

ВЕЛИКА СРБИЈА

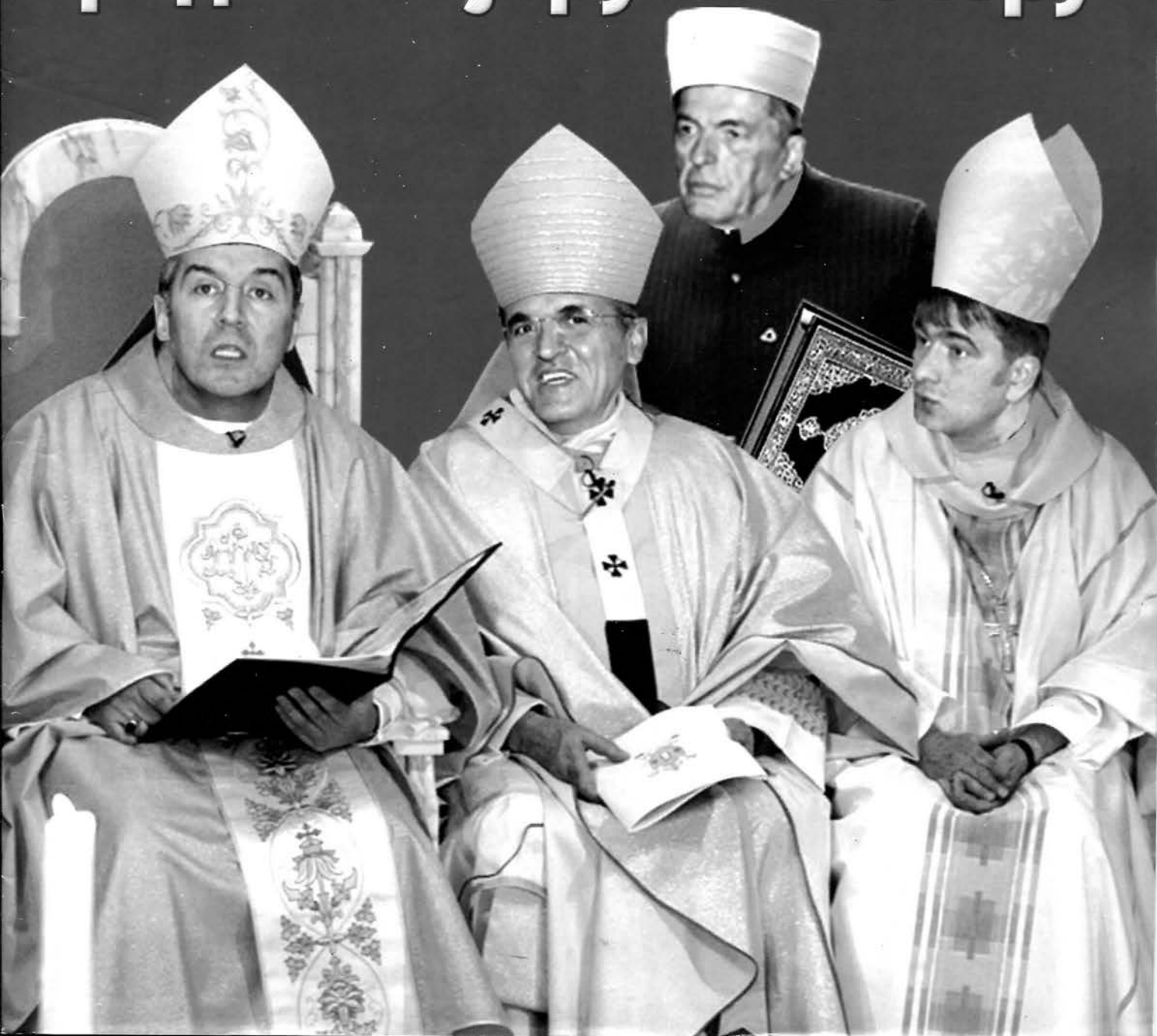

ISSN 1452-9165

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ПОДГОРИЦА, ОКТОБАР 2007. ГОДИНЕ
ГОДИНА XVIII, БРОЈ 2982

Уставотворци Продали вјеру за вечеру

Др Војислав Шешељ

ИДЕОЛОГИЈА
СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА

ВЕЛИКА СРБИЈА А.Д.
БЕОГРАД 2002.

Војислав Шешељ

Др Војислав Шешељ:

*„Да гoсtиoдинe
Најс,
ја се залажем
за Велику Србију
и увек ћу се
за њу залагаћи.
Ја се не
нећу одрећи,
иа макар и завршио
свој живоји у Хагy”.*

Др Војислав Шешељ

СВЕДОК ОДБРАНЕ
СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА
У ХАШКОМ ПРОЦЕСУ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2005.

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач

Проф. др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник

Елена Божић-Талијан

Заменик главног

и одговорног уредника

Марина Томан

Помоћник главног

и одговорног уредника

Момир Марковић

Издање приредио

Душко Секулић

Редакција

Огњен Михајловић, Амцад Мигати,
Будимир Нићић, Момир Васиљевић,
проф. др Сретен Сокић, Вјерица Радета,
др Бранислав Блажић, Борис Алексић
Љубомир Краговић, Владимир Ђукановић
Техничко уређење и компјутерски прелом
Северин Поповић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић и Драгица Томић

Лектори

Бојан Струњаш

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надовеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешел,
Томислав Николић, Милорад Мирчић,
Гордана Поп-Лазич, Александар Вучић,
Драган Тодоровић,
Мирко Благојевић, Душко Секулић,
Зоран Красић, Паја Момчилов,
Наташа Јовановић, Горан Цветановић

Штампа

ДОО „Драгић“, Зрењанин

Ђорђа Јоановића 20,

23000, Зрењанин, тел.: 023/535-491

Редакција прима пошту на адресу

„Велика Србија“, Трг победе 3,

11080 Земун; рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане су у

Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
329(497.11)

ВЕЛИКА Србија : новине Српске
радикалне странке / главни и одговорни
уредник Елена Божић Талијан. - Год. 1,
бр. 1 (јул 1990)-

- Београд : Војислав Шешел, 1990-
(Зрењанин : Драгић). - 30 cm

Месечно

ISBN 1452-9165 = Велика Србија
COBISS.SR-ID 19291650

Медојевић издао

Најзад се и, званично, десило оно што је Сиранка српских радикала тврдила, да је расипурање опозиције зајочео Небојша Медојевић, председник Покрета за промене. Он је одувјек био шројански коњ у самој опозицији и сиреман да уради све оно што му сиране газде нареду.

Усвојени Устав предвиђа права за све осим за Србе и конципиран је иако да се званично 32 одсто Срба у Црној Гори асимилује, јер су званично остали без свој језика, традиције, културе, права на школовање по свом школском програму, права на своје медије...

Декларација Сиранке српских радикала и Српске радикалне сиранке о мањинским правима Срба у Црној Гори је једна полиитичко-правна заштитна пред проистаашим режимом у Подгорици.

Земља на чијем челу бивају људи које би сваки правни поредак почитао са историјске сцене, остварује само производећи само мржњу према свему што је српски и православно.

Душко Секулић

Даница Шешелъ

У 83. години, у Београду умрла је Даница Шешелъ мајка нашег предсједника. Није дочекала да још једном загрли свог јединца. Војислав Шешелъ није тражио да га пусте како би присуствовао сахрани мајке. Злотвори су очекивали његову молбу али наш Војислав не моли никога а посебно не злотворе и зликовце.

Делегација Странке српских радикала предвођена предсједником Душком Секулићем присуствовала је Данициној сахрани на Батајничком гробљу гдје су хижадњ људи дошли да се опросте од мајке проф. др Војислава Шешелъа. Дошли су и присуствовали сахрани највише Срби из Србије, Републике Српске и Црне Горе. Највише руководство Српске радикалне странке са великим бројем српских присуствовало је сахрани.

Од племените жене Данице, опростио се Александар Вучић, кум породице Шешелъ и генерални секретар Српске радикалне странке, дирљивим ријечима. Велимир Зејак, члан предсједничког колегијума Српске странке радикала, написао је In memoriam кога преносимо интегрално.

Мајко, Војвојкињо!

*Мајком се назива оцацбина,
Мајком се именује слобода
И њоме се ирепознаје храброст као мајка свих врлина!
Што си молила Бога, Бога си домолила
Носила си сина оцацбине, а он је у теби носио своје
Слободарско срце које је данас, као и јуче остало онаквим
Каквог си га жељела: чврсто и непоколебљиво!
Ушла си у небеску породицу великих српских мајки које и
Сада посјећују сваку српску колијевку, снаже је, хране је
Небеском храном и иприпремају за животи.
Пјесме Светиога Саве су њихове усјаванке,
молитве Светиога
Василија њихово оружје а барјаци цара Лазара њихова
Посиљела у којој се однихаше.*

Мајко, Војвојкињо!

*Управо такав је и твој син који данас не могао доћи да
Последњи пут на земљи џелива твоје руке на којим су
још
Трагови заједничког хљеба којеј си држала у њима, молећи
Се да га још једном заједно подијелиш.
Због тога смо ми, српски радикали данас овдје,
да ти их као
Нашем заједничком родитељу склопимо, чекајући наши
Хљеб небески као и судбинску храну српскога народа.
Твој син а наши браћи, славни Војислав, иреко нас ти сада
Љубав одужује, благодари и поручује:
Вјечан сиомен теби Војвојкињо!
Вјечна памјати свим славним српским родитељима!
Представљеној у Господу*

Мајци Др Војислава Шешелъа; 25 октобра 2007-ог љета Господњег, **Велимир Зејак**, Никшић

Заменик председника Српске радикалне странке
Томислав Николић о положају Срба у Црној Гори

Ако прође Милов Устав, Срби ће се борити за статус националне мањине

- Српску снагу исисали лажни борци за српски интерес у Црној Гори
- Забрињавајуће да се Устав доноси у Скупштини, без референдума
- Обрачун с корупцијом, митом и организованим криминалом не може да изведе криминална и мафијашка власт ДПС-а
- Држављанство у договору са српским демократијама
- Уставно решење за СПЦ по србијанском рецепту - као за - секту!?! • Да срећем Предрага Булайковића на улици, њуно бих га: он је финиширао издају Српства прихватањем референдумских услова као српски адути

Разговарала: Жана Живљевић

Разговор са замеником председника Српске радикалне странке водили смо у његовом скупштинском кабинету, претрпаном документима која неуморно прегледава као шеф Посланичког клуба своје странке у Парламенту Србије. Видно уморан пред викенд, пошто је данима боравио у Стразбуру на седници Скупштине Савета Европе и допутовао на сахрану мајке заточеног српског јунака и председника Српске радикалне странке Данице Шешељ, Томислав Николић је ипак наручио кафу и стрпљиво одговарао на сва наша питања. О будућем Уставу Црне Горе, начину на који се и уз чију подршку доноси, његовом садржају, недавно усвојеном Закону о држављанству Србије, издајама српских интереса у новој држави, перспективама српства, Србији, Косову и Метохији, ситуацији у Новом Пазару, горућим темама и дилемама о којима се глас Српске радикалне странке далеко чује.

Медојевић не заступа српске интересе

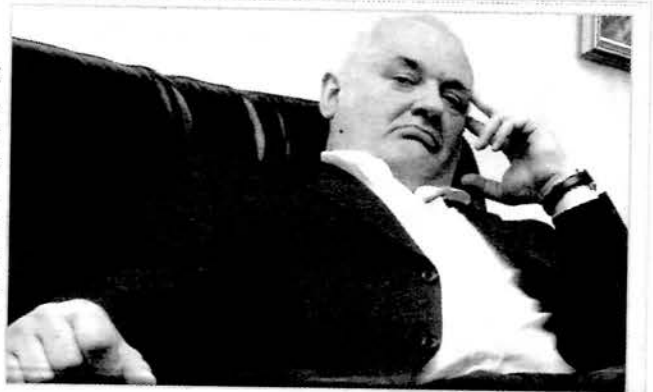
- Најактуелније питање у Црној Гори је како придобити скупштинску двотрећинску већину за Устав. Подршку владајућој коалицији понудио је Медојевић, Бошњачка странка и Албанска алтернатива. Просрпска опозиција није партнер за доношење највишег правног акта Црне Горе. Зашто?

Томислав Николић: Знам да је Медојевић по налогу Америке и својих спонзора и ментора одлучио да подржи предлог Устава и заузврат му дода зачине из америчке и европске кухиње. Медојевић уопште није политичар на кога Српска радикална странка рачуна, он није политичар који би могао да представља српски народ у Црној Гори нити заступа његове интересе. Вероватно је „Српска листа“ претпоставила да са Медојевићем нема сарадње, те је остала одлучна да не иде ни у какве компромисе, док је Мило Букановић добио савезника за усвајање Устава у Скупштини.

Јавни сервис није Тијанић

Суђење лидеру Српске радикалне странке у Хашком трибуналу требало би да почне 7. новембра. Постоји јавни интерес да га јавни сервис преноси, али изгледа да су у овој земљи сасвим побркани лончићи, па и поред више стотина хиљада прикупљених гласова чланова, симпатизера Српске радикалне странке и грађана Србије који захтевају директан пренос, јавни сервис испаде чиновник Тијанић, а претплата због Тадића и Коштунице, да они парадирају те - ве екраном – каже заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић.

Мислим да је ту једна битка изгубљена, мислим да ће компромис личити на чињење тобожњих уступака српском народу, а како о њима преговара Медојевић који нема везе са српским корпусом, свој ангажман ће уновчити од западног капитала у Црној Гори.

Изврдавање референдума за Устав

• **Каквим оцењујете садржај Устава и покушај нагодбе да општи избори буду тек 2009. године?**

Томислав Николић: Због свих догађаја који су били и прошли и које нисмо успели да спречимо док је то било могуће, док смо можда представљали некакав фактор, политичку ситуацију у Црној Гори пратим са дистанце. Нисам потпуно ангажован у анализи онога што се догађа, онога што би некоме одговарало или онога што би требало да се деси. Знаем да су избори већ у прелиминарним договорима „одложени“ за годину дана, што за новонасталу државу уопште није прихватљиво. Док се не стабилизује политичка ситуација, избори би требало да се расписују на сваке две године, јер озбиљна и поштена власт проверава да ли оно што ради грађанима одговара или не, јесу ли променили мишљење или вољу.

Много већу опасност од одлагања избора видим у томе што је власт у Црној Гори нерасположена да за доношење Устава распише референдум, како би о кључним питањима државног устројства преиспитала вољу својих грађана. Не мислим да би можда устав пао, можда и би, али би референдум био изванредна прилика да се види колико је у Црној Гори грађана који су Срби, колико их говори српским језиком, колико је оних који припадају Српској православној цркви. То би било нешто што би одређивало судбину грађана Црне Горе.

Али, руководству Црне Горе никада не одговара отворено, да не кажем поштено пребројавање и увек ће се трудити да камуфлира, избегне отворено сврставање, како би евентуално показало да је мањи број оних људи који су незадовољни раздвајањем Србије и Црне Горе, незадовољни путем који руководство Црне Горе бира, који не само да није српски, нити у интересу Срба у Црној Гори и осталих грађана, већ само неколицине трулих милијардера које је Црна Гора изнедрила у кризним временима и које су оваквим државотворним пројектом себи и својим породицама обезбедили све што им треба, за разлику од осталих, препуштених стихији.

Руководства Србије и Црне Горе су се договорили око држављанства

- У наводним договорима с опозицијом око подршке за Устав, власт се служи компромисима за Србе, али зато поводом усвајања српског Закона о држављанству најављују тужбу чак и Стразбуру. Да ли су посредни договорене чарке, димна завеса за народ?

Томислав Николић: Покушавам да из медија сазнам шта то Медојевић заправо договара. Видим да се помиње некакав уступак око држављанства које већ сада могу да добију у Србији, па их као власт у Црној Гори неће отпустити из држављанства до доношења Споразума о двојном држављанству. Истовремено се и из Србије неки министри довикују некаквим споразумима о двојном држављанству.

Ја с једне стране сматрам да тај споразум није неопходан да би се добило српско држављанство, али ако је власт у Цр-

ној Гори заплашила Србе да ће их избацити из Црне Горе ако узму српско држављанство, мислим да бисмо могли у скупштинама да договоримо како би тај споразум изгледао, а да не буде баук за српски народ у Црној Гори. Свакако да би Србија задржала право да одлучи коме ће дати двојно држављанство, као што ће и Црна Гора, логично, о томе сама одлучивати.

Предложио сам носиоцима „Српске листе“ да јавно пред телевизијским камерама поднесу захтев за добијање српског држављанства, како би тиме охрабрили грађане Црне Горе и рекли – „ево, ми који вас политички водимо, желимо да вас предводимо и у свему овоме примимо на себе одговорност и последице, нека нас искључе из држављанства Црне Горе, да видимо како би то могло да се заврши.“ Сматрам да политичари имају обавезу да предводе народ, а не да одслушкају шта тај народ данас жели, па према томе прилагодњавају и своје владање како би им били по вољи и „служили“.

Уосталом, и у Скупштини Србије је крајем септембра усвојен Закон о држављанству. Руководства Србије и Црне Горе су договорили предлог Закона који је дошао пред народне посланике. Они су најпре договорили тај предлог, а онда смо ми ступили у контакт са „Српском листом“ у Цр-

ној Гори и договорили како да тражимо измене тог предлога. Под нашим притиском је Влада Србије прихватила измене које није договорила са влашћу Црне Горе. Због тога овако жестока реакција црногорског руководства на нешто што већ примењује са другим државама, рецимо Хрватском.

У Црној Гори грађанин може да добије држављанство Хрватске, иако већ има црногорско. Може да не буде отпуштен из домицилног (држављанства Црне Горе). Црна Гора то правда закљученим споразумом о двојном држављанству са Хрватском. Не мислим да је то могуће. Али, да је могуће, било би могуће и са Споразумом и без њега, као нешто легално у односима између две државе. Питање споразума је само питање његове ратификације у скупштини. Ако државе то договоре, оне могу да споразум спроводе без обзира да ли постоје или не постоје закони којима су се обавезале.

Дакле, Србија има право да прими у своје држављанство кога год хоће, Црна Гора има право да прими у своје држављанство кога хоће, Србија јој се у то не меша. Црна Гора прима у своје држављанство држављане Хрватске, Албаније, зар је то брига Србије? Прима држављане Србије – ни то нас није брига. Ми одлучујемо кога примамо и под којим условима, а Црна Гора нека одлучује сама кога ће она да прима.

Волео бих да видим граматику званичног државног црногорског језика!

- Уставно насиље, парадокс је да српски језик којим говори више од 60 одсто грађана буде изједначен са језицима мањина: бошњачким, албанским или хрватским. Како то звучи из радикалске перспективе?

Томислав Николић: Знам отпирлике како то уставно „решење“ изгледа, али се нисам њиме много бавио. Званични државни језик у Црној Гори биће црногорски, а у службеној употреби српски, албански у две општине, бошњачки и хрватски. Са матерњег се отворено прешло на – црногорски – и ја бих баш волео да видим ту граматику!

То је урађено с отвореном намером да се на референдум привуче што већи број бирача. Зато је признат бошњачки, хрватски и албански – у сваком селу где живи макер и један припадник неког од ових народа. Прича о српском језику се ту некако не уклапа.

Отворена врата за секте и расколничке (националне, непризнате) цркве

- На свој начин у будућем Уставу боде очи и решење такозваног верског питања. Опет се намеће да се на штету српског народа и фаворизовање Црногораца прибегло термилошкој формулацији верске заједнице а не традиционалне цркве, којима неспорно припада Српска православна црква. Ово решење као да је преликано из Србије. Да ли је и то можда било договора?

Томислав Николић: Ко у Црној Гори нема статус цркве? Сада ниједна, ако се усвоји уставна одредба да све буду у статусу који ће одобравати Министарство правде. То је била замјерка Српске радикалне странке у договорима око Устава Србије. Мене су лично у тим преговорима преварили српски политичари последње ноћи пред скупштинску седницу, када је требало усвојити предлог Устава и дати га на референдум. Договорили смо се, поименце набројали седам традиционалних цркава, а остале прогласили верским заједницама које подлежу регистрацији. Ко се тог решења уплашио, не знам, али је пред посланике дошло решење по коме су све цркве и верске заједнице у истом кошу, да морају по новом

Полиција нема шта да тражи у џамији

О ситуацији у Новом Пазару могу да имам само свој лични став. Мислим да ни председник Србије ни премијер не смеју имати своје фаворите и не треба да се мешају у послове верских заједница. Могли су да формирају Уставни суд који би пресудио у погледу законитости регистрације.

Полиција нема шта да тражи у верским објектима, џамији или факултету и осуђујем такав Кошгуничин чин.

На штету народа подигле су се две струје, Кошгуничина и Тадићеваца, а последице могу бити јако опасне” – оцењује стање у трусном Новом Пазару Томислав Николић.

Уставу све да траже регистрацију. Замислите Српску православну, Римокатоличку, Евангеличку, Јеврејску, муслиманску цркву, традиционалне цркве да се пререгиструју!? Али, тако је остало, усвојила већина пред коју је решење стигло као предлог. Тако је и Црна Гора пресликала решење из Србије, па нападати из ове перспективе Црну Гору због таквог избора, је, у најмању руку смешно.

Постоје традиционалне цркве око којих се не постављају питања регистрације као што су Српска православна, Римокатоличка, Јеврејска и друге цркве. Не поставља се дилема да ли је црква или секта – то је традиција. Требало је да се то питање Уставом реши, а овако се отвара проблем хоће ли Црна Гора кренути у потискивање Српске православне цркве, фаворизовање нове цркве коју ће да оснује. Не осни-

ва се црква и није православље измишљено због Црне Горе и Мила Ђукановића, већ она припада православљу душом.

Али, политичари су у стању све да ураде. Једнога дана ће бити бракова између мушкараца и жена међусобно, легализоваће се дрога, све то политичари раде. Тако и став према Српској православној цркви и осталим традиционалним црквама које се Уставом третирају као верске заједнице, скоро у рангу секте, како у Србији, тако и у Црној Гори за мене није никакво изненађење.

Руси предухитрили Албанце – сићи ће и у брда

- Чини се да је под црногорским режимом који је Црну Гору осамосталио српство једна од табу тема. Какав положај следује Србима у Црној Гори?

Томислав Николић: Црна Гора једним делом своје територије настањеном Албанцима више уопште не управља. Албанци се муњевито шире са југа дуж обале мора и да није било Руса, сигурно би је преплавили. Али, кренуће у брда, то је неминован процес, који сам наговестио. Све што Српска радикална странка ради, предузима са циљем да Срби остану да живе у Црној Гори, јер знамо шта значи и како је напустити територију. Очигледно је да су то природне миграције и због тога треба обазриво ићи са држављанством, држављанство давати само Србима.

Црногорци су желели своју државу, сад је имају и не треба да их због тога понижавамо. Да им нудимо двојно држављанство, имали су га – југословенско, црногорско или Србије и Црне Горе, све варијанте. То им није одговарало, да би сад Србију звали бивша Србија и Црна Гора. Шта ће им то кад су изабрали самосталност и независност?

Око тога ће бити још пуно проблема. Српски народ неће имати заштиту коју имају, рецимо, мањине у Србији или какву ће имати нека мањина у самој Црној Гори. Мислим да борба српског народа за равноправност с онима који себе називају црногорцима неће имати успеха и да ће српски народ ускоро морати да се бори за права националне мањине у Црној Гори.

Нажалост, то су путеви, то је толики корпус људских права које Црна Гора неће моћи да оствари да Црна Гора стално виси на тапету око испуњавања својих обавеза из међународних конвенција о људским правима и, посебно о правима мањина, и то је једина шанса за српски народ. Уз дужност да Србија мора потпуно да буде посвећена свом народу и заштити његових права и интереса.

О Уставу одлучује организовани криминал

• **Слажете ли се са оценом Андрије Мандића, носиоца „Српске листе“ да је оквир будућег Устава одредио организовани криминал у Црној Гори?**

Томислав Николић: Храброст је то изговорити, али је то истина. Црна Гора је земља организованог криминала. Грађани Црне Горе су то знали још 1993., 1994. године, десет година је то трајало.

Савезна Република Југославија је основана на темељу жеље за очувањем јединства Србије и Црне Горе и тада је Милошевић у заједничкој држави попустио Момиру Булатовићу и Милу Ђукановићу. Уместо да праве јединствену државу, поново су направили федерацију са многим елементима конфедерације. Мило Ђукановић је и тада знао да му само треба времена да окрене већинско становништво Црне Горе против заједничке државе са Србијом, и то 10 или 15

година да то оствари. Била му је потребна лабава веза са Србијом, у којој може да уцењује, а да непрекидно говори како је уцењиван, да за то време у Црној Гори изграђује став да је Црна Гора себи довољна.

Био сам лично сведок шверца у Боки Которској. Которани су говорили: „Да, али ми од тога добијамо пензије“. То је било њихово оправдање, као да им држава не даје пензије из буџета, него Мило из свог џепа”

И онда кад су покушавали да се, можда, обрачунају или изборе са тим злом, људе је почео да гута мрак.

Мило и његова породица су се обогатили и постали европска елита. Та иста Европа је под фирмом „треба нам неко да руши Милошевића“ дозволила Милу Ђукановићу свашта... Али, он мора да зна, кад – тад ће се наћи на суду. Нема трајне сарадње са Америком и Европом, а да вам не нађу замену, млађег, послушнијег, бољег.

Обрачун с криминалом дужан је владајући ДПС

• **Ових дана у Подгорици је одржан 11. састанак Руководне антикорупцијске иницијативе Пакта за стабилност југоисточне Европе, а министар финансија Игор Лукшић обећао да ће држава кренути у обрачун с корупцијом од – правосуђа. Верује ли Европа?**

Томислав Николић: Обрачун с митом, корупцијом и организованим криминалом у Црној Гори није могућ. Како ДПС који је на власти може да се обрачуна са криминалцима, а да не крене од Мила Ђукановића. Кога ће да јуре? Душка Секулића? Андрију Мандића? Кога могу да окриве за организовани криминал, мито и корупцију осим својих људи?

Погледајте на којим локацијама зидају своје палате, којим пословима се баве, какве фирме имају, где живе, шта имају они и чланови њихових породица, пријатељи, родбина, кумови?

Црна Гора постаје полако слична Албанији од пре 15 година, када је почео рат, отимање територија, трговина наркотицима. Црна Гора полако постаје каубојска држава, боље рећи, мафијашка држава. Ја не знам колико је чисто капитал из Русије унето у њу, то је све „споља гладан, унутра жадац”.

Чуди ме, јер су огромне своте новца убачене у Црну Гору да се подржи као самостална држава, да је власт дозволила руској мафији да уђе у Црну Гору. Ипак, мислим да је то договорен план са Србијом. Наиме, Руси, не питајући за цену купују српску имовину, јер се Срби осећају угрожено и враћају се у матицу. Понуде човеку који је цели живот одвајао да купи стан од 20 квадрата на мору сто хиљада евра и, није луд да одбије, јер се може десити да ништа не може да извуче ако размишља и за те паре купује 50 квадрата у Београду. То су правци миграције и плана по којем се празне чисто српске средине, најпре у приморју, а после ће сићи и у брда.

Нема обрачуна с криминалом док ДПС не оде са власти и зато ДПС фалсификује све оне који му се супроставе, а као непријатеље Црне Горе жигосу оне који би да се као Срби укључе у тај обрачун с криминалом. Шта то смета „Српској листи“? Шта смета Ђукановићу да сарађује са „Српском листом“?

Албанска алтернатива им је партнер за договоре за подршку државном Уставу, а један конститутивни народ прогоне са његове земље. Албанске алтернативе и прохрватске су им прихватљиве и прилагодљиве за државне пројекте, само српска не ваља и не треба јој дати приступ. Иако српским језиком говори више од 60 одсто становништва, а још већи проценат припада Српској православној цркви, купују време како би те „српске” проценте у Црној Гори свели на потребне.

Али, то претварање Срба у црногорце једноставно неће ићи. Биће то као онда када су католици покушавали да их преводе у своју веру.

Мрачне перспективе српства

- **Какве су перспективе српства у Црној Гори с актуелним политичким распоредом снага?**

Томислав Николић: Јако лоше, зато што ће доћи до новог застрашивања Срба.

Ми смо упозоравали на погрешне носиоце наводног српског интереса у Црној Гори. Пеђа Булатовић је Србију и српски народ скупо коштао.

Ми смо то знали, говорили, упозоравали да је СНП увек

био супротан српским интересима остало је сведочанство у стенограмима са седница Савезне скупштине, посебно после 5. октобра (2000. године), када се СНП прикључио досу, изиграо заједничку листу са СПС – ом и ЈУЛ – ом, и приклолио се „револуционарима“. Да су остали поштени и доследни, владајућа коалиција на савезном нивоу би и после 5. октобра остала на власти уз новог председника СРЈ Војислава Коштуницу, који не би имао превише утицаја на догађаје у парламенту. СНП је преко ноћи, обрнувши ђурак свом вишегодишњем коалиционом партнеру, само да би сачувао власт дуже, пресудио ко ће владати Србијом.

Издајом листе у савезној скупштини, на шта смо упозоравали и указивали као на сраман пример чак и у политици, они су помгли рушењу власти. Од тога часа је Српска радикална странка кренула у политички обрачун са СНП-ом. Могли су слободно да кажу: „Ако у Београду немамо Мила, имамо Пеђу“. Иста ствар.

Последњи издајнички чин било је, нимало случајно и сазнаће се једном по коју цену, прихватање услова за референдум о државном статусу Црне Горе, у чему је СНП, глумећи репрезента српских интереса, одиграо кључну улогу са Милом и, морамо признати, лупеновску завршницу. Прихватајући услове какви не постоје нигде у свету, да нешто може да се фалсификује и буде истинито (уместо 50 процената плус један уписани бирач, неки проценат од оних који изађу) - чиме је обезвредио референдум и дозволио да се сведу на изборе, Пеђа Булатовић убедио је Црну Гору да му сви услови одговарају, представљајући се као надобудни Србин. Данас би га требало пљунути! Али, образ кратко траје, срамота се, као и заслуге и слава, брзо заборављају.

Наша политичка сцена је таква да се догађаји муњевином брзином ређају, све драматичнији од драматичнијег, тако да сваки следећи шокира још више. Актери преломних догађаја брзо падају у заборав који их амнестира кривице и одговорности. Људи падну на улицу и нико их не дира, не пита за погрешне потезе или кобне одлуке. Шетају мирно. Нико их не куди нити позива на одговорност. Знате колико су криви - ништа. Све брзо пада у заборав.

Скупштина Србије слушкиња Владе!

„Скупштина Србије постала је слушкиња Владе. Хоће то кад јој на челу није председник из опозиције, који би се успротивио Владицим предлозима и стављао сувисли дневни ред. Зато се у ситуацији преговора о коначном статусу Косова и Метохије Скупштина не бави, рецимо, платформом, или уставним законима за спровођење Устава, како би се регулисала изборна материја и после доношења новог Устава спровели или одложили избори, већ форсира анархија и Пословником Скупштине уређен хаос.

Рецепт је испробан после Богдановићеве смрти у Скупштини Града Београда, где је без права предлога опозиције октроисан в. д градоначелника и његов заменик!

Изборе у Србији по том сценарију лако може расписати и странка – ДС, спремна да на њих изађе и као Коштуничин фаворит са својим председничким кандидатом. Српски радикали нису никада бојкотовали изборе, али је сада ситуација због преговора нешто другачија. А и због суђења Шешељу, на којем ће се преломити судбина Србије, Борис Тадић мора да пожури.”

Нове коалиције

Медојевић вјечити плаћеник и издајник

- *Заштита права Срба у Црној Гори могло се остварити заједничким, јединственим ставом читаве опозиције, међутим то се није догодило, највише захваљујући тројанском коњу у лику Небојше Медојевића*
- *Ако се запитамо зашто је то Медојевић урадио можемо да дефинишемо чак неколико одговора који одговарају истини*
- *Наиме, Небојша Медојевић не припада опозицији нити је икада припадао иако је на задњим парламентарним изборима преварио завидан број гласача – најчешће оних из СНП-а. Значи Срба!*

Пише: Перо Вукотић

Покрет за промјене, и њен предсједник Небојша Медојевић, издали су своје бираче (који су по правилу били „прелазници“ из СНП-а). Они су, како покретачи заједничке опозиционе платформе око изгласавања новог црногорског Устава, одустали, преко ноћи, од сваке идеје и сваке намјере сукобљавања са владајућим двојцем ДПС-СДП.

Странка српских радикалаје, још на почетку, разговора опозиционих странака, утврдила да је Медојевићев ПзП као и Милићев СНП у суштини тројански коњи у црногорској опозицији.

Чињеница је, да је Медојевић као и Милић припремајући заједничку опозициону платформу само себи повећавали цијену код евентуалног разговора или преговора са владајућим странкама. Остале странке су им свјесно или несвјесно само помагале. Уствари ту и није било маневарског простора јер питање Устава је једно од најкрупнијих политичких питања, можда и најважније, и ко жели да остане у политичкој утакмици мора бити јасно дефинисан по питању новог Устава.

Ако се зна да нацрт Устава избацује свако грађанско и људско право Србима у Црној Гори онда је став Странке српских радикала да се истраје на идентитетским питањима потпуно политичко ријешење с обзиром да је ССР-у бирачко тијело – српско.

Заштита права Срба у Црној Гори могло се остварити заједничким, јединственим ставом читаве опозиције, међутим то се није догодило, највише захваљујући тројанском коњу у лику Небојше Медојевића.

Ако се запитамо зашто је то Медојевић урадио можемо да дефинишемо чак неколико одговора који одговарају истини.

Наиме, Небојша Медојевић не припада опозицији нити је икада припадао иако је на задњим парламентарним изборима преварио завидан број гласача – најчешће оних из СНП-а. Значи Срба!

Тако су Срби још једном своје гласове изручили у конту сепаратизма јер ПзП јесте сепаратистичка странка и Медојевић јесте осведочени србомрзац.

Лидер ПзП-а Медојевић се јасно јавно декларисао да подржава секту у облику „ЦПЦ“ па да би то боље подкријели и своју дјецу код Мироша „крстио“.

Ако се зна да је Медојевић дуго година био у СДП-у, полуусташкој црногорској странци, па чак и њен оснивач онда је све много јасније.

Очито, да је ПзП продужена рука власти у Црној Гори и још једна омча на грлу Српског народа али је потпуно јасно да су „стручњаци“ из ПзП-а експантни страних интереса у

Републици. Према незваничним информацијама иву странку, између осталих, финансира бивши амерички амбасадор у Београду Виљем Монтгомери. Али не само да финансира већ и индиректно и руководи са ПЗП-ом.

Ако се зна да Монтгомери све чини како би рушио српске националне интересе на Балкану онда је порција Медојевића већ сасвим јасна.

Опгужбе на рачун власти које је до сада изразио Медојевић и појединци из Покрета за промјене у смислу да „Црну Гору воде криминални каргели“ до нијесу истинити били би смијешни. Истина је и да се Медојевић нашао на платном списку земунског ганг клана, што су о њему рекли представници владајуће већине у Црној Гори, али су последњи политички догађаји „примирили“ ове двије „зарађене“ стране. Када је требало да се договоре а да тај договор буде изглашавање новог Устава чија ће главна и једина жртва бити српски народ у Црној Гори – онда су веома брзо и лако дошли до договора.

„Зли“ језици тврде да је Медојевић добио три милиона евра приде како би се прикључио ДПС и СДП-у, али то скоро да и не мијења ништа када су Срби у питању. Паклени план је створен и почео је да се реализује.

Иако је последњим политичким потезима Медојевић изгубио пола бирачког тијела не изгледа много забринут.

Редовни избори су тек након двије године и сматрам да ће се његова ангирска политика заборавити управо код Срба. Њих треба стално варати и тај му посао, до сада, иде од руке. Друго, очито да се материјално потпуно обезбиједио што од Монтгомеријевих донација што од дила са Маровићем и Кривокапићем. Треће, још једна невладина организација која под пуном контролом страних обавјештајних и интересних група (МАНС) коју предводи Вања Ђоловић ових дана прераста у политичку странку па ће и она Медојевићу стати раме уз раме.

МАНС је нови кец из рукава владајуће коалиције коју регрутује из редова Соросевих невладиних организација. Наравно власт у Црној Гори иам безброј помагала и редовних „играча“. Тај извор је просто неисурлан преко НВО али, богме, и (вон) парламентарне опозиције.

Прваци СНП-а су говорили да смо прије годину живјели у већој и сасвим другачијој држави. Држави која је чврсто у рукама крупног домаћег и међународног криминала. Вјечити циљ СНП-а био је до буду „калиф умјесто калифа“ значи да дођу на власт али да се суштински не мијења ништа а то је да ДПС лопове и криминалце смијене СНП лопови и криминалци. Идеја о чврстом опозиционом јединству са ПЗП и Медојевић потекло је у главама СНП-а и Народне странке. Одувијек су му стране које су изистински заступале српске интересе, у првом реду Странка српских радикала биле главни и истински политички противник, а самим тим и српски народ у Црној Гори.

Нови устав је на прагу и он ће бити скројен само и искључиво на штету српског народа. У Уставу се нигдје неће поменути: српски народ, српски језик, српска култура, српски медији, образовање српске дјеце...

Што нам је чинити ?!

Једино могуће ријешење је прихватање, у потпуности, Декларације о мањинским правима Срба у Црној Гори, која је прије десетак мјесеци, предложила Странка српских радикала. То је једина реална прича и једина реална опција како би се заштитила права Србија. Све је, остало, показало се чисто политичко замајавање и бацање прашине у очи људима који реално сагледавају ствари.

Ко ће осим српских радикала кренути овим, једино реалним путем, остаје да се види, али је битна чињеница и ко ће ову Декларацију прихватити као своју јер ће то значити потпуно диференцијацију.

На страну српског народа или опет лутање у неке нове политичке маглуштине.

Што се власти тиче она је увијек на добитку са Медојевићем. Без обзира што се овај дио за три милиона евра, властодршци су скинули терет за грбаче. Да се којим случајем десило да морају организовати референдум о уставу били би у проблему. Пред домаћом и иностраном јавношћу јер би се представили као неубедљива власт која не контролише себе.

Овако кад имају Медојевића, све им је лакше.

Она три милиона ће, некако, преболети.

Паћеник је увијек плаћеник

Експерт из Шиллерове улице у ДПС јату

- *Просио се заштитом како шумске меда, нервозно мумлају шито им овај свезналица носи име које би требало да асоцира, доброћудности, шитомоси и ведрину*

Пише: Владимир Вуковић

Постоје људи који једноставно не могу да порасту. Такви обично закржљају што је најгоре морално. Када један такав дође у позицију да одлучује о људским судбинама, као епилог на примјер можете да добијете усвајање дво-трећинском већином, Устава Црне Горе.

Исто као што постоје које не могу да лете, имамо и политичаре који гамизу и труде се да проходају али им кукавичлук и похлепа не дозвољавају. Таквим политичарима не преостаје ништа друго него да у својој медиокритетској судбини, завиде онима што им је Бог дао да се вину и узлете високо. Гмизавци у политици су обично искомплексиране продане душе које оговарају и клевећу, служе се разноразним преварама а не ријетко себе прогласе и експертима за све земаљске ствари. Такви се баве свим и свечим, једном ријечју сваштаре. Штеточине тог кова не бирају средства да дођу до онога што им Господ, када је дијелио судбине, није додијелио.

Код нас као и код других, оваквих гмазова има много, али само мали број је оригиналан у својој безкрупносној потреби да постане неко. Један такав, најоригиналнији без конкуренције у нас, је Небојша Медојевић – Медо. Његова људска стране ме и не интересује толико (пошто је она поље за етичаре и психијатре), колико ме интересује његова политичка сваштарија или боље рећи ништарија. Просто се запитам како шумске меда, нервозно мумлајум што им овај „свезналица“ носи име, које би требало да асоцира, доброћудност, питомост и ведрину. Колико ли су медведи љути што им њихово име краде и њиме се представља, неко ко треба да се зове онако како зову жене које раде по подгоричким борделима и иду од руке до руке разних мушкараца.

Али име Медо му оста јер га јавност тако из милоште прозва. Оста му тако да му надимак буде познатији и од имена и од презимена, баш као и његовом политичком тати Милу. Они који га познају добро, кажу да је медо постао врло злочест, пакостан и штетан, тако да га се почињу плашити као од какве дивљине. Не преостаје нам ништа друго него да се са њему блиским особама сложимо, али за разлику од њих ми га се не бојимо. Прозрена је његова опасна намјера одавно и како је прозрен тако је и презрен. Знали смо одавно његов „опозициони капацитет“ и не чуди његов последњи потез везан за подршку ДПС-у и оној другој привјезак партији у власти, да донесу заједнички јед-

ностран а уједно и настран Устав Црне Горе.

Сада ми је најжлије оних Срба који му на последњим изборима дадоше глас и уведоше његову интересну групу „свезналица“ у парламент, да одатле доле памет народу у Црној Гори. Али и није им замјерити јер се њега можемо сјетити од раније као виспрана, отресита младића, до душе са увијек повишеним тоном и некултивисаним гестикулацијама. Само се сјетимо оних његових ријечи да никад неће ништа договарати са ДПС-ом. А сада се нешто преломило у Медовој глави или је можда газда Мило кануо који милион, колико остаје нам да нагађамо. Или је можда Медо задњим својим политичким лупингом коначно послао поруку да је од почетка био човјек државне безбједности. Срећа што је постао оволико штетан, другачије наивни не би промијенили мишљење о њему.

Поготово је интересантна његова фикс идеја да и поред договора са Светом и Ранком, он и даље мисли да је главни опозициони играч. Умислио он тако да би сјутра гласовима српске опозиције могао да полети и до председничке или премијерске столице. Не преостаје ништа друго него да се констатује да је можда у извитопереној дасци коју носи у глави направио пројекцију да се чак загна, Боже ме опрости, и на Митрополијски престо, ко ће му га више знати.

Своје време је Медо распртио па слободно ланцара ево већ неко вријеме од опозиције до позиције и на траг. И тако више пута без имало трунке срама.

И у овом дијелу текста ћу бити пристојан па га нећу окарактерисати, како карактеришу даме испод црвених фењера. Кад смо већ код црвене боје, Меду та боја није ни мало страна. Нема дана кад нас не заспе комуњарском демагогијом. Из њега свакодневно потече „свезнање“, истресе се он тако и мисли да је симпатичан, али лоше мисли. Досадне су његове визије и његова „интелектуалност“ којом немилице засипа и мисли да су сви обневидјели.

Зниља је тужно а да не причамо колико је ружно кад неко сам себе њели да представи као дар „Богиње нужности“. Руку на срце и она је прилични равнодушна на његове фикс идеје и опсесије. Не смета њему то толико, јер као и сваки други гамизући профитер, он веома добро егзистира на својим политичким трговинама.

Пошто њега може да воли, само онај ко га не зна, он је себи као такав најмилији. Као такав ће на крају бити сопствени душманин и збиља ће бити забавно гледати када се један такав политички хермафродит буде кроз открио у намјерама. Он је чиста лаж и подвала Агенције за националну безбједност.

Десет питања за дон Мила од Монтенегра

Бе си љетос био, чије си трошио?

- У „Елунда беј паласу” ноћење за Мила од 12.000 евра!
- Мафијашка драматургија: извидница, преходница, приватна лейтелица слеће на оближњи хелиодром, и циљом до једног од десет приватних базена са ајарманом чекало Ђукановића од Црне Горе
- У поређењу са Милом, Гејџ, принц од Брунеја или Мицоџакис оличење скромности, а ноћење у најскућем ајарману у „Силендиду” дуила ушпеда

Док је Туристичка организација Црне Горе на све могуће и немогуће начине покушавала да на своје горе и море током протекле сезоне привуче што више домаћих и страних гостију, чини се да је, ма колико лепа и „дивља” била (нешто им се допао прошлогодишњи слоган), домаћинима (кумовима) ипак недовољно атрактивна. Запутили су се ка краљевским апартманима, дестинацијама најбогатих светских владара, строго чуваним од стопа обичних смртника.

Августа 2007. године дон Мило Ђукановић од Монтенегра за заслужени одмор изабрао је најексклузивнији део великог грчког острва Крита, а на цену ноћења од 12.000 евра у „Елунда беј паласу” се није обзирао. Кад треба напунити батерије, јер од Жуте греде до независне Црне Горе прошло је скоро деценију и по, рачуна се бенифициран радни век – и, ха, ха пензија, а за онолико додворавање, орденовање и кичење свих омражених српских непријатеља, не може народ проћи без трајних и несагледивих последица по свој и дон Милов економски развој! Јер, у модерној тржишној економији у коју је Мило увео сваког седмог запосленог Црногорца (или њих три хиљаде по државној статистици) с просеком примања од 250 евра, није ни било од Мараша до Каломперовића другог избора. А дон Мило се психички и физички припрема можда за - академика! Откако се „повукао”, наговестио је да ће инвестирати (Сорош или он, свеједно) у – приватне школе. Зарадио човек у држави изобиља! Као и за одмор у „Елунда порте маре” на староставном Криту најјужнијем грчком острву на Медитерану... Ех! Има се, може се, зар не?

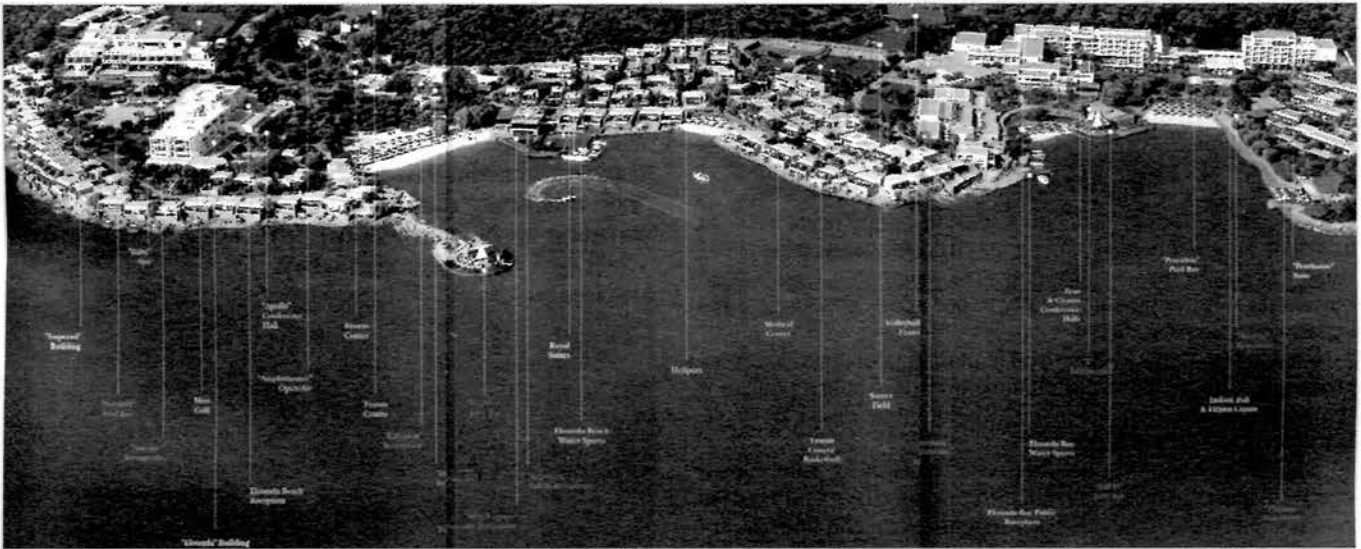
Залет за - академика

Где живи, шта једе, с ким се дружи, откако се „повукао” из политике, ствар је грађанина Мила, кога његов народ од миља зове „Бритва” или му уз име додају надимак „кум” или титулу „дон”, за коју његови саплеменици Монтенегрини тврде да му најбоље пристаје. У пару са буразером Ацом, некадашњи Милошевићев омладинац са Жуте греде, председник Владе и председник Републике Црне Горе, који је оданог Фелипеа прогласио својим контунитетом у самосталној држави, трасирао је будућност роду – а чаушима и својти шенген – у Јевропу. Кад је све то учинио и уморио се човек, морао је и за себе да се побрине. Те ја брату Ацу набацио Прву подгоричку (коме ли планира другу, трећу и све преостале - питање је за наградни квиз) банку да оплоди знојем стечен капитал. То што комшилук с друге обале ве-

ли да је мало и крвав, дон Ђукановић се не секира: дужан им је Јусуф Каломперовић, те ће отплатити, онако како су „независним” Вијестима показали ће завршава кокот који први закукуриче. Шапутање може, али кукурицати је непристојно, цитирају наши добро упућени извори преамбулу будућег државног Устава – дотле је, ето, безобразлук и пасјалук народа дошао!

Пре уважене Милове академије, лицеја, колеџа, преморени јунак црногорског државног пројекта, како већ рекосмо, отишао је у далеко иностранство – да се одмори од „дивље и лијепе” родне Црне Горе. На острву митског Минотаура. Клетва: дабогда се изгубио у Лавиринту (палата у коју је Минотаур намамљивао своје жртве!) није стрефила нашег

Мила, јер он није ни прилазио близу царске Микене или Хераклиона, историјских места, већ боравио добро заштићен од погледа непосвећених у ексклузивном Елунда заливу. Као какав земаљски бог, бег или шеик.

У једном од најбољих светских хотела

Наш извор изражава сумњу да ексклузивна агенција „Белви травел“ у Косовској 9 у Београду (иза Дома народне скупштине Србије) није ћерка, рецимо, „Монтенегро ес бе травел“ – „путујте с осмехом“, која се такође рекламира на сајту престонице... А логично би било и да иза ње стоји бос.

У каталогу за 2007. годину, поред Крфа, „Белви“ туристе (спро)води на Тасос, Родос и царски – Крит, за који се одлучио Мило.

У званичној презентацији, на Криту су релативно скромне туристичке тачке (само у односу на дон Милов избор) попут Хераклиона, Ретимна, Херсонисоса и Агиос Николаоса (Светог Николе). У перспекту за путнике пише да је Крит

највеће грчко острво које се налази на крајњем југу земље, а његове обале заплјускују воде Критског и Либијског мора. „Сунца има у изобиљу, лета су топла, готово без капи кише, а море идеално за купање. Све је овде прожето атмосфером прошлих времена, дух легендарног краља Миноса, прелепе Аријадне, па и самог Зевса као да лебди у ваздуху, у рушевинама Кнососа и улицама Хераклиона, Ретимна и Ханије. Одувек је народ овде био врло побожан и отуда има данас преко 800 цркава и капела широм острва. Крит се труди и успева да буде и модеран са својим савршено опремљеним хотелима, туристичким насељима и изазовним шопинг центрима.”

У „Белвијевом“ раму нема препорука које смо као гаранцију дон Миловог истанчаног нерва за хедонизам пронашли, за оазу коју је изнајмио. Она је, међутим, уврштена у најновије издање „Водећих светских хотела“, где у прологу пише да приказује посебно биране локације светске лепоте којом смо окружени, са нотама гламура и луксуза, за ексклузивне клијенте у избору директора Жан-Жак Гое из Швајцарске и

Навика, паника

Политичке симпатије између Демократске партије социјалиста Црне Горе и Демократске странке биле су несумњиво врло интересне. Успостављене средином деведесетих година у заједничком отпору режиму Слободана Милошевића, крунисане су и знацима вербалне подршке, али и сусретима лидера Ђукановића и Ђинђића, посебно пред бомбардовање НАТО. Опште је место да је Ђукановић пружио уточиште наводно прогоњеном председнику српских демократа, а да је овај са безбедне удаљености позивао НАТО да иде до краја у рушење диктатора (Милошевића). На волшебан начин се у целу причу уденоу и Станко Суботић Цане или Жабца, контроверзни бизнисмен из Швајцарске, финансијер ДС. Дувански бос је, испоставиће се ускоро, непосредно са дон Милом тврдио рецепт за спас Црногораца у шверцу...

Тога лета ратне 1999-е у Нивицама код Херцег Новог Мило је са америчким изаслаником за Балкан Робертом Гелбардом сабирао такозвану опозицију, како би се договорила око заједничке стратегије борбе против Милошевићевог режима.

Српски табор поново је предводио будући премијер Србије.

Колико је интерес у стању да залепи што не може срести, најбоље сведочи чињеница да се односи двеју Република, после свргавања Милошевића и инсталирања квазидемократске власти у Србији, нису поправили. Напротив, они су постали анархични. Јер намерна спотицања око потписивања Повеље о заједници Србије и Црне Горе, њено орочавање до референдума, чиме је дата предност за кампању за независност, повремено пуштање пса српског сепаратизма с ланца, довођење страних посматрача и извођача „демократског изјашњавања народа“, само су наводили воду на воденицу туђи(нски)х интереса...

Жута интернационала опасује оно што се донедавно звало Савезна Република Југославија, а много краће Заједница Србије и Црне Горе. И, као што је црвена донела крв и смрт милионима вођеним њеним барјаком, тако је ова циљано ударила у само срце српског бића, ампутирајући га за виталне органе и тако га лишвајући живота.

Пол Мекмануса, председника из Њујорка који препоручују управо царску дестинацију за коју се одлучио наше горе лист(ић).

На страни 71. представљено је грчко острво Крит: „Елунда беј палас“ и „Елунда бич хотел и виле“.

Испуњавају све жеље

„Елунда беј палас“: 212 соба и бунгалова, осам вила са приватним базенима, 30 бунгалова са базенима за изнајмљивање. На идиличном медитеранском узвишењу, с кога пуца поглед на морске вртове. За госте све врсте разоноде и рекреације у високом стилу.

Где ударају таласи, смештен је рибљи ресторан. У „Аријаднином кафеу“ локални специјалитети. Медитеранска и мешовита храна. Бар на води. Посејдонов базен и Ерато пијано бар, како водич каже.

Марина за све водене спортове. Комплекс има здравствени и рекреативни центар, затворени, отворени и дечји базен. Урачунати су и тениски терени, нови спа центар, хотел „Елунда бич“.

„Елунда бич хотел и виле“ су на истој страни луксузног водича кроз најбоље светске хотеле. Са 210 соба „де лукс“, апартманима и вилама, 42 виле са базенима испред, два краљевска апартмана, на 45 минута од хераклионског аеродрома. Комплекс има батлере, сезонског је типа и не ради од новембра до марта.

„Комплекс „Елунда бич хотел и виле“ је најексклузивнији на Криту, може да задовољи и најбујнију машту. Посетиоци могу да изаберу потпуну самоћу и јединствене услове. Отворено море, гимнастичка дворана, базен, нема задовољства које се госту одбија или не може приуштити. На мору је ресторан за необавезну (опуштену) или италијанску вечеру. Дубоко у води полинезијски ресторан са суши баром, критски ресторан са локалним специјалитетима, јединствени бар за господу на води, у базену, бар са клавиром и харфом. Две приватне пешчане плаже...

Пре доласка дон Мила у овај скривени рај, заштитен од погледа света, у којем је ноћење 12.000 евра, све остало (обезбеђење, друштво, бутелка, хелиодром, шип) кошта додатно, власник „Белви травела“ обишао је дестинацију, да на подсмех хотелијера провери да ли је у најлуксузнијем делу комплекса све у реду за одмор црногорског олигарха! Биле су им смешне бојазни тамо неког владара с Балкана, горег и сујетнијег од шеика, како се причало тог лета у крају – да ли ће му све бити потаман, као да је умислио да је Зевс лично!

На Криту српски

Наш извор стигао је до границе комплекса, те можемо чинити само претпоставке о томе у којем је тачно делу овог ексклузивног дела Критске обале дон Мило од Црне Горе лист летовао. Највероватније се довео, тврди он, приватним хеликоптером до оближњег хелиодрома. Потом копненим превозом до „Елунда порте маре“, могуће једне од ексклузивних вила са приватним базеном.

Дон Мило је у августу 2007. године, извесно је, али не знамо да ли и раније, дошао у омиљено летовалиште свог некадашњег председника и заштитника покојног Слободана Милошевића.

У нешто јефтинијем апартману пливала је и сунчала се удовица покојног премијера Зорана Ђинђића са телохранитељем и децом, Луком и Јованом, тврди извор „Велике Србије“. Да ли је у непосредну близину Светог Николе, удаљеног од Елунде свега два километра довела носталгија или позитивни утисци из 2002. године, не знамо, али је наш лист већ писао где је последњи пут одмарао покојни премијер Зоран са породицом. Управо овде, недалеко од Елунде, а ноћење је коштало 1.800 евра.

Школа за министре

Мицотакисова ћерка Дора Бакојани кренула је стопама свога оца и министар је спољних послова Грчке. Њен син је заједно са српским министром иностраних послова Вуком Јерemiћем завршио престижну америчку школу за министре. Велика је вероватноћа да ће још једном бити колега свом школском другу. Кад наследи маму.

Crete, Greece

Elounda Bay Palace

72053 Elounda, Crete, Greece • Tel: (30-28410) 67000 • Fax: (30-28410) 41783

Website: www.lhw.com/eloundabay • Prop: Fam K.P. Mantonanakis • Gen. Mgr: Manolis J. Rassoulis
212 rooms and bungalows, 8 villas with private pools, 30 bungalows & suites with sharing pool
Palace Suite w/pool and gym, Grand Suite w/pool • Seasonal Hotel: Closed November to March

elounda bay palace

Elounda Bay Palace is an idyllic Mediterranean hideaway, spanning 20 acres of landscaped gardens on the northeast coast of Crete. Guest rooms range from luxurious rooms and suites in the main building, sea-view or seafront bungalows with sharing pools to villas with private pools. With a choice between two sandy beaches, outdoor and indoor pools, or a water sports center, the Elounda Bay Palace brings the best of recreation, service and elegance to all its guests.

DINING Thalassa seaside fish restaurant. Ariadne Café for local specialties. F, a Mediterranean Fusion cuisine restaurant. Aretoussa serves all courses. Sail-In Bar & Restaurant on the sea. Poseidon Pool and Erato Piano Bars. LEISURE Marina with all water sports. Health and fitness center. Indoor, outdoor and children's pools. Floodlit tennis courts. New spa center, managed by award-winning ESPA, at sister hotel, Elounda Beach. ADDITIONAL FEATURES Boutique, book shop, medical and nutritional consultation. Beauty salon, spa treatments. Limousine, yacht, Learjet and helicopter hire. Baby-sitting service. 45 minutes from Heraklion Airport.

Наши извори тврде да је удовица, сада у престижнијој и скупљој Елунди, одлично прошла за још бољу цену и без супруга. Ружица Ђинђић приближила се боговима за сто евра мање него у „Николи“.

Прошле године је на овим плажама примећена удовица покојног Владе Трефа, Бојана, са својим изабраником др Јеремовићем. Збирка покојника и удовица из далеке Србије тешко да је увеличала критску историју, која сеже 4.500. пре нове ере.

Достојно краљева и принчева

Факат је да је удовица покојног српског премијера себи и породици од прихода које има као домаћица и вероватно функционер Демократске странке успела да приушти одмор у Елундском апартману, који је, поређења ради, овога лета плаћао и један од најбогатијих људи планете, султан од Брунеја. Луксуз од 1.700 евра за ноћ он је поделио са још четири жене.

Овај богаташ је, како пише штампа, 2003. године имао 176 „ролс-ројсева“, а у наредне четири године, податак је обелодањен на Ускрс када је у Паризу венчао сина – возни парк обогатио до петстотог аутомобила ове марке, укључујући и златни којим је даривао наследника.

У овом друштву су лето провеле, а да се вероватно нису ни видели ни срели на строго заштитеним и приватним плажама, удовице, политичари, шеици. Шарен неки свет!

Крит се сангитетар годишње, измерили су научници приближава афричком континенту и она разлика од 250 километра Средоземља се, дакле, скраћује. Како и не би!

Грађанин (не)покорни

Тако су се дон Мило, удова Ружица, један од најбогатијих људи света принц од Брунеја са пратњом, могуће и не знајући за присуство оних других, брчкали у истој води. Зар ми

нисмо одавно у Европи, још кад је раја веровала да важе санкције и спискови „забрањених“? И то не било где, наша политичка елита носи се раме уз раме са нафташима, милијардерима, краљевима, принчевима, магнатима, председницима влада и држава.

Веровали или не, скромност показују чак и персоне из топ тен: Бил Гејтс летује краће и скромније од дон Мила, фрау Ружице, Бојане Треф, Чедо Јовановића.

Ни у Вулијагмени, близу Глифаде, на десетом километру

од Атине, где је био стари аеродром и нема пешака, већ само моторизованих туриста, у којој је годинама летовао Слободан Милошевић са сарадницима, луксуз се не може поредити са оним који је себи приуштио Мило Црногорски.

А тек Миконос, познат као летовалиште за топлу браћу, где одмара лидер ЛДП – а је само скроман медитерански градић у поређењу са „Елундом“, посебно „Елундом порта маре“.

У односу на најскромнији смештај у овом скривеном критском комплексу, чак је и чувена Мицотакисова кућа у Хањи, са своје 72 собе и 10 купатила изгубила на мегаломанији. А Ретимно, једно од омиљених летовалишта српске политичке елите, да није срећено како то Грци знају, одвећ би личило на домаће пејзаже Монтенегра.

„Елунда“ коју је тако зналачки изабрао црногорски бос Мило Ђукановић, прави је скривени бисер Медитерана, ретке лепоте и сјаја.

Поређења се намећу сама: ако је седам хиљада евра најскупљи апартман у многохваљеном „Сплендиду“ у Бечићима био добар Мику Цегеру и шеицима, куд се део патриотизам великог Црногорца? Можда се од силног терета који је изнео на својим плећима (или из земље?) уморио. Можда се са „Рокшилдом“ планина ипак померила?

Чињеница је да ће Ђукановићи, Маровићи, а ускоро и Вујановићи ускоро као грађани, јер су свој посао обавили, можда променити струку – како се чини, преферирају школе и менаџмент, заменити државу у образовању. А можда и летовати заједно, ко то зна. Као вођа некада.

Јесте ли били на одмору овог лета?

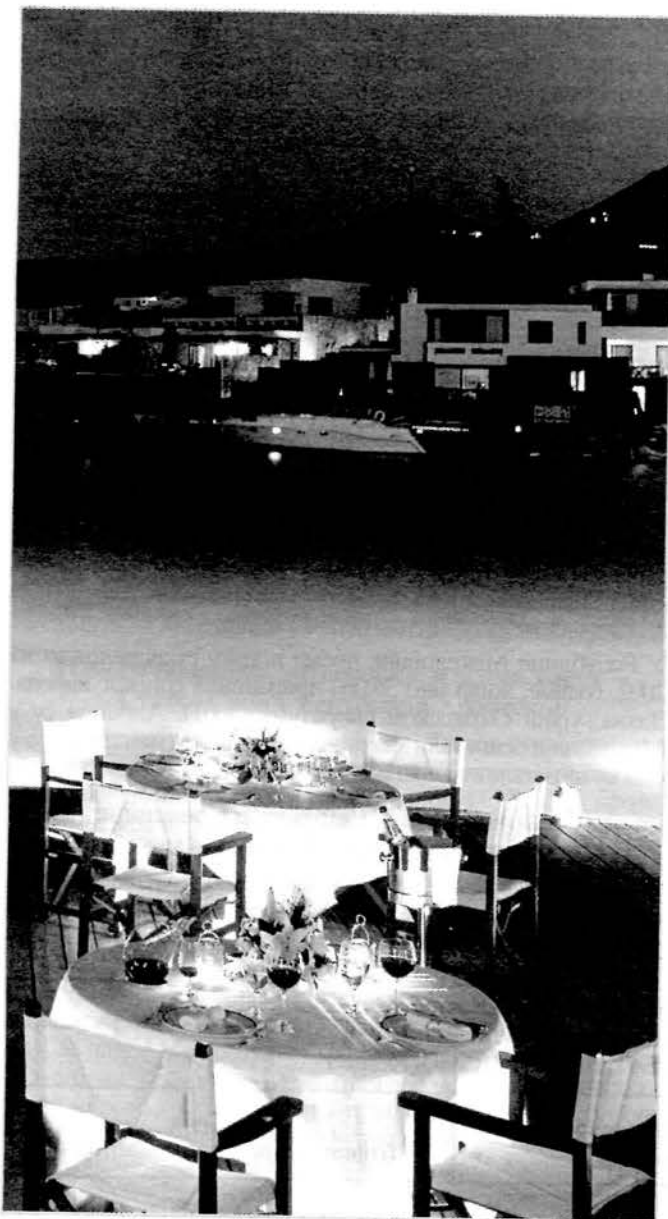
Да ли сте на одмору стално, уморни од потраге за послом?

Ако сте отишли до Бугарске, Турске или Црне Горе, да ли сте се тискали по двоје у креветима од шест евра једнако дванаест? Без топле воде за туширање и воде уопште после плаже?

Да ли бисте имали срца да за две ноћи страћите једну гарсоњеру у Будви или Подгорици?

Питајте Мила, ако га уопште будете видели. Побегло је међу грађане.

Ж. Ж.

Кад може папа, што не би Мило...

Сва домаћа и светска штампа пренела је вест да је Папа Бенедикт Шеснаести за осамнаестодневно летовање у Лоренцагу ди Кароде у Доломитским Алпима потрошио милион долара, пошто га је писмено укорио за раскалашност његов брат отац Армандо Тревизиола. Ако један свештеник може да напише: „Драги папа, то није у реду. Кад се погледаш у огледалу, твоје лице треба да буде лице Христа на земљи. Али, како на таквом летовању можеш да личиш на Христа, мог и твог учитеља, који није имао ни камен да стави под главу. Исусице је твојих синова који не знају за летовање да би ти могао себи да допустиш такво разбацавање новца“, може, ваљда и „Велика Србија“ да упозори Црну Гору иза кога иде. О раздаљини да не говоримо, јасна је из прекура једног обичног фратра великоме папи.

Положај Срба у постјугословенским државама

Нова српска дијаспора

- *Захваљујући распаду некадашње југословенске федерације и прошлодеценијским рајним сукобима у регији, број припадника српског народа у Хрватској, Словенији и Македонији смањо се за приближно 400.000*

Пише: Драган Ђукановић

Број припадника српске етничке заједнице се у државама насталим на тлу некадашње Југославије, изузимајући Републику Црну Гору, умногоме смањо током протекле деценије (видети табелу број 1). То је посебно уочљиво у Републици Хрватској, у којој је са предатних 12 одсто удео припадника српског народа у целокупном становништву ове земље сведен на свега 4,5 одсто (на основу пописа из 2001). Иако српска заједница у Републици Словенији представља најбројнију етничку мањину, њен положај није адекватно уставно и законски регулисан. У овој некадашњој југословенској републици број припадника српске етничке заједнице се такође смањо, током протеклих петнаест година за готово једну четвртину - са 47.401 на 38.964.

Осигуравши статус конститутивног народа у дејтонском Уставу Босне и Херцеговине (1995), Срби су у овој држави избегли дефинисање властитог статуса као националне мањине. Управо из наведених разлога се положај Срба у БиХ умногоме разликује од статуса њихових сународника у другим постјугословенским земљама.

Према попису становништва из 2002. године, готово једну трећину становништва Републике Црне Горе чине Срби, али њихов статус још увек није адекватно решен. Захваљујући процедури усвајања новог Устава Републике Црне Горе и услед проглашавања неуставним Закона о мањинским правима и слободама, решавање положаја припадника српског народа највероватније ће бити окончано до краја ове године.

У Републици Македонији, према попису становништва из 2002. године, живи око 36.000 припадника српског народа. Захваљујући Охридском споразуму (2001), Албанци су у Македонији осигурали значајан степен колективних права у односу на остале етничке мањине - Роме, Србе, Влахе и Турке.

Положај Срба у Републици Словенији: непризната најбројнија етничка мањина

У складу са резултатима пописа становништва Републике Словеније, који је био објављен 1991. године (непосредно уочи распада федералне Југославије), у овој земљи је живе-

Табела бр. 1: Упоредни приказ броја припадника српске етничке заједнице у земљама насталим на тлу некадашње Југославије (према резултатима пописа из 1991, 2001, 2002 и 2003. године)

Држава	Број Срба према попису из 1991. године	Број Срба (година пописа становништва)
Република Словенија	47 401	38 964 (2002)
Република Хрватска	581 663	201 631 (2001)
Република Црна Гора	57 453	201 891 (2003)
Република Македонија	42 775	35 938 (2002)
Укупно:	729 292	478 425

Табела је сачињена према резултатима пописа становништва, који су објављени на Интернет страницама државних Завода за статистику Словеније, Хрватске, Црне Горе и Македоније.

ло 88 одсто Словенаца, док су другу, по броју, етничку заједницу са око 2 одсто чинили Хрвати. Срба је тада у Словенији било нешто мање од 2 одсто, односно 47.401. Са друге стране, према резултатима пописа становништва из 2002. године, у Словенији се број припадника доминантног народа повећао за један проценат, а у најбројније мањинске етничке заједнице спадају Срби (1,98 одсто), Хрвати (1,81 одсто) и Бошњаци (1,10 одсто). (1)

Конститутивни акт Републике Словеније, донет непосредно уочи распада Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, ипак признаје једино италијанску и мађарску „аутохтону заједницу”. Премда, наведене мањине у укупном становништву Словеније, учествују са свега неколико процена, њиховим припадницима су обезбеђена сва колективна права, укључујући и право избора посланика у Државном збору. (2)

Но и поред непризнавања колективних права тзв. јужнословенских мањина (Срба, Хрвата и Бошњака), које заједно чине око 5 одсто становништва, Република Словенија је успешно окончала процес придруживања Европској унији почетком маја 2004. године. Најзначајнији видови дискриминације припадника наведених мањина су се манифестовали 2002. године, када је одбијено неколико хиљада захтева Срба, Хрвата и Бошњака за добијање словеначког држављанства. (3)

Српска етничка заједница, која према последњем попису становништва има 38.964 припадника у Републици Словенији, дакле, уопште није призната као мањина. Зато су јој и ускраћена сва колективна права - заступљеност у државном парламенту, коришћење националних симбола, оснивање културних и просветних организација и успостављање односа са матичном државом - Републиком Србијом.

Између повратка, интеграције и асимилације – Статус Срба у Републици Хрватској

Према резултатима предратног пописа становништва Републике Хрватске, Срби су чинили 12,2 одсто (581.663) популације. После систематског етничког чишћења и протеривања Срба из Хрватске са подручја под заштитом Уједињених нација током 1995. године, њихов број се смањо готово за две трећине. Овом приликом је у акцији хрватске војске и припадника Министарства унутрашњих послова републике Хрватске, уништен велики број насеља у којима су Срби чинили већину, а етничка структура ове земље је додатно измењена организованим, и од стране државе подржаним, насељавањем Хрвата из централне Босне и са Косова. Све наведено је резултирало тиме да је према попису становништва Републике Хрватске из 2002. године у овој земљи живело свега 4,5 одсто припадника српског народа (201.631). (А) Анализирајући видно смањење броја припадника српског народа у Републици Хрватској, Синиша Таталовић наводи да је током протекле деценије био видљив и процес постелене асимилације Срба, што је посебно уочљиво у областима које нису биле захваћене ратом у овој држави. (5)

Конститутивност Срба у Републици Хрватској, која је била садржана у свим уставима ове републике од 1945, укинута је доношењем Устава (6) из 1991. године. Срби су у овом конститутивном акту наведени и као аутохтона мањина, којој се гарантују сва права у складу са стандардима Уједињених нација. (7) Припадницима српске етничке заједнице је, у складу са чланом 12 Устава Републике Хрватске, признато и право коришћења ћириличног писма.

Први уставни Закон о људским правима и слободама и о правима етничких и националних заједница или мањина у

Републици Хрватској, (8) донет 1991. године, предвиђао је културну и просветну аутономију, као и пропорционалну заступљеност мањина у органима власти на свим нивоима. Штавише, у складу са овим документом било је предвиђено и формирање посебне самоуправе општина и области у којима су Срби чинили већину. Међутим, наведени уставни закон никада није примењен у оним деловима Хрватске у којима су доминирали локални Срби. Наиме, они су током 1992. године, а након уједињавања аутономних области, формирали Републику Српску Крајину, која је током маја и августа 1995. године нестала по окончању војно-полицијских акција „Бљесак” и „Олуја”. Тада је дошло до масовног егзодуса око 400.000 припадника српске заједнице из Републике Хрватске у суседну Босну и Херцеговину и бившу Савезну Републику Југославију.

Процес повратка Срба на подручја некадашње Републике Српске Крајине и дванаест година после прогона отежано тече, што показују подаци пописа становништва из 2002. године. Услед разних опструкција повратка Срба, најпре на локалном нивоу власти, као и бројних инцидената (убистава и напада на имовину повратника), који прате наведени процес, и даље се осећа несигурност припадника ове заједнице у Хрватској. Србима, такође, још увек није осигурана адекватна заступљеност у локалним и жупанијским органима власти, а посебно у јавној управи и полицији. Штавише, Србима у Хрватској није обезбеђена ни настава на матерњем језику, а деца неретко уче римокатоличку веронауку у основним и средњим школама. Ипак, у источној Славонији, Барањи и западном Срему, припадницима српске мањине је омогућено да поједина права координирају на нивоу локалне самоуправе и то у оквиру Заједничког већа општина, али и да имају одређену просветно-образовну аутономију, која се исказује кроз постојање школа на српском језику. (9)

Крајем 2002. године је у Хрватском сабору усвојен нови Уставни Закон о правима националних мањина Републике Хрватске (10) У Складу са наведеним правним актом, националним мањинама су осигурана сва колективна права према највишим мађународним стандардима. Забрањен је и било који вид дискриминације мањина, а створена је могућност да се формирају национални савети на нивоу локалних заједница. Такође, и на нивоу државе предвиђено је оснивање

Савета за националне мањине (хрв. Вјеће за nacionalne мањине), чији је циљ побољшање положаја мањинских етничких заједница.

Беома је значајно напоменути да је 15. новембра 2004. између републике Хрватске и тадашње државне заједнице Србија и Црна Гора потписан споразум о узајамном поштовању права њихових етничких мањина. (11) У складу са овим споразумом предвиђено је да се у потпуности осигура заштита идентитета српске и црногорске мањине у Хрватској, као и хрватске мањине у бившој Србији и Црној Гори. С тим у вези било је планирано и формирање мешовитог међународног одбора, који је надгледао примену важеће регулативе ових држава у области заштите етничких мањина. Србима је у Хрватској обезбеђено и да путем тзв. мањинских листа имају три заступничка места у Хрватском сабору. У постојећој констелацији односа између водећих хрватских парламентарних партија, гласови три заступника српске мањине из Самосталне демократске српске странке (СДСС) били су пресудни приликом формирања Владе Републике Хрватске и поновног повратка Хрватске демократске заједнице на власт крајем 2003. године.

Сасвим оправдано се може закључити да се Срби у Хрватској данас, и поред адекватног уставног и законског регулисања њиховог положаја, налазе у изразито лошем положају. Они су суочени најпре са неретким блокадама повратка у своје предратне домове, али и са отежаним процесом интеграције у хрватско друштво због драстичне етничке дистанце коју исказује већински народ. Припадници српске заједнице у Хрватској се налазе и пред постепеном асимилацијом и то пре свега у области образовања. Ипак, о неговану особености културне баштине и традиције Срба у Хрватској брине се Српско културно друштво „Просвјета”, са седиштем у Загребу, као и већи број локалних удружења.

Срби у Босни и Херцеговини Уставна јемства конститутивности и једнакоправности са Бошњацима и Хрватима

Према резултатима пописа становништва из 1991. годи-

не, Срби су чинили 31,4 одсто популације у Босни и Херцеговини (1.363.088). (12) Пошто у међувремену није био обављен нови попис становништва, према проценама ЦИА из 2000. године, наводи се да Срби у укупном броју становника Босни и Херцеговини учествују са 37,1 одсто. (13)

Током оружаних сукоба, у временском раздобљу између 1992. и 1995. године, Срби су углавном напустили подручја под контролом бошњачке Владе Републике Босне и Херцеговине и Хрватског вијећа одбране, протерани и са подручја у којима су чинили више од 90 одсто становништва у западној Федерацији Босне и Херцеговине, ентитета са бошњачком и хрватском већином. (14)

Уставом Босне и Херцеговине, који је, као Анекс 4. Дејтонског споразума, проглашен крајем новембра 1995. године, очувана је конститутивност три народа - Бошњака, Срба и Хрвата. У складу са наведеним начелом осигурана је и пропорционална заступљеност три босанскохерцеговачка народа на нивоу државе. (15) Ипак, то није било првобитно прецизирано за читаву територију БиХ, већ се сматрало да Срби своју конститутивност остварују путем властите територијалне аутономије - Републике Српске, а Бошњаци и Хрвати преко Федерације Босне и Херцеговине.

Током априла 2002. године, дошло је до измена Устава два ентитета - Републике Српске и Федерације БиХ и имплементирања начела конститутивности сва три народа на читавој територији државе Босне и Херцеговине. (16) Но, Срби су у Федерацији БиХ, и поред уставног изједначавања са Бошњацима и Хрватима, изложени бројним видовима дискриминације. Њихово учешће у јавној управи, локалној самоуправи и полицији сасвим је симболично, а повратак Срба у Федерацију БиХ неретко прате опструкције и отежавања. (17) Недавно је објављена и вест да је седамдесет српских села у Федерацији Босне и Херцеговине и даље нема електричну енергију. (18)

Током рата на територији под контролом Армије Босне и Херцеговине основано Српско грађанско вијеће (СГВ) данас више нема велики значај у ентитету са бошњачко-хрватском већином. Такође, непосредно након рата оформљена Демократска иницијатива сарајевских Срба (ДИСС), није у стању да се избори са бројним проблемима српских повратника у град Сарајево. Поред наведеног, Срби настањени на територији Федерације Босне и Херцеговине немају школе на матерњем језику, али се захваљујући деловању Српског културног друштва „Просвјета” у већим градовима овог ентитета повремено одржавају културне манифестације.

Може се зато уочити да формално увођење једнакоправности Срба, Бошњака и Хрвата на простору целе државе Босне и Херцеговине, и поред бројних институционалних и правних аранжмана (пропорционалне заступљености у с ентитетским органима, права на коришћење језика и писма, права заштите „виталних” интереса итд.) није осигурало да се ублаже одређени видови дискриминације. То се пре свега односи на области школства, просвете и информисања.

Недефинисани статус Срба после Осамостаљења Црне Горе

У Црној Гори се према попису становништва из 1991. године само 9,34 одсто (57.453) грађана изјаснило као Срби. Услед новог таласа етнонационалног дистанцирања Црногораца од Срба, што је посебно уочљиво од половине протекле деценије, на попису одржаном 2003. године у Црној Гори се 30,01 процената (201.892) становништва идентификовало са српском етничком одредницом. (19)

Узимајући у обзир да Срби током постојања некадашње

У складу са резултатима пописа становништва Републике Словеније, који је био објављен 1991. године (непосредно уочи распада федералне Југославије), у овој земљи је живело 88 одсто Словенаца, док су другу, по броју, етничку заједницу са око 2 одсто чинили Хрвати. Срба је тада у Словенији било нешто мање од 2 одсто, односно 47.401. Са друге стране, према резултатима пописа становништва из 2002. године, у Словенији се број припадника доминантног народа повећао за један проценат, а у најбројније мањинске етничке заједнице спадају Срби (1, 98 одсто), Хрвати (1, 81 одсто) и Бошњаци (1, 10 одсто). (1)

савезне Републике Југославије, а потом и државне заједнице Србија и Црна Гора, у Републици Црној Гори нису имали статус националне мањине, након осамостаљивања ове републике поставило се и питање адекватног регулисања права припадницима ове заједнице. Штавише, у оквиру Закона о мањинским правима и слободама, (20) који је у Скупштини Црне Горе био донет непосредно уочи одржавања референдума о државноправном статусу ове некадашње југословенске републике, није предвиђено да се Србима обезбеди статус етничке мањине. Са друге стране, у наведеном закону је статус националне мањине био предвиђен за Албанце, Бошњаке и Хрвате. Већ средином 2006. године, Закон о мањинским правима и слободама био је проглашен за неуставан.

После осамостаљења Црне Горе започео је и рад на изради њеног новог конститутивног акта. (21) Иако је у нацрту Устава држава Црна Гора грађански а не етнонационално дефинисана држава, у основним одредбама је учињен покушај да се она посредно управо тако дефинише и то кроз одредбе о црногорском језику и статусу канонски непризнате црногорске православне цркве. На овај начин би се извршила својеврсна асимилација српског становништва, које се на попису 2003. године изјаснило да говори српски језик (64 одсто становника Црне Горе). Узимајући у обзир да маратонска расправа о Нацрту Устава Републике Црне Горе, према бројним показатељима, неће бити ускоро окончана, сасвим је вероватно да ће владајућа коалиција Демократска партија социјалиста Црне Горе и Социјалдемократске партије ускоро расписати референдум на коме ће се усвојити и наведене одредбе. Захваљујући томе Црна Гора би де факто била дефинисана као држава црногорског народа.

Поједине иницијативе српских политичких партија у Црној Гори да се, захваљујући бројности припадника ове заједнице, осигура начело конститутивности Срба у овој земљи нису реалне. Слично је и са покушајима да се обезбеди територијална аутономија Срба у Црној Гори, која је немогућа због територијалне дисперзије припадника ове заједнице на читавој територији државе. (22) Са друге стране, очување националне особености Срба у Црној Гори биће отежано у условима када им још увек нису призната и загарантована нити основна колективна права. Тежња владајућих политичких елита и партија у Црној Гори јесте суштински везана за „благу“ асимилацију одређеног дела припадника српског етничког корпуса, а са циљем осигурања натполовичног учешћа Црногораца у укупном броју становника ове државе (према попису из 2003. године - 40,6 одсто). Истовремено, актуелне власти у Црној Гори покушавају и да оспоре право својим грађанима на стицање двојног држављанства, а пре свега због страха да ће велики број њих покренути питање добијања српског држављанства.

На парламентарним изборима одржаним 2006. године Српска листа (у којој доминира Српска народна странка) освојила је 12 посланичких места у Скупштини Републике Црне Горе (од укупно 76). Исти број мандата добила је и просрпска коалиција Социјалистичке народне партије Црне Горе, Демократске српске странке и Народне странке Црне Горе.

Македонски Срби у сенци решавања албанског питања

Република Македонија се након осамостаљења суочила са проблемом регулисања статуса албанске етничке заједнице, која је према резултатима пописа из 2002. године чинила четвртину укупног становништва (25, 17 одсто). (23) Након оружаних сукоба у Македонији између албанских побуњеника и органа власти, на иницијативу сједињених Држава и Европске уније, у Охриду је 13. августа 2001. године потписан Оквирни споразум (познатији као Охридски споразум). (24) У складу са наведеним документом предвиђено је да висок степен колективних права, а према бројним ауторима и највиши на постјугословенским просторима, припадне само оним заједницама које имају најмање 20 одсто удела у укупном становништву Македоније. (25) Истим документом предвиђено је, међутим, да се у новој преамбули Устава Републике Македоније наведе да све етничке заједнице, укључујући и српску, преузимају одговорност за будућност ове државе.

Албанци су, дакле, захваљујући својој бројности успели да осигурају статус (полу)конститутивног народа и самим

тим да, преко институционалних механизма за заштиту својих права, обезбеде привилегије у односу на остале немакедонске заједнице. Са друге стране, Срби, Турци, Власи и Роми добили су само могућност да у оквиру неколико општина користе матерњи језик у званичној употреби.

Број Срба у Македонији је 1991. године износио 42.775, док према најновијем попису из 2002. године у овој земљи живи свега 35.938 припадника ове етничке заједнице. Као што се може уочити, број Срба у Македонији се за једанаест година смањило за приближно 16 одсто. Разлози за то се могу пронаћи у иселјавању великог броја запослених у некадашњој савезној администрацији, али и у постепеној асимилацији Срба.

Успостављање интензивних односа између Републике Србије и Републике Македоније, који су сада оптерећени нерегулисаним односима Српске православне цркве и Македонске православне цркве, свакако може довести до побољшања припадника српске етничке заједнице у овој земљи. Срби у Македонији имају неколико својих школа у Куманову и Скопљу, али то свакако није довољно. (26) Побољшању статуса Срба свакако може допринијети и јачање утицаја Демократске партије Срба у Македонији, која је, као коалициони партнер Социјалдемократског савеза Македоније, у неколико наврата учествовала у власти.

Закључак

Захваљујући распаду некадашње југословенске федерације и прошлодеценијским ратним сукобима у регији, број припадника српског народа у Хрватској, Словенији и Македонији смањило се за приближно 400.000. Веома је битно истаћи и да је „нова српска дијаспора“ у земљама насталим од Југославије суочена са бројним, а неретко и егзистенцијалним проблемима. То се превасходно односи и на положај српске мањине у Хрватској.

Уставни и законски положај Срба у Хрватској и Македонији јесте у потпуности регулисан и у складу са светским стандардима, али пракса показује да су они суочени са постепеном асимилацијом. Статус њихових сународника у Словенији и Црној Гори је, са друге стране, правно недефинисан. Србима је једино у републици Хрватској загарантована заступљеност у парламенту, док у Македонији они, захваљујући својој бројности и учешћу у ширим коалицијама, имају једног посланика у Собрању. Словеначки устав и изборно законодавство не остављају могућност да представници српске заједнице имају своје представнике у Државном збору. Србија би зато, као матична држава српског народа, заједно са Хрватском и Босном и Херцеговином требало да се ангажује у вези са питањима признавања српске, хрватске и бошњачке мањине у овој земљи и пуне уставне и законске заштите њихових права. (27)

И у области просвете статус Срба у постјугословенским државама се разликује. У Словенији и Црној Гори припадницима српског народа није обезбеђено похађање наставе на српском језику. Међутим, у Хрватској и Македонији, пре

свега у областима које се граниче са републиком Србијом, постоји неколицина школа на српском језику. У том смислу Србија би убудуће требало да подстиче оснивање школа на српском језику, као и да учествује у њиховом финансирању у складу са националним законодавством „нових суседа“. У току је и процедура усвајања новог Закона о држављанству републике Србије, који садржи одредбе о томе да се сваком грађанину држава насталих од Југославије, који се осећа припадником српског народа, обезбеди добијање држављанства ове државе. Наведено решење ће допринети да се у сваком случају побољша статус Срба у постјугословенским државама и ојача њихова веза са матицом.

На сличну, веома неповољну, ситуацију наилази се и у области информисања Срба на матерњем језику у Словенији, Хрватској и Македонији. Најдрастичнија ситуација је свакако у Словенији, где не постоји ниједан медиј на српском језику, док у Хрватској и Македонији излазе месечни часописи са изразито малим тиражом и ограниченом дистрибуцијом. Хрватска радио-телевизија (ХРТ) емитује недељну једночасовну колажну емисију посвећену свим етничким мањинама, док Македонска телевизија (МТВ) емитује посебну емисију на српском језику једном седмично. Важну улогу у спречавању асимилације Срба у новонасталим државама треба да, поред њихових политичких партија, одиграју и национални савети и културно-просветна друштва. И у том контексту матична држава - Србија треба да подстиче формирање таквих удружења, али и да обезбеди финансијску потпору за њихово деловање. Наравно, пуна заштита права Срба у Словенији, Хрватској, Црној Гори и Македонији биће обезбеђена једино под условом потпуне нормализације односа између Србије и ових земаља.

Резиме

У овом раду аутор анализира уставни и законски положај припадника српског народа у државама насталим дисолуцијом некадашње Југославије - Републици Словенији, Републици Хрватској, Босни и Херцеговини, Републици Црној Гори и Републици Македонији. С тим у вези он указује и на број Срба у постјугословенским државама, компарирајући при том податке са пописа становништва Југославије из 1991. године и пописа који су обављени током протеклих неколико година у новонасталим државама (2001-2003). Такође, посебна пажња у овој анализи посвећена је „стању на терену“, односно стварном положају Срба у наведеним државама. Припадници српског народа настањени у државама насталим од Југославије суочени су са непризнавањем статуса мањине (Република Словенија и Република Црна Гора), као и са постепеном интеграцијом и асимилацијом (Република Хрватска и Република Македонија). Положај Срба у Босни и Херцеговини се, како истиче аутор, многоме разликује од статуса њихових сународника у другим постјугословенским државама захваљујући начелу конститутивности, односно, пуној једнакоправности овог народа са Бошњацима и Хрватима.

И у области просвете статус Срба у постјугословенским државама се разликује. У Словенији и Црној Гори припадницима српског народа није обезбеђено похађање наставе на српском језику. Међутим, у Хрватској и Македонији, пре свега у областима које се граниче са републиком Србијом, постоји неколицина школа на српском језику. У том смислу Србија би убудуће требало да подстиче оснивање школа на српском језику, као и да учествује у њиховом финансирању у складу са националним законодавством „нових суседа“. У току је и процедура усвајања новог Закона о држављанству републике Србије, који садржи одредбе о томе да се сваком грађанину држава насталих од Југославије, који се осећа припадником српског народа, обезбеди добијање држављанства ове државе. Наведено решење ће допринети да се у сваком случају побољша статус Срба у постјугословенским државама и ојача њихова веза са матицом.

**Бојан Струњаш, радикалски посланик поводом Закона
о централном регистру становништва у Црној Гори**

Државна тортура на дјелу

• *Хиљаде људи ова власт држи у кавезу који се зове Црна Гора и не пушта их да изађу зато што мисле другачије од владајуће структуре*

Приредио: Мирослав Брајовић

Даме и господо народни посланици, уважени грађани Црне Горе, планирао сам да поставим неколико питања представницима Министарства унутрашњих послова. Њих у сали, очигледно, нема, али ја ћу питања поставити због грађана Црне Горе.

Поштовани грађани, као што сте чули, Закон о централном регистру становништва у Црној Гори, садржински гледано, није толико лош. Међутим, сваки човјек који живи у Црној Гори може да стрепи да ће податке из овог регистра власт злоупотребљавати у политичке сврхе.

Ми у Странци српских радикала и Српској листи сматрамо да се овај регистар не може водити на прави начин и да не можемо имати праву евиденцију грађана Црне Горе, јер у Црној Гори имамо хиљаде неријешених статуса појединих грађана у смислу овог закона. Тако на примјер имамо око 2800 грађана Црне Горе који су 1991. године дошли у Црну Гору из Враке у Албанији, али су одмах депортовани на Косово и Метохију од стране тадашњег премијера Црне Горе Мила Ђукановића. Године 1998. исти грађани се уз помоћ савезних органа враћају у Црну Гору, али за узврат, ова власт је ријешила да их лиши црногорског држављанства, иако су ово држављанство, по важећем закону, неки стекли и по више основа. Већина од њих 2800 у Црној Гори имају имања и саграђене куће, али се њихова имовина не води на њих, већ су принуђени да своју имовину региструју на имена својих рођака. Све ово не би било толико сложено да су сви грађани који су избјегли из Враке у Албанији третирани од стране црногорске власти на исти начин. Они који су били спремни да дају свој глас за независну Црну Гору држављанство су добили одмах. А већина која је одлучила да се не прода, чак ни под цијену свога држављанства све до дана данашњег је лишена држављанства Црне Горе. Ово је класичан примјер флагрантног кршења људских права.

Да Врачани нису једини над којима званична Црна Гора спроводи тортуру свједочи знатан број грађана Црне Горе који су 1992. године избјегли из Словеније, а од докумената и дан данас имају само тзв. избјегличке картице које ни гдје не важе. Ови људи нису у могућности да оду у Словенију и продуже своје личне исправе, или чак да се само одјаве како би у Црној Гори регулисали свој статус. Неки од ових грађана су рођени у Црној Гори, и имају црногорско држављанство, али због тога што немају пасош и личну карту не могу да оду у Словенију и да се одјаве, тиме и да стекну бирачко право у Црној Гори. Овакве случајеве би требало да ријешит држава Црна Гора, али их је Црна Гора препустила на милост и немилост словеначким властима. Значи, имамо један фрапантан податак који ријетко ко узноси у јавност да хиљаде грађана Црне Горе не могу да напусте Црну Гору, због тога што им држава Црна Гора није обезбиједила оно што сваком грађанину по Уставу и законима Црне Горе припада. Оваквих и сличних примјера ће бити све док власт грађане у Црној Гори дијели на оне који су њени послушници и на оне који су против ње и који су по ријечима људи из режима „државни непријатељи“.

Поштовани господине Булатовићу,

Одмах на самом почетку да кажем да ја нећу гласати за овај закон јер мислим да овај закон неће моћи бити остварен, неће моћи бити примијењен онако како треба да се примјењују закони. И не да сам само против овог закона, него сам против сваког закона који је уперен директно против српског народа у Црној Гори.

Што се тиче положаја наших грађана који су држављани Црне Горе, који данас живе у Србији, а којима није дозвољено да гласају на референдуму, иако су на то имали право, став Странке српских радикала и Српске листе је према том питању отворен и јасан, а колико је уважено наше мишљење приликом изласка на референдум о томе нећемо говорити. Међутим, држављани Црне Горе који живе у Србији су досад безброј пута обесправљени. То што је вршено над држављанима Црне Горе у току референдума је катастрофално. То ће остати као једна од најтамнијих мрља ове власти и због тога кажем: радикали не подржавају овај закон.

Питање о којем сте ви говорили и које сте с правом потенцирали је несумњиво много важно и не смијемо занемарити ово питање све док се бавимо политиком. Међутим, такође је катастрофална чињеница да хиљаде људи данас живи у Црној Гори који немају лична документа, чак и они који имају црногорско држављанство, а по законима ове и овакве Црне Горе, они су право на лична документа, односно на држављанство, давно стекли. Значи, буквално хиљаде људи данас ова власт држи у кавезу који се зове Црна Гора и не пушта их да изађу зато што мисле другачије од владајуће структуре. Хвала.

Комунисти и Дукљани заједно на путу расрбљивања Црногораца

Покатоличавање Црногораца

- *Расрбљивање Црногораца и Босанаца припремано је и фалсификацијима у уџбеницима, јер се областима средњевековне Србије – некад отворено, некад прикривено – представљају као независне државе: Рашка, Дукља, Зета, Босна, Хум, Травунија, Неретљанска Области... а обласни племићи као владари „држава“*

Пише: Слободан Јарчевић

Последњих година су видна настојања неких Црногораца да „научно“ докажу да Црногорци нису Срби и да „црногорски“ језик није српски. Појава није ништа необично ако се има у виду да су из српске нације издвојене многе групе у ближој и даљој прошлости. Оне данас чине делове хрватског, мађарског, румунског, шиптарског, македонског, њемачког народа... Покушај да се, опет, од дела Срба прогласе црногорска и бошњачка нација, црногорски и бошњачки језик, само је делатност заснована на скоро хиљадугодишњем искуству. А с обзиром да је тако нешто увек успевало, велики су изгледи да ћемо се помирити с чињеницом да у будућности имамо и ове две нове нације. И оне ће пролазити кроз муке да од српског језика створе „бошњачки“ и „црногорски“, али и тај пројекат има упориште у искуству - „Бошњаци“ и „Црногорци“ ће се угледати на Хрвате, који, већ више од сто година, упорно, од српског стварају „хрватски“ језик. (Прави хрватски – из Загорја – су, противно програму УНЕСКО-а о очувању свих живих језика, осудили на смрт, па га у школама не изучавају ни факултативно).

Овог пута бих занемарио чињенице везане за стварање бошњачке нације (ја као рођени Бошњак, нисам предвиђен за неког припадника, а неки – рођени у Србији и Црној Гори – јесу ?!), па бих подсетио на историјске корене расрбљивања Црногораца. Тиме желим да упозорим да је погрешно то расрбљивање преписивати комунистима. Они су само наставили давно започети рад. Расрбљивање Црногораца и Босанаца припремано је и фалсификатима у уџбеницима, јер се области средњевековне Србије – некад отворено, некад прикривено – представљају као независне државе: Рашка, Дукља, Зета, Босна, Хум, Травунија, Неретљанска Област... а обласни племићи као владари „држава“. Тако се средњевековна престоница Србије пре доласка Немање на власт, нигде не спомиње, па у уџбеницима немушто пише да ње није било, а да је владар управљао оданде где би, са свито, боравио – увек у другом месту. Престоницу Србије спомињем зато што би многи Црногорци одбили да се одричу српског рода да су учили да је престоница Србије била у Скадру. А била је. Конфузно писана историја омогућује данашњим дукљанским академицима да, поред других произвољности, Немању, рођеног у Црној Гори, проглашавају Србином, а краља Војислава (11. столеће), рођеног у Требињу Црногорцем.

Ако данашњи будући српски интелектуалци буду на висини својих обавеза према нацији и држави, мораће поправити све оно што нам је историјска наука, до сада, погрешно тумачила. А много тога јесте.

Прва писана документа о покатоличавању Црногораца (што је увек био први корак у расрбљивању) потичу из 17. столећа. Ово је време замашних српских буна против турских власти што су искористили Ватикан, Аустрија и Млетачка Република да Србима понуде помоћ, под условима да из православља пређу у католичанство. То је била опака замка, јер су Срби ропство под Турцима сматрали горе од свега другог. Верујући да ће их католички свет ослободити, постакао је неке црногорске породице да прихвате католичанство и то у првој половини 17. столећа. Но, кад се видело да католичке државе нису спремне да Србе ослободе турске власти, вратиле су се својој праћедовској вери. Дукљански академици то, привремено, прихватање римокатоличке вере код дела српског народа у Црној Гори, користе за приклањање унијатству и католичанству, или, у најмању руку, стварање посебне православне црногорске цркве. О овом времену католичке српског народа у Црној Гори у 17. столећу, обавестила је Црногорско-приморска митрополија СПЦ књигом: „Римокатоличка пропаганда – пропали покушаји у прошлости у операцијама садашњости“, Никшић, 1932. У овој књизи је откривено да су католички бискупи писали папи, како Срби желе, у Црној Гори и Херцеговини, да пређу у католичку веру, а та писма представљали као дела

Други опсежни подухват у католичењу Срба (у циљу њихове денационализације) обављен је у 19. столећу, кад је у Црној Гори владао Његош. По томе су се, веровали или не, договориле: Француска, Енглеска, Турска и Ватикан. Турска јер обећала одрећи се сваке територије ако ће на њој становништво прећи из православља у католицизам! По том договору требало је створити католичку државу од: северне Албаније, Рашке, Херцеговине и, ако се успе, од Црне Горе. Пројекат је поверен: Свеславенском покрету са седиштем у Паризу чији је вођа био Пољак Адам Чарториски, бивши министар спољних послова Русије, а тада руски љути непријатељ. Свеславенски покрет је имао задатке да:

1. Учини све да отуђи Србе, Бугаре, Молдавце и Румуне од Русије,
2. Што више Срба превед у католичанство и створи католичку државу „Холмију” на наведеним територијама,
3. Све српске земље, окупиране од Турске, задржи што дуже у оквиру Отоманског Царства.

Светог Василија Острошког и епископа Мардарија из манастира Мораче.

Други опсежни подухват у католичењу Срба (у циљу њихове денационализације) обављен је у 19. столећу, кад је у Црној Гори владао Његош. По томе су се, веровали или не, договориле: Француска, Енглеска, Турска и Ватикан. Турска јер обећала одрећи се сваке територије ако ће на њој становништво прећи из православља у католицизам! По том договору требало је створити католичку државу од: северне Албаније, Рашке, Херцеговине и, ако се успе, од Црне Горе. Пројекат је поверен: Свеславенском покрету са седиштем у Паризу чији је вођа био Пољак Адам Чарториски, бивши министар спољних послова Русије, а тада руски љути непријатељ. Свеславенски покрет је имао задатке да:

1. Учини све да отуђи Србе, Бугаре, Молдавце и Румуне од Русије,
2. Што више Срба превед у католичанство и створи католичку државу „Холмију” на наведеним територијама,
3. Све српске земље, окупиране од Турске, задржи што дуже у оквиру Отоманског Царства.

Овај програм су у Србији требало да спроводе активисти Свесловенског покрета, од којих су најпознатији Моравац

из Чешке Франьо Зах и Србин католик из Дубровника Матија Бан, а у Црној Гори Француз Антид Жом, Његошев учитељ француског језика и његова лепа и образована супруга Франциска – Словенка из Трста. Кнез будуће католичке државе (Холмије) требало је да буде Никола Радоњић Васојевић. Био је образован, завршио је руску војну академију, и дуго службовао у турској војсци. Његош је осујетио ову намеру, али је она остала да живи. Французи и Енглези је нису више спроводили, али су на Берлинском конгресу (1878.), енергично спречили уједињење Србије и Црне Горе. Рад на расрбљивању Црне Горе је наставила Аустрија, задужујући за то и Илирски покрет у Хрватској. Она је унапредовала на овом пољу па је пред Први светски рат придобила црногорског краља Николу за идеју о уништавању Србије, а за узврат би живот продужила Црна Гора, уз територијална проширења у Метохији, Херцеговини и Рашкој. Овакав договор Беча и Цетиња увећао је муке и умножио губитке у мртвима српске војске и народа при повлачењу преко Албаније 1915. године. О овоме је податке оставио (1919, у виду књиге) пуковник црногорске војске и иследни судија Ловћенског одреда Лазар Рашовић. Црногорско расрбљивање, види се, није прекидано од 17. до 20. столећа и букнуће у оружани међусрпски обрачун у Црној Гори у времену стварања Краљевине Срба, Словенаца и Хрвата, па поново у Другом светском рату.

Сасвим је природно да су Секула Дрљевић и Савић Марковић Штедимлија, заговорници хрватства у Црној Гори само производ ових ранијих прегнућа на расрбљивању Црногораца. Комунисти су преузели идеју, а данашњи дукљански академици су последњи носиоци антисрпске штафете у Црној Гори.

Срби како то страшно звучи!

- У Бијелом Пољу, у основној школи „Душан Кораћ” могу да се носе мајице са разним натписима, осим једним. Оне на којој пише Србија. Ђак осмог разреда, В. Т., дошао је у школу са таквом мајицом. На часу математике устао је Д. Х., муслиман, и рекао разредној да та мајица, коју је обукао његов друг из разреда, смета његовим верским и националним осећањима

Пише: Небојша Јеврић

Због њих морамо да црвенимо. У аутобусу. У кафани. Ми Срби из Црне Горе, ми посрбице, како нас банда Брковићева зове. Не прође недеља, а да не уради нешто због чега морамо да се стидимо и објашњавамо да нисмо ми из Црне Горе сви такви. Да потежемо Његоша и краља Николу. Отимају нам завичај. Праве од нас апартиде. Брукају нас пред светом. Зове ме јуче пријатељ, сав очајан, и прича шта се десило у школи у коју сам и ја ишао, у школи у којој су ми родитељи радили до пензије. Деца носе мајице у Београду, већ годинама, на којима пише УС арми, на којима пише СССР, СФРЈ, на којима је лист марихуане, симболи разних секти, и нико не прави проблем.

У Бијелом Пољу, у основној школи „Душан Кораћ” могу да се носе мајице са разним натписима, осим једним. Оне на којој пише Србија. Ђак осмог разреда, В. Т., дошао је у школу са таквом мајицом. На часу математике устао је Д. Х., муслиман, и рекао разредној да та мајица, коју је обукао његов друг из разреда, смета његовим верским и националним осећањима. Наставница је реаговала у складу са политичким ставовима које промовише ТВ Црне Горе. Затражила је од дечака да је скине. Пошто испод мајице није имао ништа, дечак, ђак пешак са обронка Лисе, није могао да скине мајицу. Онда му је рекла да мора да напусти час. Он је напустио час, а за њим је изашло неколико ђака Срба. Уписала их је све у дневник и сада им прети казна. Дописници, новинари из Бијелог Поља, сматрали су да то не завређује да троше своје новинарско перо. Отац оптуженог дечака рекао је да ће његов син и даље носити ту мајицу. Разред и школа су се поделили. Др сци. Милија Павићевић, неуропсихијатар и отац девојчице Н. П., која се солидарисала са прокаженим, рекао је да ће се селити у Србију. тежак сам на сузе, али ми се у „очним дупљама зајезерила сугнојица” када сам чуо ту причу од очајног оца. Поштовани су новинари из Бијелог Поља незаинтересовани, родитељи су се спремили да прикупе новац и плате објављивање пола стране у неким новинама. „Била Црна Гора, па је нема. Постоје само брда у којим су некада живели Црногорци”, рекао је песник. Да је обукао мајицу на којој пише УС арми све би било у реду. Србија није у реду. Србија је политичка провокација, И све више Црногораца који знају да је краљу Николи у пасошу писало „националност СЕРБ” купује куће и сели се у Србију.

„У Бијелом Пољу, у Основној школи „Душан Кораћ” могу да се носе мајице са разним натписима, осим једним. Оне на којој пише Србија. Ђак осмог разреда, В. Т., дошао је у школу са таквом мајицом. На часу математике устао је Д. Х., муслиман, и рекао разредној да та мајица, коју је обукао његов друг из разреда, смета његовим верским и националним осећањима. Наставница је реаговала у складу са политичким ставовима које промовише ТВ Црне Горе. Затра-

жила је од дечака да је скине. Пошто испод мајице није имао ништа, дечак, ђак пешак са обронка Лисе, није могао да скине мајицу. Онда му је рекла да мора да напусти час. Он је напустио час, а за њим је изашло и неколико ђака Срба. Уписала их је све у дневник и сада им прети казна. Дописници из Бијелог Поља, сматрали су да то не завређује да троше своје новинарско перо.”

Црна Гора зна тежину речи. Црна Гора зна да владика није обичан монах. Због тога су владика Филарету дали полицијско обезбеђење. Он путује кроз своју епархију у пратњи полиције. Кога полиција чува? Народ од владике или владика од народа? Да владика не проговори нешто што је политички некоректно. Да владика не повреди неког. Спроводе га као ухићеника од цркве до цркве, од манастира до манастира. То се, наравно, свиђа шефу црногорске дипломатије Милану Роћену. Он је поново гурнуо прст у око Србији, али и свим просрпским партијама у Црној Гори. Министар Роћен се залаже да Сарајево, уместо српске престонице, постане ново седиште југоисточне Европе.

Ко је министар овом министру? Кога он слуша? И ко, објективно, од његове изјаве има користи? Кад се појави министар са оваквом идејом, онда није чудно што несретна наставница математике скида ђацима мајице на којима пише Србија. Ко ме се тај министар додворава? И од кога ће добити похвале? Од Чекуа и Тачија? Од Американаца који и не знају да негде постоји Црна Гора? Од нас, који идемо улицама Београда погнутих глава и не смемо да кажемо одакле смо дошли? Зашто је то прећутала српска демократска јавност? Најжалије ми је што га неће послушати. Град са толико цамија и заслужује да буде престоница југоисточне Европе. Тај министар осуђеног мозга, вероватно ће упутити похвале управи школе „Душан Кораћ” и честитати им на брзој реакцији и одличној акцији, против великосрпских елемената који се усуђују да носе мајице на којима пише Србија.

Дилема које нема

Двојно држављанство – само предност

- Наиме, сви Хрвати у Боки которској добила су двојно држављанство (они чак и гласају и имамо и овамо), а кад би им се одузело црногорско, остала би огољена територијална претензија Хрватске на тај дио ЦГ стимулисана и том чињеницом. О оним дјеловима гдје живе они којима је у свим пасошима од ФНРЈ од СЦГ писало да су Албанци не бих проширио ријечи

Пише: Предраг Мартиновић

Чим је Српска народна странка, последице покраденог референдума започела, а Српска листа последице исто таквих септембарских избора наставила акцију прикупљања потписа за иницијативу чији је циљ да се у Скупштини Србије покрене измјена тамошњег закона о држављанству и разочараном српском народу у Црној Гори омогући стицање двојног, јавиле су се и прве сумње и дилеме. Па чак и код неких назовисрпских и опозиционих странака.

Како ових дана та акција улази у кулминацијску фазу и очигледно ближи се тријумфалном крају, очигледна је нервоза у владајућим, а и у неким другим структурама.

А све дилеме су лажне или лажиране.

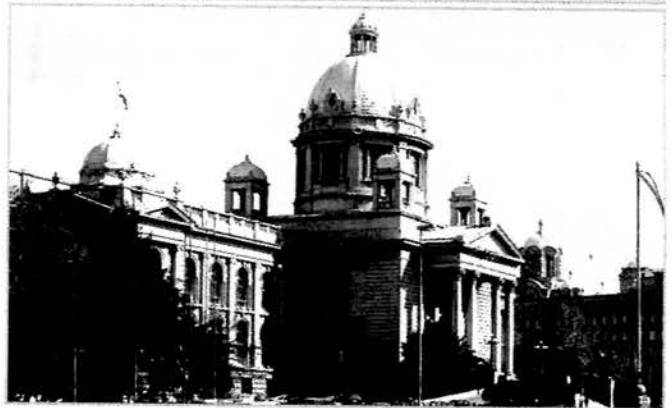
Као прво, двојно држављанство није нови институт и није познато у пракси многих држава, а најмање је изум Црне Горе, СНС-а или СДП такође. Оно је и последица слободног избора и воље грађанина и држављанина који налази у томе и сопствени интерес.

Када Србија измјени своје законодавство и тим актом изједначи права домицилних грађана – Србијанаца и Срба који живе ван ње (биће ту и падобранаца или пребјегла, без брига) сатисфакцију ће доживјети сви они који нису жељели да им развале заједничку државу, који нису хтјели велику државу да замијене малом, који нису били пристали да им умјесто респектабилне војне силе увале само неко назови министарство „одбране“ – без војника, који нису видјели срећу у томе да буду протагонисти на малом већ вишемиллионском тржишту, који нису...

И на крају, да нису покрадени доказали би да је брат, ипак, брат и да је Београд као пр(и)јестоница ипак природније прибојежиште од Загреба и Ватикана или Приштине и Тиране!

А мишљење или страх да ће се овдашња власт одлучити на одузимање стеченог црногорског држављанства је само фарса и биће нечија неостварена жеља. Јер, треба стиснути петљу и пред сопственом, а нарочито пред међународном јавношћу обесправити више од 70.000 грађана (након актуелизације теме и најшире подршке србијанске политичке и свеукупне јавности прикупљено је још неколико хиљада потписа).

И под условом да такву сулуду могућност и намјеру почну остваривати јавио би се и други проблем. Приватна својина је светиња по свим међународним законима и конвенцијама и пред свим судовима и грађани Црне Горе са двојним држављанством који би остали без црногорског постао би као и „странци“ носиоци власништва над добрим дијелом црногорске територије и њених ресурса.

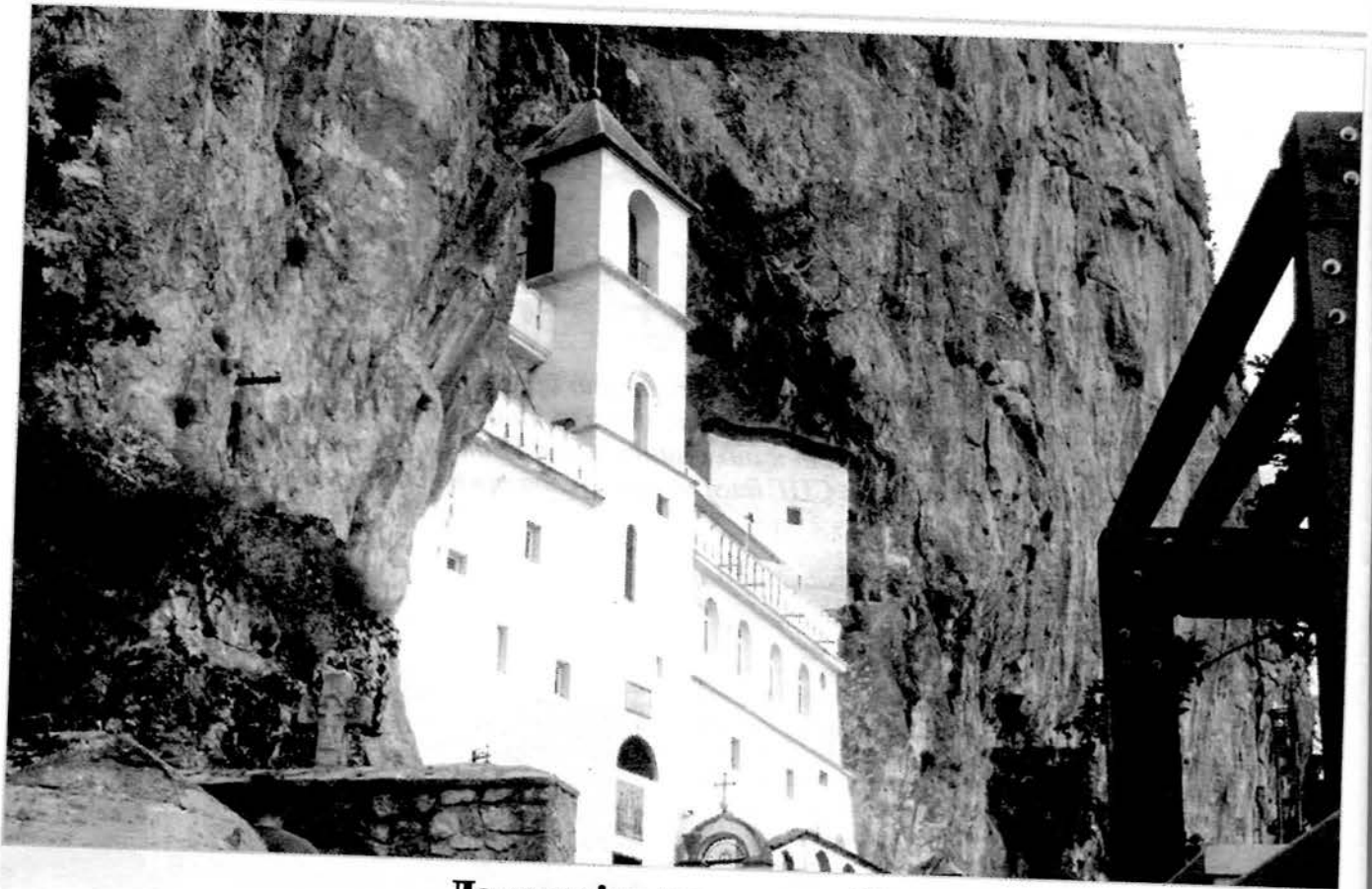
Противљење оживотворењу ове идеје, боље рећи потребе, српског корпуса у Црној Гори је и државнички штетно. Треба само замислити колико ће држава уштедети на лијечењу толиког броја својих резидената који ће повјерење радије поклонити тамошњим здравственим установама. А посебно колико ће смањити сопствене трошкове на школовању дјеце Срба из Црне Горе који ће због могућности да своју дјецу под равноправним условима школују у Србији то и учинити. Уз то дилеме београдског универзитета, рецимо, свугдје у свијету су признате и добродошле, за разлику од неких овдашњих које се још нису ни почеле стицати.

И још нешто. И поред тога што власт сем грамзивости није иказала неке друге способности, па тако никад до сада није повукла и неки исправан државнички потез, ипак, није несвјесна једна опасности од таквог свог могућег наума.

Наиме, сви Хрвати у Боки которској добила су двојно држављанство (они чак и гласају и тамо и овамо), а кад би им се одузело црногорско, остала би огољена територијална претензија Хрватске на тај дио ЦГ стимулисана и том чињеницом. О оним дјеловима гдје живе они којима је у свим пасошима од ФНРЈ од СЦГ писало да су Албанци не бих проширио ријечи.

Уосталом, Мишко је већ ублажио своју изјаву исхитрено дату, вјероватно изиритиран чињеницом да је процес давања двојног држављанства од матице земље (не и домицилне) незаустављив и изгледном могућношћу да њихова нескривена србомржња доживи и прве тешке ударце.

Грађани Црне Горе са двојним држављанством који би остали без црногорског постао би као и „странци“ носиоци власништва над добрим дијелом црногорске територије и њених ресурса.

Летопис једног туристе (2)

Поглед у наду

- *Захваљујући Осирогу, манастиру у сцени, са црквицом на самом врху, као ујиснућима у њла-нину мимо физичких закона земљине њеже, који су овде под ѓосјодством свейосици, и њосеици ко-ја њоком године не јењава, развила се и околина једне од најцењенијих и најјознаићијих ѡправослав-них свейиња на свейу*

Пише: Жана Живљевић

Требјеса и небеса

Ако игде, изузмемо ли престону Подгорицу и приморје, градитељска експанзија и привредни процват осјећају се у граду по Требјесом. Колики је утицај Василија Острошког на ову добит, не знамо, али он свакако нема никакве везе са дон Милом, рођеним у овом граду.

Широки пространи булевари, новоградње су на сваком кораку. Можда је лаички и песнички и неуки утисак путописаца да је падом никшићке елите, школоване у Београду (Српска хушкачка политика – по краљу Николи), отварањем полемике о црногорском језику и прогоном национално и државотворно освешћених политичара, великоцрногорски пројекат једино могао да успе. Међу њима је, најалост, избор и судбина непомирљиво раздвојио и две колегинице са београдског Филозофског факултета, Смиљу и Жану, а године ћутања одгонетнула је карактеристика „лерја-

ница... пројекта”. Ако смо се сматрали имунима на идеологије, први изазов показао је колико смо паду одувек били склони... „Штета! Какав диван ту посрну дух!... Вилјем Шекспир против Бркатог Дукљанина.

Неисцрпне су залихе боксита у околним брдима, а гигант Никшићка железара упошљава и храни хиљаде породица – каква му судбина следује у процесу транзиције, питају се многи.

Зато је рецепт за монопол јасан. Једна велика кампања за страну инвестицију, технологију направила је за кратко време тржиште за модерну млеку „Ника”. Рафови су преплављени „Никиним” производима, мејд ин Никшић.

Требјеска област није пасивна, већ индустријски и економски развијена средина којој се нису могла на изборима нудити само празна обећања и паролe. У громогласној кампањи, година концентрисаној на растакање српског бића, никшићка академија као пандан и противтежа сепаратистичкој Дукљи, мачевана са свих страна, могла је само да буде просечна. Пут сепаратизму био је утрт.

Неуништиви Острог

Попут неких знаменитих католичких самостана у Француској, Британији или Шпанији, Острог је држава за себе, а мерено „продуктивношћу” вероватно најпрофитабилнија фирма у Црној Гори. Ради у све четири смене, и дању и ноћу, по својим и божијим законима, и у благослову Светога Петра и Василија, оснивача и светитеља чудотвораца.

Захваљујући Острогу, манастиру у стени, са црквицом на самом врху, као утиснутима у планину мимо физичких закона земљине теже, који су овде под господством светости, и посети која током године не јењава, развила се и околина једне од најцењенијих и најпознатијих православних светиња на свету.

Некада се сатима и данима ходочастило од мотела „Глава Зете” у подножју планинског масива који је за келију одабрао искушеник Василије до његовог врха, данас је изграђен пут до саме капије манастира. Додуше, средствима и приходима црквеним, али пут кривудава, тесан и јако опасан. Наружен око Доњег манастира и Цркве светог Станка печењарама и целим једним градом за продају сувенира и успомена на ово ходочашће. Та пропратна „индустрија” храни, међутим, фамилије и фамилије.

Из брда испод Острога огроман цевовод планинском водом снабдева делове града под Требјесом, као и његову околину.

Туђе перје

Бјелопавлићком долином ка Даниловграду, равницом Зете кроз плодна поља прерађена у кексе, вафле и слаткише води и правац до једне од најстаријих српских држава, како поучава историја о Дукљи. Центар прехрамбене индустрије познате под именом „Црнагоракооп” обитава у равници и пландује под сунцем које немилосрдно пржи подједнако асфалт и усеве.

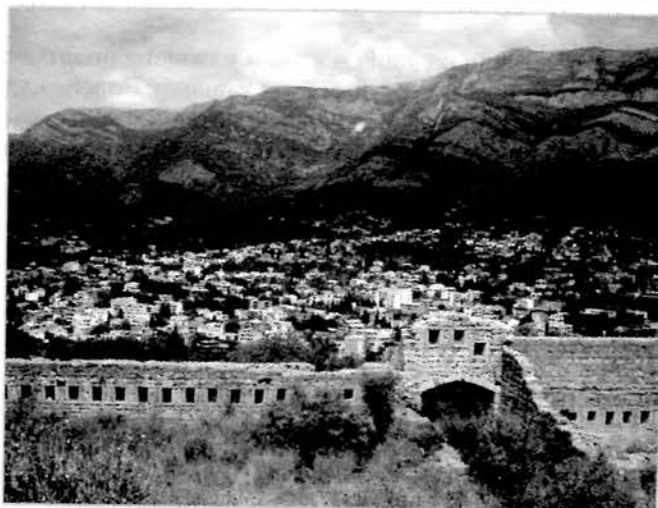
Првокласна магистрала уз коју су нанизане бројне приватне бензинске пумпе брзо води до главног града.

Подгорица је сва у мостовима, пешачким, путничким и теретним. Један од њих се надвио над магистралу на уласку из правца Даниловграда. Све путеве је реконструисала ЕУ, како би развила саобраћајну инфраструктуру пред сезону. О том трошку је саграђен и модернистички елегантан миленијумски мост.

Осим приватних пословних зграда и кућа које ничу на ан-

Подгорица је сва у мостовима, пешачким, путничким и теретним. Један од њих се надвио над магистралу на уласку из правца Даниловграда. Све путеве је реконструисала ЕУ, како би развила саобраћајну инфраструктуру пред сезону. О том трошку је саграђен и модернистички елегантан миленијумски мост.

гро држави сиромашних – са (нај)просечн(и)јом пензијом од 120 евра или 12.000 динара и нижим просеком плате него у Србији. Подгорица је, ипак, на сваком кораку једно велико узаврело градилиште. Ничу стамбени блокови, тржни центри, пијаца, реновира се централни трг, поплочава, изводе фонтане, чаршија рекламира светско чудо.

Иако се на сваком кораку зида и гради, приметан је огроман прилив свих познатих светских банака и финансијских институција. За разлику од прошле године, када је било немогуће у Црној Гори подићи готовину из Србије, ове сезоне банкомати динарска средства по подношљивом курсу обрачунавају у домаћу валуту евро, тако да су се картицама могле обављати новчане трансакције и поред званичног постојања платног промета. И заиста, нема банке у Подгорици у којој са свог рачуна у Србији можете подићи, рецимо, плату.

Додуше, не можете то учинити ни у Србији због неумрежености експозитура, рецимо у Новој вароши, све до Ужича, до прве матичне филијале!

Све светски познате модне марке могу се пазарити у центру Подгорице. Ако вас брину цене, оне су, без обзира на близину европским произвођачима, у Подгорици ексклузивније него у Београду или Нишу. Обрнуто народној „према губеру”, али ће данак илузијама платити сасвим неизбежно сиротиња.

Они који живе у Подгорици и имају срећу да раде, а раде махом код приватника, преживљавају тако што за трошак стигне плата, али за стомак – село. Ретки живе на калдрми, од бакалука. Све је скупље него у Србији, док су плате и пензије ниже.

Острашћеним „Црногорцима”, још увек опијеним од среће због осамостаљења државе, не смета што им све у „лепој” ради Европа, а немоли народна „бесплатан сир само у мишоловци”. Разлику између поклона и Данajaца не виде. Што би рекли Срби: „Дали би и ... само да им буде добро”, а после њих – потоп.

Такви не виде да у истој фирми, некадашњем гиганту подгоричком „КАП-у”, Комбинату алуминујума, управа и прерада другачије живе. Пословна оријентација фирме је да јача извоз сировине и полудеривата, те су зато запослени у преради најчешће на плаћеним принудним одморима док им се одреди коначна судбина, највероватније технолошких вишкова. Продавац, Влада Црне Горе дозволила је да дуго-

Туристички радници оличени у газдама апартмана које издају и без воде, а не само с ледном у тушевима, показују недужним гостима брда у правцу Билеће куд су упрте све очи Приморја, после бездушне италијанске издаје. Проценивши да је водовод утопија у кршу, заинтересовани партнери из Италије су, овде сматрају – кувачки узмакли пред обећањима, а ипак херцеговачки Срби пружили братску руку...

вечни Комбинат постане практично менаџмент за тржиште сировог, што мање прерађеног алуминијума, чиме минимализује трошкове производње.

Нови газда је после приватизације наставио да трује Голубовце и Зету, а сви апели пољопривредних произвођача остали су говор немих и за домаће и за стране господаре. Парадајз, паприку, раштан и лубенице из овог некад цењеног региона, нико више неће да купи. Црвена прашина, индустријски отпад – уништили су пољопривреду, а пад стандарда у великом делу живља који се није преоријентисао па неке друге, махом транге – франге послове. већ боде очи ...

„Плавница” наше Италије

Путем према мору наилази се на нову најмлађу Голубовачку општину. Из оба правца громогласно се позива у преуређени туристички комплекс.

„Плавница” на Скадарском језеру. Онај култни, монденски, скровити кутак, познат по баханалијама које су приређивали политичари, наводно је приватизован и обновљен под фирмом браће Поповић. Саградили су га Италијани по завршетку Другог светског рата, па временом дигли руке. Ко у ствари стоји иза нове тешко процењиве инвестиције, која је само преко дана и то због обиласка започетог зоолошког врта, мостова и малих пристана и разгледања сцене поред базена за прву забављачку поставу из земље и иностранства доступна обичним малим смртницима, не зна се поуздано, само се нагађа.

Неколико мотела са терасама ушушканим у пробрано растиње, свећама и цветним аранжманима, уз надзор конобара по столу, са сликама познатих аутора на фасади, нагавештава интимну атмосферу идеалну за дружење парова истанчаног укуса и манира...

Преко дана се они који одседају у мотелу могу брчкати у прозирном базену, на којем, попут листа локвања плута бина за музику. „Плавницу” је недавно својим наступом отворила Цеца национале.

До комплекса се иначе стиже „правином” опасним осветљеним путем који у луксузним аутомобилима који безглаво јуре готово свакодневно улудо губе животе...

Кафа или кока-кола у ресторану коштају два и по евра.

Са терасе се пружа поглед на туристички бродић којим се крстари Националним парком, односно Скадарским језе-

ром. Уџбеници географије кажу да је оно било највеће природно језеро у некадашњој великој Југославији.

Водом се може и до Албаније, до Скадра у којем живи много Срба. Кажу да је град на Бојани предиван, пружа призор као из бајке, нестваран и бео. У непосредној близини је Драч, албанска лука.

Црногорци не воле Скадрани и Драчане, које млађи свет зове с поспрдном конотацијом и примесом антипатије и зависти – Врачани. Не воле их зато што, откако се Албанија отворила према „свету”, прелазе у суседну Црну Гору, баве се свакојаким пословима, верују да су пренели дрогу и обогатили се преко ноћи. Врачани, говоре момци по Зети и Голубовцима не знају шта ће с парам и покуповаше свако парче земље у Подгорици и околини. Од познатијих презимена, а прича се везује и за име београдског политичара Влајка Сенића, у игри су Сенићи који држе огромну приватну бензинску пумпу „Сенић петрол” на изласку из главног града према мору, власници „Воли” трговина расутих шиrom Црне Горе, породица Пупић и тако даље.

Путописац само бележи што види и чује, а народ говори. Тако Црногорци освајају Енвер-Хоџини Срби Врачани, љуте се млађи цикотићи.

Од Бојане ди Боке – слика иста за туриста

Ко купује обалу од Улциња до Утјехе не пише у уговори-ма, али дугачки језици тврде да је у трговину и изградњу комплекса на најужнијем делу Јадрана умешан велики Роман Абрамович лично!

Па некада чувеној и најпосећенијој Великој плажи најређе се може чути српски језик. Најпопуларнија копакобана из епохе соцреализма и југословенства препуна је „северњака” и родбине из далеких исламских земаља.

У Утјехи је место под сунцем нашла једна „мала Србија”. Место које су изградили својим вредним рукама Србијанци, после купопродајне еуфорије испровоциране самосталношћу Црне Горе, долази до даха. Наводно је, говоре, некаква државна агенција стопирала продају странцима. Ваљда због прошлогодишње распродаје, да сачува неку стопу да би је дала у концесију за нешто...

Центар Бара променио је лични опис. „Румија” је постала „Макс” или „Мекс” – зависи ко чита фирму, Амер или Британац, Хотел „Тополица” - „Принц”.

Све тече, све се мења.

У Старом Бару, поред летњег дворца краља Николе и ове године се одржава „Барски летопис“, који окупује ствараоце и критичаре, а Општина, Лука и привреда су се постарали да за госте града обезбеде атрактивне извођаче модерног звука. Тако су се могли чути бројни београдски аутори: Тања Јовићевић из „Октобра 1864.“ са Кубанцима, Дејан Пукић са „Спорим ритмом“, Бајага и „Инструктори позитивне географије“. Био је то прави потез, јер је публика, сморена шатрама и трубом, долазила чак из Боке, у којој су се истовремено надметале – клупе (у Перасту)...

А близу луке и преко пута летње царске летње резиденције – где кроз врата пуца видик на хоризонт према Италији – кроз катарке усидрених бродића као из бајке, простире се, путописцу дотле непозната градска плажа, бесноговорно једна од најкраснијих на Црногорском приморју. С морскога дока, изванредно опремљеног стилским кафићима, окружен Летњим дворцем, палмама, тениским и одбојкашким теренима у песку, утонула у сунце, мир и раскош – шумори само један утисак: Не би била царска да не ваља! И заиста, ова оаза има једну пријатну, монденску атмосферу, а струје, веле мештани, односе прљавштину из луке и тешко да има чистијег мора, где лаици претпостављају да га се треба клонити. Како Бајага каже: „На скривено те водим место, између облака и мора, где горски ветар пева песму...“ непрестаног лахора додаје ваш репортер инспирисан овим рајским кутком...

Овога лета Жукотрлица препуна, нема камена за пешкир. У Шушњу су собе достизале цену до 30 евра, писала је подгоричка штампа.

Сутоморе су прескакали чак и Подгоричани, који се из воза бацају у море.

Ајкула није уплашила баракуде.

Пола милиона стопа!

На сваком кораку стране агенције за промет некретнинама нуде на продају луксузне квадрате у новоградњама. Багери су рашчистили читаву брда за нове квартове. Овога лета свим промотерима туристичке привреде Црне Горе из уста не излази туђица „ол инклузив“, што би, ваљда, по српском, а и црногорском значило исто: комплетан смештај, све погодности, пун пансион...

Туристички радници оличени у газдама апартмана које издају и без воде, а не само с ледном у тушевима, показују недужним гостима брда у правцу Билеће куд су упрте све очи Приморја, после бездушне италијанске издаје. Проценивши да је водовод утопија у кршу, заинтересовани партнери из Италије су, овде сматрају – кукавички узмакли пред обећањима, а ипак херцеговачки Срби пружили братску руку...

Монденски Милочер, Свети Стефан, Будва, Хаваји, јетдрилице, скутери, јахте, отворено море и сунце, „Сплендид“, „Краљица“, комплекси за шеике и светску камарилу – концепција донова Мила, Аца, Филипа, Света – нису само низија нити сунчана фатаморгана. Преносе се гласови да возачи формула, први рекети света и најбогатији синови богатих долазе у приватном аранжману код некадашњих политичара у неглижеу на неформалне договоре око брда, плаже, морског добра... Штампа у трку прави вести, штимујући

расположење сиротиње на наду да ће и њој у крило пасти која мрва богате вечере. Просечни Црногорац данас нема за породичну карту за туристички обилазак Светог Стефана, а неколико десетодневно летовање.

Јаз са остацима бине после концерта „Ролингстонса“, Тиват сав у олеандрима и цвећу, светска баштина Боко-которски залив. Трајект, црквице на острвцима у води, размеђа религија, култура и нација, бродоградилнице Бијела, Кумбор (мог детињства где смо долазили с школом), Зеленика, Херцег Нови, Игало... Градови каменних звоника, палми, тераса, погледа на Плаве Хоризонте, Њивице, Жањице и остале камене увале близу међе с Хрватском.

Све пуно и препуно, закрчено.

Код археолошког налазишта Липци у Рисну, пратећи траг руком написаног огласа сазнајемо да се пет ари брда на самој обали бетонске плаже пресечен магистралом (додуше, у земљи снова, што јес – јес!) продаје се за пола милиона евра! То су цене за оне стопиране продаје, да странци прљавим новцем не би покуповали сваки камен Црне Горе, како су јој се намерачили.

„Невеста Јадрана“ стидљиво међу брдима крије своје завољиве бисере, као шкољке које рибари узгајају у кошарама...

На повратку у континентални најкраћи пут води кроз брдо Созина тунелом који је Влада Црне Горе изградила помоћу Европске уније дугим 4.188 метара. „Чудо“ у сезони инкасира, како инвестицију трећу сезону правдају надлежни – и до 13.000 евра дневно! Путничке аутомобиле задовољство проласка јадранским симилоном кошта пет евра.

Круг затвара Танки рт, мост преко Скадра, тврђава Лесендро, куд изгибоше до последњег Црногорца под владиком чекајући Србе у помоћ – како нове нараштаје учи историја, Вирпазар, Подгорица, кањон Мораче, Колашин, до Златара и границе. И опет нас у Бродареву полиција која се разликује само по униформи и државним обележјима срдечно поздравља и обострано жели – срећан пут. И на екавици и на ијекавици потпуно исто звучи.

До новог лета.

Круг затвара Танки рт, мост преко Скадра, тврђава Лесендро, куд изгибоше до последњег Црногорца под владиком чекајући Србе у помоћ – како нове нараштаје учи историја, Вирпазар, Подгорица, кањон Мораче, Колашин, до Златара и границе. И опет нас у Бродареву полиција која се разликује само по униформи и државним обележјима срдечно поздравља и обострано жели – срећан пут. И на екавици и на ијекавици потпуно исто звучи.

До новог лета.

Отписани (2)

- *У раздобљу од увођења вишестраначког система у Црној Гори 1990. године па до наших дана милионитина антисрпска хистерична идеја је колективни психолошки идеал, или боље рећи, омиљум цетињских маса. Само малобројна српска заједница није јој се приклонила. Да би се разумјели дубљи разлози ове несвакидашње појаве, неопходно је обавиши темељна интердисциплинарна истраживања. Бројни подаци који би на суштински начин указали на реалне узроке овог феномена још увијек нијесу досиђуни научној јавности. И неће бити још задуго. Они су похрањени у архивама домаћих и иностранних обавјештајних, војних и политичких центара моћи. Управом зајмо смо се одлучили да се за сада ограничимо на овај прилог релативно скромног обима. Посвећујем га свим мојим пријатељима и духовним саборцима који смо услед вјерности завјештаним идеалима предака минулих година појединачно или заједно прошли кроз бројна искушења. А њима се крај уопште не назире*

Пише: проф. Предраг Вукић

Протјеривање малобројне српске националне заједнице са Цетиња један је од виталних циљева цетињских локал-шовиниста. Овај циљ не би могли реализовати без континуиране потпоре како централне тако и локалне државне власти и структура државне и јавне безбједности. Конкретно речено, Срби у Црној Гори, па тако и на Цетињу, немају ни статус мањинског народа. Државна власт их третира као „реметиљачки фактор“, а цетињски полусвијет као „издајнике“ и „друштвено отпад“, који је у интересу државе неопходно протјерати. За регулисање својих права српска заједница нема се коме обратити. Цивилизована комуникација са институцијама система није могућа, јер државни органи упорно одбацују сваку конструктивну иницијативу чијом би се примјеном коначно дефинисао правни статус Срба у Црној Гори. Срби на Цетињу сасвим разумљиво осјећају да их уставно-правни систем не штити већ генерише континуирани осјећај несигурности и подстиче појединачну или колективну примјену вербалног или физичког насиља против њих.

У минулим годинама моји сународници на Цетињу суочавали су се са мноштвом искушења. Почев од увреда, пријетњи, физичког насиља па до напада на имовину. О томе би се могла написати посебна студија. Али и када нема увредљивих и пријетњивих провокација осјећате да сте непожељни. Такав осјећај, ако сте Србин или Српкиња, прати вас на улици, у продавници, канцеларијском надлештву, јавним локацијама. Није вам препоручљив улазак у више од 90 одсто локала у граду, јер су њихови власници у голомој већини увјерени неонацисти усташоидног духа. Разумије се, наићи ће те и на коректно особље. Нијесу сви чиновници или продавци нужно шовинисти. Али осјећај нелагоде, неслободе и спутаности прати вас из дана у дан, из године у годину. Просто осјећате да не припадате том свијету. Нијесмо заједно ни у радости ни у жалости. Голема већина Цетињана радовала се страдању Срба у Хрватској, Босни и Херцеговини и на Космету. И одобравала бомбардовање Србије у прољеће 1999. Радовали су се сваком српском распећу и колективној погибији и туговали кад су београдски спортски тимови односили побједу и освајали побједничке пехаре. Нигдје се у Црној Гори не осјећа да Срби и национални Црногорци су-

штински више нијесу један народ као на Цетињу. Можемо се заваравати али стварност је неумољива. Понекад непријатна ћутња и одбојни погледи цетињске масе пуни мржње и презира усмјерени према локалним Србима говоре више од ријечи. Као један од локалних цетињских Срба са тим се суочавам дословно сваки дан. Међуљудски односи и скривена осјећања између локалним Срба и цетињског полусвијета у литерарном смислу најживље се могу описати кроз ријечи којима се озринићки кнез Јанко у „Горском вијенцу“ обратио старјешинама исламизираних Црногораца:

*Смијешна је ова наша љубав;
грдно нам се очи сусрећују,
не могу се брајски погледајти
но крвнички и некако дивље;
очи зборе иђио им вели срце.*

Говорити о демократским слободама и правима човјека у таквим условима живљења дјелује крајње гротескно и карикатурално. У граду препуном мржње и колективне патологије поражена су и дефинитивно елиминисана основна начела човјечности. Политичка фразеологија о наводној једнакости свих грађана и народа не може прикрити турбуну стварност на Цетињу и у Црној Гори уопште. У такве фразе нико не вјерује. Па ни они који их изговарају вјерујући да ће можда успјети још неког преварити.

Исписивање графита са пријетњивим порукама саставни је дио специјалног рата, који се против српске националне

О туробној судбини цетињских Србе свих minulih година се ћути. У том погледу изузетак је академик Матија Бећковић, који им је на скупу држављана Црне Горе у Београду 17. марта 2001. године одао признање: „Лачко је данас бићти Србин у Сјамболу, али је ићешко на Цетињу”. Са само пар реченица Матија је изразио сву драматичност положаја у коме се цетињски Срби објективно налазе. Све малобројнији Срби на Цетињу последњи су остатак оног Цетиња које је све доскора цјелокупном српском роду служило као узор, примјер и понос. Са њиховим нестанком и одласком са ових бесудних простора нестаће и последњи остаци некадашњег Цетиња. Српске Спарте. Српског иочивала, како га је владика Раде опјевао и у вјечност уздигао.

заједнице успјешно примјењивао широм простора бивше Југославије, па тако и на Цетињу. Све је почело почетком 90-их година кад су цетињски неонацисти (либерали) на фасадама појединих цетињских зграда почели исписивати увредљиве поруке усмјерене против митрополита Амфилохија, па као на примјер: *Амфилохије, ићи нијеси владика, Амфилохије, иди у Србију, Ристио соионо! Најоље бандо!* (исписано на фасади Дворског архива на Цетињу), *Ристио смеи!* (исписано на подвожњаку између Његошеве Биљарде и цетињског архива), *Четињци, најоње из манастира!...* и још много њих са сличним садржајем. На каменом зиду који окружује дворску цркву на Ђипуру у току 1992. локални неонацисти исписали су морбидно упозорење: *Четињци, Цетиње је ваша смрт!* Будући да су четници војно-политички поражени још 1945. године, јасно је да је порука, у ствари, намијењена цетињским Србима. Потом се прелази на исписивање графита са отвореним и нескривеним усташоидним порукама. На срушеној аутобуској гаражи преко градске капеле Св. Богородице у Доњем крају још прије десетак година осванула је порука: *Срби ићке и ѓовна!* Све до наших дана стоји на своме мјесту. Неуклоњена. Наравно, то није случајно. Графит само одражава колективна осјећања цетињске популације. Зато се и не уклања. Након локалних избора на Цетињу у мају 2002. на фасади једне у низу зграда у насељу „4. јул” освануо је графит са сликовитом поруком: *Испирага иосрбица!* У питању је нескривени позив на колективни линч цетињских Срба. Српској заједници на Цетињу, као и у Црној Гори уопште, шовинисти окупљени око владајућих центара политичке моћи оспоравају чак и право на сопствено национално име, називајући их „посрбицама”. Са протоком времена, антисрпска хистерија добија неслућене размјере. У јануару 2006. године на десетак локација у граду црним латиничним словима исписане су из Словеније и Хрватске увезене поруке: *Србе на врбе!* Исписивала их је цетињска омладина. Једна од њих исписана је и на трафостаници испред богословије „Св. Петар Цетињски”. Истовремено, на асфалтном путу на блиској удаљености од цетињског манастира исписана је усташоидна порука: *Убиј, закољи, да Србин не иосиоји!* А на фасади Дома Црвеног крста у Богдановом крају освануо је исписан дистих: *Мали Србин ирчи иољем, ја ѓа кољем!* Неки од ових графита накнадно су уклоњени. Неки су остали на своме мјесту све до наших дана. Међу њима и онај *Убиј, закољи...* исписан на асфалту поред Цетињске митрополије. Цетињска псеудоинтелектуална и политичка јавност није ни декларативно осудила исписивање ових графита. Сасвим разумљиво, није ни могла, јер је она управо својим шовинизмом и кривотворењем изворне историјске традиције Цетиња и Црне Горе цетињској омладини нудила и препоручивала милитантно антисрпство као модел живљења. Разумије се, на томе се није стало. Уочи референдума на коме је реализована сецесија Републике Црне Горе (21. маја 2006) међу цетињском омладином постају популарне и радо пјеване усташоидне поруке у дистиху, као: *Црна Горо, мила майи, ноћас ћемо Србе клаици,* или на примјер: *Од Тојоле, иа до Црне Горе, свуд су врбе да вјешамо Србе.* Они који шире овакве поруке покушаваће у неком за њих повољном тренутку и да их реализују.

Уосталом, зар нијесу усташе знатно прије 1991. године отворено и јавно пјевали: *Ми Хрваићи не ићјемо вина нећо крви од браића Србина?!* Пријетеће поруке хрватских шовиниста коначно је реализовао бив. Генерал ЈНА Фрањо Туђман у тзв. домовинском рату почетком 90-их година изгоном пола милиона срба са простора Лике, Кордуна, Баније, Славоније и Далмације. Цетињски полусвијет само преузима хрватски модел. Ипак, остаје отворено питање ко је „стваралац” савремених цетињских пјесничких остварења која нескривено заударају на усташтво и неонацизам. Он је скривен од јавности своје дистихове састављао у царству сопственог духовног сумрака и потом их само понудио цетињском „тржишту” које их је радо прихватило као своје колективно надаћуће. Зато с правом можемо рећи да је суштински креатор свих ових усташоидних порука савремено Цетиње као духовна и урбана цјелина. Финални циљ исписивања оваквих порука је стварање осјећања латентне несигурности код све малобројне српске заједнице на Цетињу, како би се она дефинитивно ријешила на колективно иселење. Уз исписивање пријетећих графита синхронизовано и осмишљено се примјењују континуиране мјере психотортуре која је крајња и никад не јењава, како би се пројектовани циљ етничке хомогенизације привео крају. У овом случају тај циљ је - Цетиње без Срба и српске националне свијести. Услед равнодушности политичких фактора у Србији и Руској федерацији, као и услед евидентне немоћи српске националне заједнице у Црној Гори да заштити своје сународнике, у реализацији тако осмишљеног пројекта у највећој мјери се успјело. То је чињеница која се не може оспорити. Политичка и финансијска потпора САД и Европске Уније систематском ширењу и форсирању антисрпских осјећања у Црној Гори, па тако и на Цетињу, више је него очигледна. Ескалација антисрпства у Црној Гори отпочела је истовремено са експлозијом медијски синхронизоване србофобије у Западној Европи и САД. Моћним међународним центрима империјалне моћи на Западу дезинтегрисана и осиромашена српска национална заједница на Балкану није могла успјешно парирати. У таквим условима антисрпска хистерија плански подстицана и усмјеравана све више се ширила Цетињем, постајући свенародни идеал локалног полусвијета.

Демографски и економски показатељи неумољиво указују да се савремено Цетиње налази на прагу тихог одумирања и лаганог нестајања. Осим пропагирања србофобије, цетињска локална заједница није ни интелектуално ни организационо способна да стручно и зналачки осмисли будућност свог града. За безизлазно стање у коме се град нашао цетињски шовинисти оптужују искључиво малобројну српску заједницу као наводног носиоца „великосрпске завјере” и „митоманске свијести”. Из њихове реторике происходи као да непуних 5 одсто популације угрожава и угњетава преосталих 95 одсто градског становништва. Елементарна логика чињеница и реалан однос снага указује да је тако нешто просто немогуће. Могућ је само обрнут процес. Колективна цетињска параноја од „великосрпства” отишла је и сувише далеко. Из таквог болесног стања друштвене свијести могу се изродити само велике невоље. И недјела која их неминовно прате.

Реаговање на интервјуу Миодрага Живковића

Последњи чин либералне мантије

- Неки се праве да су наводна опозиција тиме прикуљају људе и варајући их идеолошки долазе до бољих позиција. Велики утицај има новац којим се решава много. Већина је лако поткупљива. Иначе, за овај народ важи да су у њом послу број један. Такође су и добри шпијунски шпио је веома битно истаћи у данашње вријеме. Треба само напоменути да су Италијани били одушевљени шпијунском сарадњом за вријеме другог свјетског рата на Цетињу

Пише: Александар Велимировић

Одавно је познато да у овој земљи постоји све и свашта. Толико се тога накупило да човјеку не зна шта и како. Као што рекох свега има: превртљиваца, лопова, убица, мафијаша, просто да човје не зна одакле да крене како би их на најбољи начин представио онакве кави јесу. Неки од њих су промијенили много одијела, мишљења да би на крају свега постали оно што одавно јесу, а које су све вријеме некако прикривали, ако не барем у себи (испод јастука) или ко зна гдје. За такве људе је одувјек важило да су најгори, да су нико и ништа. Једноставно да непосједују свој индетитет. Таквих је у овој Црној Гори сваким даном све више. Просто број расте и расте. Неки се праве да су наводна опозиција тиме прикуљају људе и варајући их идеолошки долазе до бољих позиција. Велики утицај има новац којим се решава много. Већина је лако поткупљива. Иначе, за овај народ важи да су у том послу број један. Такође су и добри шпијунски шпио је веома битно истаћи у данашње вријеме. Треба само напоменути да су Италијани били одушевљени шпијунском сарадњом за вријеме другог свјетског рата на Цетињу. Нажалост, таквих је и данас, можда још више него данас. За све њих се може употријебити назив **нико и ништа**. Велики је број таквих. Не може се чак ни замислити. Управо ову колумну посвећујемо једном од њих који је у правом смислу ријечи број један. То је **Нико живковић** (мало „ж”, јер се издајници не могу другачије писати). Подсјећања ради, почетак му се веже за славка перовића са којим је био у љубави дуго година, са тим човјеком био је у полигамној вези са новаком Килибардом и Народном странком. „Брак” са овим последњим трајао је кратко. Није се родило ништа, иако су мало гору тресли. После развода са славком и новаком, привремену љубав налази са Весном Перовић. У овој ситуацији схвата да нема што да тражи јер је она српкиња, а то се коси са схватањима малог „ж”. У овој ситуацији „брак” је „лукао” ни због чега него због новца. Новац поквари људе, па и Ника. Остаде сам да срећу потражи сабошњацима, како би барем нешто добио. Сада тражи кривце у свему. Покушава тако умирити своју савјест. Каква је његова интелектуална осунећеност најбоље се приказала у интервјуу ИН телевизији када господин Нико живковић окарактериса Српске радикале као непријатеље Црне Горе и савезнике Покрета за промјене.

То је онај исти барјак који носе који никада није могао запасти да носе српски, па тиме лијече своју неисторичност и нељудскост. То су они који свој барјак могу видјети на: шталама, клозетима, торовима, министарствима и другим помоћним аграрним објектима којима тиме признају своју сувереност.

Господине „мало ж”, послје свих неуспјелих трансакција са некретнинама, заједно са никшићким голубом мира Лабудом, дошли сте под руку (необрисану) владајућег режима. То је успјех колико сте година покривали нечистоту Демократске партије социјалиста пуштајући слободарске либералне воде у исто тако сувереној и интелектуалној ДБ шолји. Ви, који сте: арнаут, астронаут, партијаш, мантијаш и ко зна шта још, упали сте у своју рупу и не смијете да повучете ручку на себе. За то вријеме Демократска партија социјалиста тражи улазак у Европу преко либералног шлауха и управо Вас истура као слободарску тоалету свијих несварених програма.

Господине велико „Н”, нижим нијесте у праву као милославни милогорац, а кријете се иза реченице „... ми Либерали...” коју сте огадили бившим члановима Либералног савеза, а камоли честитим грађанима Црне Горе коју сте омаловажавали самим својим појављивањем на телевизији Аца Ђукановића. Помињете да не признајемо симболе тзв. државе, посебно њену заставу и химну. Да, тако је! То је онај исти барјак који носе који никада није могао запасти да носе српски па тиме лијече своју неисторичност и нељудскост. То су они који свој барјак могу видјети на: шталама, клозетима, торовима, министарствима и другим помоћним аграрним објектима којима тиме признају своју сувереност.

О вашем слободарском путу траговима ата краља Николе, најбоље ће посвједочити одговор самоме томе краљу од Марка Миљанова, Лазара Сочице и Михајла Нишина.

Рече им краљ: „Јунаци моји, народ је сиромашан, а ви богати. Мора да сте велики богаташи!”

Нијесмо, господаре, но мали! – одговори му на то Марко. „Мали смо ми пљачкаши према теби.”

Краљ се на ово намргоди, али не рече ништа.

Црногорски државни симболи коначно добили заслужено мјесто

Државни грб на минђушама за говеда

- *Прејшћосћављам да ће говеда ускоро њевајши и химну, јер како би њо било да и говеда не ѡроговоре црногорски. Такође, нема лепшег начина него кроз химну да ѡроговоре*
- *Ових дана су се ѡједина говеда широм Црне Горе ѡјавила са минђушама које садрже званични грб и број. Мало ме ѡсећају на ѡлицијске значке*
- *Неки од аналићичара кажу да је можда ѡребало сћавићи ознаку МНЕ. Ја се у ѡићћуносћи слазем са једним малим додаћком, а ѡо је слово К, ѡа би смо добили МНЕК ићћо би означавало Моја независна крава*

Пише: М. Булатовић

Поштовани читаоци, већ смо писали о државним симболима, али ипак морамо с још једном посветити колумну о овој теми у Великој Србији. Наравно да је у процесу доношење и новог Устава тако да се ова тема слободно може уклопити и у те теме. Власт одавно истиче како су они првжени знамењима и обележјима Црне Горе. Изгледа да је то толика љубав да се ничим не може мерити. Критикују они опозицију како не поштују државне симболе. Чудо, јер су они ти који их не поштују, а то доказују на свим местима. У прошлим бројевима смо навели како смо заставу затекли: на шупи, нужнику или на буњишту. Сви ови примери указују на поштовање државних вредности и знамења Црне Горе. Него ово су само неки од примера њиховог понашања и поштовања према симболима и уопште према њиховој неовисној држави тако да се не могу жалити на понашање других. Напомена нас ово не треба да занима, мада је интересантно у хумористичком смислу. Овде ћу направити малу дигресију и укључити малчице психологију, јер ти претерани усклици Монтенегру мени личе на психичка обољења. Од свих познатих не бих знао где ове поремећаје да сместим. Знам да се у великој мери дотичу кризе индетитетата што може да представља озбиљну опасност по целокупно друштво. Мада нам се чини да се даље не може отићи, али ко зна шта све они могу направити. Ових дана у претраном обожавању су толико прешли да се плашим много страшнијих ствари, као нпр. појаве содомије код дела власти. Можда имају и таквих, назнака враг ће их знати. Него, шалу на страну. Симболомани су се ових дана окомили ин а стоку. Дакле, ни говедима не дају с миром да живе. Ваљда хоће и њих да еманципују у кругове врха власти. Међутим, ништа се ни ту не може без грба и заставе. Претпостављам да ће говеда ускоро певати и химну, јер како би то било да и говеда не проговоре црногорски. Такође, нема лепшег начина него кроз химну да проговоре. Шалу на страну. Шта су стварно сада направили?

Ових дана су се поједина говеда широм Црне Горе појавила са минђушама које садрже званични грб и број. Мало ме подсећају на полицијске значке. Овим путем питам представнике власти: да ли вас је барем мало срамота? Одговор:

да их је било срамота, не би дозволили овакву бруку, какву нико у свету не памти. Податак о минђушарењу говеда до сада износи негде око 2.500 само у Никшићу то је само део јер према званичним подацима треба поделити око 18.000 минђуша. У Бијелом Пољу биће „дотјерано“ по најновијој моди око 10.000 крава. То све говори о појави изживљавања и над стоком. У најави за поступак улешшавања говеда државним грбом наводи се да овај поступак има за своје циљеве побољшање производње квалитетне и здраве хране, као и здравих производа од меса и млека. Сви су изгледи да до сада ништа није било здраво, барем не без минђуше. Ваљда нису могле да квалитетно пасу. Надамо се да је сада то много боље. Друга функција минђуше јесте стајлинг, јер је изглед важан, уколико се која крава одлучи да изађе у јавно сти.

Овај чин актуелне власти је чиста брука и срамота. Стока је засигурно могла бити обележена и на други начин. Све је могло да се спроведе кроз законске оквире, али очито то није био циљ. Главни циљ јесте да буде још једна у низу спрдациона коју режимлије спроводе. Неки од аналитичара кажу да је можда требало ставити ознаку МНЕ. Ја се у потпуности слазем са једним малим додатком, а то је слово **К**, па би смо добили **МНЕК**, што би означавало *Моја независна крава*. Видите како би то само звучало. Треба скренути пажњу да се којим случајем неко ко није властодржац или није њихов симпатизер дрзнуо на овакав чин одмах би био кажњен, јер према важећем Кривичном законнику углед државе се штити тако што је казна за увреду од 3.000 до 10.000 евра. Цео посупак се води пред Вишим судом. То се неће десити, јер они га крше, па није толико страшно. Они то могу колико хоће.

Надам се да ће ускоро дефинисати и начин облачења стоке. Мада би личило на гарду тако да нисам сигуран које би то решење било fino. Не би се знало ко даје почаст. Можда једног дана и то видимо никад се не зна.

Зна се само да су овакву акцију осудили и оштро критиковали грађани и да ће акција бити настављена до краја године, када ће сва говеда бити обележена овим знамењима. Толико о поштовању државних симбола. Њихов образ и њихово дело, али нека више не кукају како им се државни симболи не поштују.

Црна Гора обавјештајни кртињак

• *Ништа није случајно, и ништа се случајно у политици не дешава. Из политичких одлука, сивова изјава сивоје сивога наређања обавјештајних служби у Црној Гори*

Пише: Перо Вукотић

Црна Гора је дуго година била у жижи интересовања страних обавјештајних служби, посебно за вријеме када се сврставала у коалицију против интереса Србије, понеко то тумачи као сврху против Слободана Милошевића.

Сви виђенији прваци владајуће коалиције ДПС, СДП свесрдно су сарађивали, најчешће са Енглеском и америчким обавјештајним службама али не само они. Дио опозиције био је на сталној вези са „страним“ фактором, ту прије свега треба поменути највише руководство СНП-а и НС.

Шеф Демократске српске странке се трудио да његова странка, преко ноћи, постане „проевропска“ а епитет би заступила његовом несебичном сарадњом са страним обавјештајцима. Међутим пошто, практично нема никаквог утицаја на бираче, није узиман за озбиљно.

Све налоге за политичке потезе, које је чинио, Ђукановић је добијао од Енглеза и Американаца посебно од њиховог београдског амбасадора Вилема Монтгомерија који се сматра врхунским сарадником и функционером америчке ЦИА-е. Наравно и пуну подршку за огромну пљачку пореских обавезника како у Црној Гори, Србији тако и једног дијела Европе.

Шеф енглеских обавјештајних служби, у то вријеме 90-их, био је Ентони Монктон који је на сталној вези имао најутичајније политичаре у Црне горе и Србије.

Шеф домаћих сарадника енглеске обавјештајне службе био је бивши министар Михаиловић док су Црној Гори са Ентони Монктоном најгешће сарађивали.

Светозар Маровић, Ранко Кривокапић, Мило Ђукановић, Предраг – Пеђа Булатовић, Вукашин Мараш и наравно прваци Народне странке.

Сад већ покојни агент ЦИА-е Дејвид Нејбор сарађивао је са утицајним људима у војсци који су му достављали важне војне тајне.

Добро обавијештени извори да је од 1993 – 2000 године центар обавјештајних служби на Балкану била Црна Гора.

Уосталом, говоре они који добро знају, нијесу само овдје радили и постављали кртице Енглези и Американци већ и много других. Руска обавјештајна служба је стално присутна али не у облику у каквом су енглеска и америчка, кажу добро упућени. Руси још активно не учествују у контактима са политичким партијама и њиховим руководством, тако да немају видљивијег и значајнијег утицаја на политички живот Црне Горе како су, куповином огромног броја некретности, са великом новчаном моћи увијек спремни да „улете“ и на политичку позорницу.

Како наш извор тврди, Французи нису много заинтересовани за обавјештајне послове, за разлику од Италијана.

Њихова војна и дипломатска обавјештајна служба стално је у „акцији“.

Дугогодишњи државни шверц дувана, дроге, бијелог робља, оружја и другог прецизно су евидентирани од италијанских обавјештајаца. Тако да Италија, данас, има боље податке о крупном криминалу од самих дукљанских официра обавјештајаца који су и сами огрезли, бар половина, у тешки

криминал. Иако је енглеска обавјештајна служба најјача на територији Црне Горе тврди наш извор, која стално има на вези прваке ДПС-а, СДП-а, СНП-а, НС-а, Ферхата Диношу, извесни Вукделић, и неколицину јавних радника, одмах до њих је и хрватска национална обавјештајна агенција. Још и прије распада СФРЈ агенти ове службе држе кључне и веома велике положаје у Црној Гори. Наш извор тврди да су хрватски, најзначајнији агенти, кртице, овдје код нас извесни Франковић „борац за људска права“, који је уствари двоструки агент – ради и за домаћи БИА-у, Јеврем Брковић који је плаћеник обавјештајне службе хрватске војске. На платном списку хрватске обавјештајне службе је неколико значајних људи из СДП-ра, странке на власти али и из врха МУП-а.

Централа Хрватских обавјештајних служби се налази у Котору у којем је уведена активност тзв. Бокешке Морнарице.

На црногорском тлу није наивна активност албанских обавјештајних служби које слободно и не ометано вршљају читавом републиком, посебно у пограничном дијелу око Улциња и Бара, Тузи и Зете. Највећи дио шверца дроге, дувана и других роба иде преко Скадарског језера.

Прије неколико мјесеци неколико дјеца су тврдила да су на Скадарском језеру видјели огромно чудовиште које је на час, изронило па заронило. Људи су обично са невјерицом и подруљиво пропратили ову вијест.

Међутим, хапшењем извесног Станаја у Београду, установљено је да су ова дјеца, видјела нешто запрепаћујуће. Наше, мини подморнице које су биле лоциране у Тивту, од стране војске Југославије, преусмјерене су да превозе дрогу и дуван, Скадарским језером од Албаније до Црне Горе.

Да би се аганжовала војна подморница за тако прљаве ствари и у службу криминала морају знати иначе људи у државном врху – могуће сви. О војним и обавјештајним органима да и не говоримо.

Сарадника албанске обавјештајне службе има, посебно у албанским националним странкама али и међу неким албанским бизнисменима.

На сјеверу Црне Горе јача исламистички дуализам јачањем фракције у виду вехаизма. Према провјереним информацијама шефово овог парамилитарног крила чврсто су повезани са Саудијском Арабијом и њиховим емиратима.

Што се тиче медија, упућенији тврде да су скоро потпуно под контролом или утицајем страних али и домаћих обавјештајних „структура“.

На платном списку њемачких добротвора нашле су се и подгоричке „Вијести“, лист „Републику“ основао је „домаћи“ БИА-е. Најутицајнији појединци државне телевизије необично су блиске са Хрватима и њиховом „лобију“ у Црној Гори.

И на крају, када се добро анализирају подаци које нам јер саговорник несебично „сасуо“ у лице онда је сасвим јасно зашто се и како дешавају чуда да се Црној Гори већ дуго година прогони државотворни српски народ. Србија је иначе 2000. године (а и раније) безбједносно разбијена иако је као и Црна Гора остала без служби безбједности које сама контролише.

Све у свему Црна Гора је велики и све већи кртињак.

Српски радикали из Црне Горе на Косову и Метохији

Поддршка браћи

• Пролазећи кроз сва та места поред срушених кућа и унишћених имања зајачамо називе улица: Агима Чекуа, Била Клинтонна, Харадинајева, УЧК што представља најстрашнију срамоту и тугу. Просто човек да не верује гледајући све те улице и поједина места. Тешко је све то исписати и направити репортажу, тешко јер човеку просто недостају речи да исказе сав тај амбијент у којем се налази наше становништво на југу Србије. Улице опомињу да се боље не може очекивати ништа боље од терориста, али ми се чини да је актуелна Влада Републике Србије потпуно заборавила на Косово и Метохију иако наводно све чине да сачувају нашу земљу

Пише: Мирко Ђукић

Одвек је било најтеже, али и најлепше писати о Косову и Метохији тој светој српској земљи. Земљи чији је живаљ одвек био изложен тортури и недаћама које су га увек и на сваком месту пратиле - кроз све векове и епохе, али је он одлучно одолевао свим тим притисцима и нападима.

Ових дана тачније 14. октобра 2007. године стотине грађана из свих градова Црне Горе, у организацији СПЦ, посетили је Пећку патријаршију и Високе Дечане, као и уопште цео тај део српске земље. Овде би ваљало подсетити цењени читалачки публикум на пар историјских података о горе поменутиим манастирима.

Пећка патријаршија подигнута у 13. веку окупљала је учене теологе, врсне књижевнике и одабране уметнике. Била је и остала средиште српске цркве и духовности.

Високи Дечани манастир смештен испод планинског венца Проклетија. Посвећен Христу Пантократору и Вознесењу Господњем - Спасовдану. Ктитор манастира је Стефан Урош III Дечански. У време турског робовања овај манастир је опстао у тешким околностима.

Данас иако у тешким условима они опстају окупљајући српски народ и храбрећи га да истраје у овој борби непрестаној за своје огњиште. Човек не може описати сву ту лепоту и духовност која је смештена ту између Проклетија. Толлико сјаја и ведрине је присутно у свему томе да зора на Косову и Метохији личи на праву ону зору из песаме. Управо онако како песник рече „ све у сјају. Него, вратимо се посети поменим манастирима.

Рекао сам већ да је било стотине грађана који су тог дана били на Косову и Метохији. Међу свим тим људима нашли су се и представници Странке српских радикала: Мирко Ђукић, заменик генералног секретара, Љубо Бијелић, члан ОО Подгорице, Владо Пепић, члан одбора за безбедност и Синиша Бакић, члан ОО Тивта. Представници Странке том приликом у Пећкој патријаршији уручили су помоћ. Такође је изражена подршка српском народу Косова и Метохије да истрају на својим огњиштима и поред свих недаћа које их прате. Поручено им је да и поред усташког односа црногорских власти према свим дешавањима на Косову и Метохији и њихове отворене подршке сепаратизму и тероризму, ипак је цео српски народ са ових простора је уз њих за њих.

Након литургије коју су слижили епископи Теодосије и Јован са свештенством припремљен је ручак за све присут-

не госте, након чега се кренуло за манастир Високи Дечани.

Пролазак кроз пећку општину је тежак и сваком човеку натера сузу на око. Куће разрушене, пусто, понедег видиш неког албанца, просто д ате језа ухвати.

После неколико километара од Пећке патријаршије наилазимо на село Бело Поље, које је некада било српско, а сада само пустош. Има свага неколико мештана који ту животаре чувајући своја огњишта. У селу је некада било српско гробље од кога су сада остале само рушевине.

Свака слика потреса душу, па тако и присуство КФора или окупационих снага које су ето после свега што су нам направили опет ту наводно штите српски народ. Посећања ради то су исти они војници који су били послати од моћника из света да униште Србију само зато што је одлучно стала да брани своју земљу и народ. Сада ти људи се стављају у заштититнике народа и њихових кућа.

Пролазећи кроз сва та места поред срушених кућа и унишћених имања запажамо називе улица: Агима Чекуа, Била Клинтонна, Харадинајева, УЧК што представља најстрашнију срамоту и тугу. Просто човек да не верује гледајући све те улице и поједина места. Тешко је све то исписати и направити репортажу, тешко јер човеку просто недостају речи да исказе сав тај амбијент у којем се налази наше становништво на југу Србије. Улице опомињу да се боље не може очекивати ништа боље од терориста, али ми се чини да је актуелна Влада Републике Србије потпуно заборавила на Косово и Метохију иако наводно све чине да сачувају нашу земљу.

На повратку из Високих Дечана група ученика осмогдишње школе покушали су да нас каменују, али нису успели да добаце до аутобуса.

Све у свему и поред све туге коју човек осећа пролазећи кроз те крајеве морамо констатовати да је човек испуњен неком милином и надом да ће поново некада крочити на тло Косова и Метохије.

(Не)заслужени култ славе

- *Онај ко сме да истини погледа јасно у очи видеће да Црна Гора крајем 19. века може да изгледа театарна и декоративна, али да не може имати ону вредност за догађаје коју су јој придавале славопојке. Занимљиво је да су о том црногорству крајем 19. века најбоље обавештени и најхладније судили они који су могли да га искусе, и који су му били најближи, Херцеговци и Приморци*

Црна Гора поносито стање, српске круне ти драго камење. Те стихове понављали су и декламатори, и школска деца, али и озбиљни људи, у свим крајевима, где год Србин живи, али су те стихове знали и одобравали и у другим крајевима нашим. Загреб, Праг, па и читава Русија, за Црну Гору и Црногорца имали су само лепих речи. У свих јужних Словена, у словенофила уопште Црна Гора била је постала симбол и, најблаже речено, аутосулестација маса.

Школовани кругови хрватски, нарочито литерарни, одавали су Црној Гори сваку пошту и онда, када је у Загребу, жалост, долазило до жалосних покрета и сцена против других.

Али је френезијом да се Црна Гора слави, уздигне, дичи, била обузета нарочито Војводина. Војвођани су били створили читав култ славе црногорске и деценијама ударали у бубањ националне рекламе за њу. Иронија је историје да данас Црногорци никог не вређају толико, никог не исмевају толико као бившу Војвдину и Војвођане.

Када се те ствари у прошлости посматрају и премишљају, долази до уверења да је и могло бити само тако.

Србија је била тада у антиромантичном политичком ставу, Црна Гора пливала је сва наизглед, у романтизму.

Војвођани који су тада правили јавно мишљење својим новинама, литературом, и беседама, били су углавном у једном антишумадинском ставу. Критиковали су све у Србији и ништа им скоро у њој није било добро.

Занимљиво је на пример сетити се колико су Војвођани гурали нестрпљиво Србију у рат 1875-6. Змај је на пример исмевао „београдске баке“ а у бугарском рату имао више добрих речи често, у друштву, за противника, него за своју рођену браћу.

Слободан Јовановић у својој тези да су Војвођани највише викали тада за рат, а после дали најмање добровољаца поставио је једну тезу која је више весела него тачна. Не само да је много реалних услова да добровољаца на Дрини буде мало, него је ипак међу њима Војвођана било највише. Из породице сам која је дала Пају Пугника, команданта добровољаца на Дрини, и ја имам о целој тој епохи не само своје мишљење него и интимне податке.

Оно што је факат, остаје, а то је по моме мишљењу, да је бедно читати Змаја како демагошки исмева оног кнеза Михаила и ону Србију којој, крај свих својих заслуга није био достојан да даје лекције.

Исто тако, када се, без обзира на све друго, тражи истина, налази се да је у загребачком слављу тадашњег црногорства основна аустријанштина.

Онај ко сме да истини погледа јасно у очи видеће да Црна Гора крајем 19. века може да изгледа театарна и декоративна, али да не може имати ону вредност за догађаје коју су јој придавале славопојке.

Занимљиво је да су о том црногорству крајем 19. века најбоље обавештени и најхладније судили они који су могли да га искусе, и који су му били најближи, Херцеговци и Приморци.

Наши писци и политичари из тих крајева као и сви национални борци тог времена, јасно и неувијено говоре често о тој ствари. У сваком случају, на основу њих, и у тој епохи наше прошлости има много чега што би било боље да се зна и што оставља на душу дубоку горчину.

Пред рат, исто тако слављена и симболички уздигана, као што је била Црна Гора, прославила се Србија. Не само у Српству, него свуд у нашим крајевима разлила се једна нова аутосулестација маса: шумадинства. Линија која иде из ратова 1876, са Шуматовца, до супериорности србијанских политичких партијама и најпосле до ослобођења (ма кошта говорио, први услов уједињења) показала се као реална. Нема ничег отужнијег него када се у политичким питањима место мозга, пита завист и инат.

Неоспорно је, међутим, да се у последње време јавља једна непрекидна критика, и горе још, свега и свачега што долази из Београда. У једном делу „црногорске интелигенције“ која је очигледно неправедна, а на страну то што је неразумљива.

Јер има ли чега луђег него да се консеквентно, док се еготизам све више шири у појединим нашим крајевима све што је србијанско на један инфаман, начин карика, инсинуише и разара? Има ли чега беднијег него теза да у Србији неко треба да се учи слободи и поносу политичком васпита?

Да кажем ја: по моме мишљењу ничем југословенском није потребно да се оно што је српско, и што је светло и честито било, и што ни сада није горе од другог, и што ће опет светло и честито бити, прља и уништава.

А што се тиче политичких слобода и политичког разбора ко ће да учи оне који су доказали да знају шта је држава, зар они који су били војвођански гласачи, или, коалиције са баном и без бана, или они што истичу седам бајрака кад ветар дува?

Опкољен непријатељима, наш народ не може журити, и да хоће у социјалним реформама. Он мора и да неће, преживети прву епоху националног утврђења и смирења.

Постоји факат да, ма шта ко говорио, у већини критике данас, у већини незадовољстава ван Србије, није основа слободумна него саботажа, завист, рат који се води после рата? – против кога? Казаћу је: крај свих умилних фраза и обећања, против оних који су били за ову државу; - а од кога? Од оних који нису никад били за њу.

Трагична је данас црногорска критика по томе, што у њој преотима маха, не народ и онај сој наше крви који је био сан нашег детињства, него један букет политичке интелигенције и јоргована.

Неоспорно је, међутим, да се у последње време јавља једна непрекидна критика, и горе још, свега и свачега што долази из Београда. У једном делу „црногорске интелигенције“ која је очигледно неправедна, а на страну то што је неразумљива.

Са дипломом на допуну знања

Нове дипломе за нове људе

- По статистици, највише је правника, економиста и инжењера, а на основу броја становника у Црној Гори имају их највише Беране. Највећи број тих људи иде на „поправни испит“ после вишегодишњег рада у својој струци. Наравно, све се спроводи по одлукама ДПС и СДП-а у Беранама. Њихова радна мјеста преузели су „дипломци“ ДПС-а

Пише: Милорад Лабан

У Црној Гори сваки даном се нешто наопако дешава. Неко остаје без посла, неко одлази тражећи спас за ионако изнурену душу. На сјеверу је још тежа ситуација. Већина предузећа је уништена и потпуно избрисана из привредних регистара. Рудник мрког угља и Полимка данас не раде. Само се зна да су, што би пјесник рекао, „они са нама живели“. Све више људи из Берана, а и из других крајева одлази у друге велике центре не би ли пронашли барем мало спаса за себе и своје најближе и не би ли на тај начин себи обзбиједили макар колико-толико пристојан живот. Но, о овим људима и положају појединих предузећа у беранском округу други пут, а сада бић желио да проговорим нешто о школовању и школству уопште.

По статистици, највише је правника, економиста и инжењера, а на основу броја становника у Црној Гори имају их највише Беране. Највећи број тих људи иде на „поправни испит“ после вишегодишњег рада у својој струци. Наравно, све се спроводи по одлукама ДПС и СДП-а у Беранама. Њихова радна мјеста преузели су „дипломци“ ДПС-а. У обраложењу такве поред ове одлуке стоји да економисти није су полагли предмет Растурање економије са распарчавањем природних ресурса и уништавањем цјелокупне земље и становништва.

Економисти свакако морају испунити и друге услове, а међу њима су: личне предности над друштвеним, тј. ако имаш везу, можеш и посао добити не размишљајући да ли ће неко остати без посла или не. Такође, у овом случају није важна ни просјечна оцјена ни године студирања.

Што се тиче правника ни ту није боља ситуација, јер они нијесу изучавали врлине неправде и корупције. Посебно корупције, јер је то веома важан предмет за бављење послом правника. Када говоримо о инжењерима, ни ту није ништа боља ситуација. Они су исто подложни полагању појединих испита, као нпр. конструкција заобилазница. У данашњем времену просто је незамисливо да будеш инжењер уколико немаш посебне склоности ка непотребним заобилазницама које коштају и коштају. У овом послу је веома битно да добро знаш и предмет *Рушење кућа и објеката негодницама*. Што их више порушиш већа ће награда бити од претпостављених. Можда и сам добијеш неки станчић од стотињак квадрата.

Углавном сви ти људи су дужни да обнове своја знања. Усавршавање мора да траје најмање четири године. Ко жели да ово избјегне најлакше му је да постане лојални члан ДПС-а или СДП-а како би по аутоманизму био стручан у свим наведеним областима. Што се прије усаврше, то ће бити ефикаснији рад на терену.

Није проблем да се студије обнове још неколико пута, како кажу потенцијални студенти. Једини проблем јесте што нема адекватне литературе. Мада није ни то проблем, јер писци из централе у Подгорици неуморно раде на проналаску нових наставних средстава како би учење и усаврша-

вање било што ефикасније и продуктивније. Зато ће ускоро Мишко, за потребе нових кадрова, написати неки приручник из права и корупције, Шербо и Вујица из економије, а Мугоша из техничких наука (област заобилазнице и мостостројања).

Поред „стручних“ предмета ови поновни студенти ће морати да полагају по један страни језик (црногорски, хрватски или бошњачки) како би били потпуно стручни у сваком погледу.

Како сазнајемо из поузданих извора по завршетку поновљених студија, а ради сигурног правног мјеста мораће да остране по три прста (палац, кажипрст и велики прст) ради сваког случаја.

Након свих обављених послова око испита ти људи ће бити у обавези да сваке треће године иду на ходочашће у Меку и Медину о трошку ресорних министарстава како би окајали своје заблуде. Кад се врате са додатних студија, тј. обучавања, њихова радна мјеста ипак ће покривати бруцоши са Милових приватних факултета.

Троцкови њихових студија ће се обезбјеђивати легалним увозом дроге из Авганистана на годишњем нивоу 2 кг по студенту.

Уколико неко од ових студената не прихвати ове услове одузеће му се црногорско држављанство, неће му се признавати досадашњи радни стаж, језик, поријекло, СПЦ и пола укупне имовине. У другом кругу на поправни ће ићи поправни радници, посебно лингвисти, зато што немају потребна знања из нових језичких дисциплина, а и све се мање дјеце рађа, тако да неће имати кога да образују. Треба поменути и стоматологе, јер нијесу квалификовани за уградњу слоновских зуба. На крају остаје нам да констатујемо да је ово ново вријеме препуно нових знања и свјетског бонтона.

„Признање и квазидржава“

- Сан свих Црногораца и сан Петра Петровића-Његоша да са Србима живе у једној држави коначно се остварио у Краљевини Југославији када је 1929. године као једна од девет бановина створена „Зетска бановина“ – ништа друго него уједињена (велика) Црна Гора у заједничкој држави са Србијом

Пише: др Владислав Б. Сотировић

У току дневнополитичких препуцавања између Републике Србије и Републике Црне Горе о црногорској (вјеровној) самосталности и независности, као и „Срба“ и „Црногораца“ о етничком пор(и)еклу ових последњих, заборавају се неке чињенице из најновије нам повеснице.

Тако, сем повесничара мало ко зна да је Црна Гора (уз дозволу Београда) након Другог балканског рата 1913. године, укључила у своју државну територију и читаву област Метохије, док је Косово ушло у састав Краљевине Србије (са Вардарском Македонијом). Ова „братска“ подела свете српске косовско-метохијске земље са Краљевином Црном Гором реализована је због тога што је Београд био свестан да је и Црна Гора српска земља а Цетиње то, не само наглашавало у претходним дценијама, па и вековима, већ су црногорски митрополити и световни владари истицали да је Црна Гора „српска Спарта“ а Црногорци „супер Срби“. Укључивање Метохије у Црну Гору представљало је одлучујући корак ка стварању жељене (из 1848) уједињене Црне Горе са Скадром, херцеговином, Метохијом и Дубровником.

Овај сан Петровић-Његоша се коначно и остварио у Краљевини Југославији када је 1929. године као једна од девет бановина створена „Зетска бановина“ ништа друго него уједињена (велика) Црна Гора са Дубровником, Херцеговином, Метохијом али без Скадра који није ни ушао у Југославију 1919. године иако су га Црногорци уз помоћ србијанске артиљерије ослободили/заузели 1913. Тако је 1929. го-

дине у оквиру Југославије решено (у национално-територијалном смислу) питање Словенаца (сви Словенци у Дравској бановини) и питање уједињене Црне Горе и то захваљујући краљу Александру који је као родом са Цетиња (1888) и од мајке Црногорке (једном се за време свежане дворске вечере и сам јавно изјаснио да је Црногорац) испунио давнашњи сан црногорских владара из династије Петровић-Његош.

На другој страни, за разлику од времена краља Александра и Зетске бановине, данашња Милова Црна Гора била би пресећна да не изгуби половину државне територије као последице албанског иредентизма али и бошњачког сепаратизма. Ипак, и мало упућени у политиколошке анализе Балкана знају да ће веома брзо Албанци наплатити своје референдумско „да“ за независну Црну Гору. Уосталом, барјак ОВК се увелико вије у Тузима надомак Подгорице.

Творац и главни архиепископ данашње црногорске квази државе некада је сасвим другачије говорио

Изјаве Мила Ђукановића

Мило Ђукановић-Сердар од Обале Лозоваче и његове легендарне изјаве из ранијег периода:

Мало је миротворац говорио и о Косову:

„На Косову је нападнута Југославија. Косово је бедем српског и црногорског народа који не може части док је нас и покољења наших потомака. Небројено пута смо рекли: Косово се мора бранити свим средствима“

Андријевица, 13. јул 1990.

1991. – „Црна Гора је опстала као острво слободе када су други били поробљени, па зашто сада не би могла опстати као острво комунизма“

... и шах сам омрзнуо због шаховнице“

1992. године изјевљује и ово:

„Милошевић је нешто најбоље што се могло десити Југославији у овом тренутку, када повампирене фашистичке снаге у Хрватској и Словенији покушавају да униште све оно што је створено од 1945. године па до сада. Поносан сам да у овим историјским тренуцима могу да будем раме уз раме са њим у одбрани тековина револуције.”

А позната је и изјава поводом његовог имовног стања:

„Тек ћу да будем богат када будем престао да се бавим политиком.”

1992.- „Сваки паметан Црногорац и сваки поштен човјек у овој земљи са презиром помиње име издајника Јеврема Брковића, који је из личне сујете издао свој народ и сада даје антијугословенске изјаве по Загребу, док усташе, поново као 1941. године, кржаве своје каме на немоћним српским цивилима.”

1993.- „... ниједан закон не смије бити сметња послу који је у интересу Црне Горе.” (када је са газда Јездом склопио уговор око закупа Светог Стефана)

Е, ово је бисер...

„Поносни смо на српско поријекло и црногорску државност, на славну историју српског народа. Зато и вјерујемо и заједничку будућност и просперитет.”

„Што се тиче страха од Србије, тиме покушава политички манипулисати један број људи, наследника усташоидне политике Секуле Дрљевића и Савића Марковића Штедиљкије, политике разбратништва са српским народом. У својој заслијепљености мржњом, они измишљају етно-генетске теорије о томе да смо из Мале Азије, причају како је наше писмо латинично, а вјера нам католичка...”

И то све с намјером да докажу нашу аутохтоност и посебност у односу на Србе.”

Изјава о Либералном ЦГ-у у то доба:

„Поручујем Либералном савезу и неким другим мање утицајним партијама које се врло залажу за отцепљење да су освојили 12-13 одсто бирачког тијела, па им се управо толико и поклања пажње.”

1994. – А о томе колико је био наклоњен новинарима иде и ова изјава:

„У последње двије године ниједна професија није доживјела суноврат као новинарска.”

„... Влада је одољела искушењима да се упусти у дневно и примитивно полемисање са лажима и безобразлуцима које су аутори износили.”

Из тих година су познате и изјаве:

„Ја, нити било ко од нас у руководству, не стидимо се рећи да смо комунисти нити да желимо настављати изворну комунистичку идеју.”

„Љевичар сам у души, зато што бих волио да живим у држави социјалне правде.”

На тему заједничке државе:

„Заједничка држава има слободарски и антифашистички карактер зато што њихове владајуће партије баштине четврти, седми и тринаести јул.”

А поводом оснивања Савеза реформских снага (вођа у ЦГ је био садашњи ректор Љубиша Станковић)

„Заједнички именоване партија које окупља Савез реформских снага је србобобија и антикомунизам.”

Чисто да споменем једног од миротворчевих пулена, Килибарду из 1990. године:

„Ми смо већ истањили авнојевске границе између рне Горе и Херцеговине, односно између источне Босне и Црне Горе. Доста је српски народ робовао братству и јединству, авнојевској, Титовој Југославији, па, чак, и замислима Александра Карађорђевића да поправи Југославију.”

И бисер 1998... Мило Ђукановић за лист Побједу, 26. 05. 1998.

„Због вјековних братских веза, заједничке крви у свим ратовима проливане, због вјековног сна најбољих Црногораца и Србијанаца, због извјесно боље заједничке будућности, Црна Гора се и отвореног срца определијелила за живот у заједничкој држави са Србијом.”

Мјесец дана послје...

„Наша је примарна идеја да своје овакве амбициозне планове реализујемо кроз нашу заједничку државу Савезну Републику Југославију, која представља и наш свјестан избор и наш стратешки интерес. Мислимо да је лакше и безболније, послје на Балкану, мијењати промашену политику и њене актере, него границе.”

1999. године тачније 27. 02. 1999.

„Црна Гора није Словенија, она је саставни дио Југославије и то жели и да остане...”

Муслимани Црне Горе

• Крајњак историјски преглед

Пише: Проф. др Каплан Буровић,
академик

I Увод у историјски преглед

Историја муслимана Црне Горе је део историје муслимана Балкана уопште и оних јужнословенских, екс-југословенских посебно. Доласком Турака у поједине области Балкана, Византијске империје и Империје српског цара Душана Силног, а касније у поједине кнежевине те распарчане империје, па и у Црној Гори, дошли су тамо и први муслимани, како обично називамо све оне који су примили ислам, веру коју је у почетку проповедао лично Арабљанин Мухамед и, после његове смрти, учинили су то његови ученици и следбеници, а ослањајући се на његово дело именовано КУР'АН, које је из 6. века н.е. Ово значи да први муслимани Црне Горе нису били мештани, нити Црногорци. Они су били или Турци, који су за себе били пагани све до дана прихватања ислама, или припадници оних народа, који су за себе били Балкан под турском заставом, у саставу турских окупационих снага. Тако, на пример, први муслимани Улциња били су Турци и Арабљани, алжирски и туниски гусари, који су помагали турске војне снаге да заузму Улцињ, па су се после тога ту и настанили.

Још пре дефинитивног пада читаве Црне Горе под власт Турске империје и Турака, који су на овим просторима били носиоци ислама, на црногорском пространству срећемо прве исламизирани људе. То су били ретки случајеви, најчешће из редова властеле, и то, међу првим, из владајуће куће Црнојевића. За њима су се исламизирали припадници неких других зетских феудално-племићких и повлашћених породица, затим средњи сталеж и, на крају, после турске окупације, најнижи сталеж, сиротиња раја, притиснута харачем, кулуком и свакојаким дажбинама.

Иван Црнојевић, од 1465. до 1490. господар Зете, како се тада звала Црна Гора, пао је 1481. у вазални однос према Турској. Он је имао три сина: Ђурђа, Стефана и Станишу. Најмлађи, заједно са једним делом племићких синова Зете, отишао је на турски двор у Цариград, где се исламизирао и школовао, као и сви остали.

Неки мисле да је Станишу послао у Цариград сам отац, као вазалну обавезу. По другима он је својевољно отишао, јер – као најмлађи од браће није имао никакву шансу да буде црногорски владар. Ја мислим да Станиша, његов одлазак на турски двор и исламизирање, не представља ништа изузетно. То се десило и са синовима господара осталих балканских области и држава. Пре Станише, једно 60 година раније, то се десило и са његовим ујаком, који ће се ислами-

зиран вратити из Цариграда својој домовини Албанији и постати њен ослободилац од турског ропства, па и њен национални херој.

Ова појава, прихватање ислама, најпре од „највише господе“ – како каже Вук Ст. Караџић – значи од повлашћених, није само наша, црногорска и српска, већ општа. Колико за пример спомињем Босну, Херцеговину, Македонију, Хрватску, Албанију, Грчку, Бугарску, Румунију, Мађарску. У Албанији су се исламизирали синови Јована Кастриоте, који је владао Средњом Албанијом (Кроја). Сигзмунд Котромановић, син босанског краља Томаша и Катарине, примио је ислам заједно са 30.000 одабраних босанских синова, па са именом Ушак-бег Краљевић био је 1485. санџакбег Карасије у Анадолији. У Херцеговини се исламизирао трећи син херцега Вукпшића Косаче, који се назвао Ахмет-паша

Херцеговић и био један од најистакнутијих турских државника и освајача Херцеговине. Тако се то догодило и по другим крајевима Балкаан.

Прешавши у ислам, Станиша се – по свом велеславном ујаку – назвао Скендер-бег. После исламизирања, као Скендер-бег Црнојевић (Иванбеговић), враћа се из Цариграда на положај црногорског санџакбега и столовао је у Жабљаку на Скадарском језеру, па и у самом Скадру, од 1513. до 1530.

Са њим су се вратили у Црну Гору и остали племићки синови, па су сада као муслимани заузели раније повлашћене положаје и били поносни носиоци власти. Вук Караџић каже: "...еле се види да се један син Иванов са подоста Црногораца потурчио, а још је истинитије, да су ови потурчени Црногорци дошли у Црну Гору и сваки на својој баштини остали да живе у турској вјери".

И Ђурађ, најстарији Станишин брат и званични наследник Иванов, окончао је свој живот као спахија у Анадолији, несумњиво као мислиман, јер Турци нису трпели да један хришћанин влада над њима. Наглашавам ово јер има мишљења да је он до краја остао хришћанин. Ђурађ је био ожењен Венецијанком. Прије смрти оставио јој је поруку да старијег сина Лодовика Константина преда француском краљу, а млађег Соломона, да пошаље свом стрицу Скендер-бегу, који је тада био при Пороти.

Бушатлије и Махмудбеговићи, две најистакнутије породице Црне Горе и Албаније, потомци су поменутих Црнојевића. Исламизирани потомке ове владајуће породице Црне Горе срећемо и у пећкој и плавској области.

Беговска породица Османпашвић из Подгорице муслиманизирани су Мартиновићи из Бајица.

Ресулбеговићи, Мухадиновићи и Андројевићи, Синановићи и Џаковићи, потомци су три исламизирани сина Марка Војновића, који је био у Цариграду са Станишом Ивана Црнојевића и тамо прешао у муслиманску веру.

Мустафа-паша, један од четири главна министра султана Сулејмана Другог, био је исламизирани Паштровић.

Брат војводе Радосава, из нахије Горња Морача, звао се Хамза и помиње се 1469. године као поседник земље у селима Милочани и Оногшт.

А кад се исламизирала господа, још пре турске окупације, може се замислити што се десило после турске окупације сиромашним друштвеним слојевима, Владика Данило каже:

*Сјем Азије, ће им је гњијездо,
вражје ђлемейозоба народе...*

Полазећи и примером својих племића, исламизирали су се и остали Црногорци, средњи и нижи сталеж, кметови и, посебно, сиротиња раја, којој □ притиснута харачем, кулуком и свакојаким наметима, дажбинама □ преко исламске вере, као повлашћене. колико-толико олакшан јој је живот. Тако су на пространствима Црне Горе почели да напуштају масовно своју хришћанску (православну и католичку) веру, прелазећи на ислам и називајући се муслиманима.

Почетком осамнаестог века исламизирање Црногораца узело је маха, на шта ће Владика Данило, тадашњи правослазни владар Црне Горе, одговорити најдрастичнијом мером: тзв. истрагом потурица, историјска база Његошевог *Горског вијеница*. На овај начин, а и другим мерама, спречило се тотално муслиманизирање Црногораца. Следствено, данас већи део Црногораца припада хришћанству, пре свега православљу, а затим и католичанству. Мањи део су муслимани.

Муслимани Црне Горе нису само Црногорци. Један део њих припада и осталим народима.

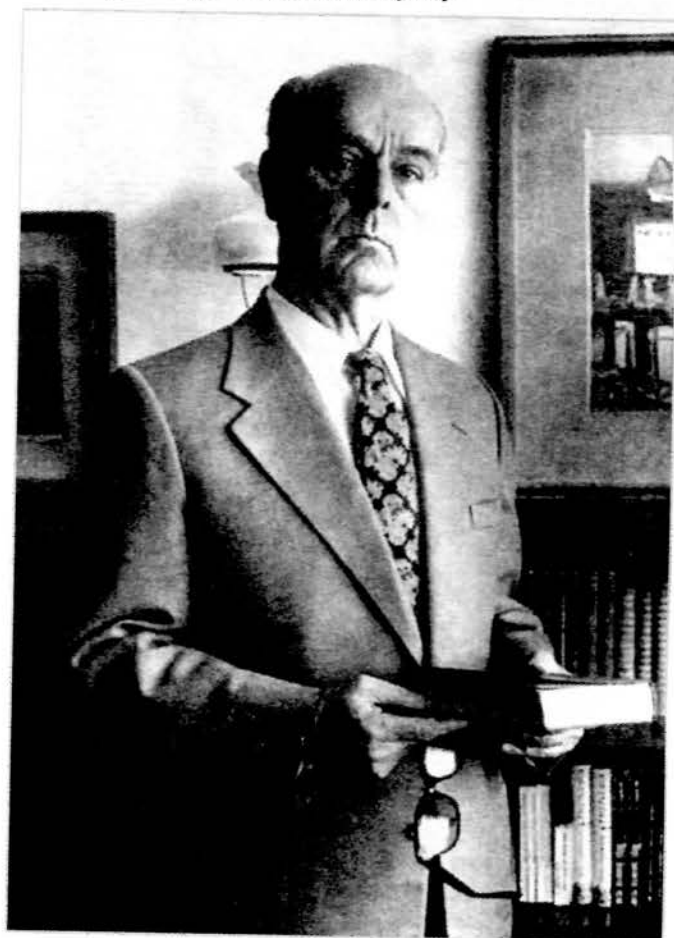
II Етнички састав муслимана Црне Горе

Данашњи етнички састав муслимана Црне Горе је овај:

I. Већи део муслимана Црне Горе својим етничким пореклом су Црногорци. А ово значи да су по вери муслимани, а по националности Црногорци, исто што су и православни, и католици. Грбови њихових прадедова су по црквама и око цркава, ондје гдје су и грбови хришћанских Црногораца. Ислам, који није њихова вера, јер им је наметнут, раздвојио их је, оделио их је од своје браће исте крви, док их је национална свест, која је њихова, јер је потекла из њихове бити, из њихове самосвести, увек их је уједињавала и уједињава их и данас.

Обично, кад су се исламизирали, пошто су то били појединци, они су били принуђени да се иселе из свог места, пошто их ни рођена браћа нису трпели, камоли остали. Тако Милош Буровић, кад се одлучио да се исламизира, сели се из родног Пераста и одлази у Херцег Нови, који је тада био у руке Турака. Нетрпељивост према исламу његових најближих испољила се и у промени презимена. Синови његовог стрица Томислава напустили су презиме Буровић и прозвали се по оцу Томчићи и Томислављевићи. То су учинили и синови његовог брата Ловријена, који су се по свом оцу прозвали Ловријенчићи. Наравно, то нису учинили сви Буровићи. Синови његовог најстаријег брата – Луке, наставили су да се прозивају Буровићи и са тим презименом су се прославили у историји Црне Горе, Херцеговине и Италије (Мледи).

Само кад се већина становништва исламизирала, они се више нису иселјавали, али су се тада из тог места почели иселјавати њихова хришћанска браћа, пошто им је било несношљиво у том муслиманском амбијенту.

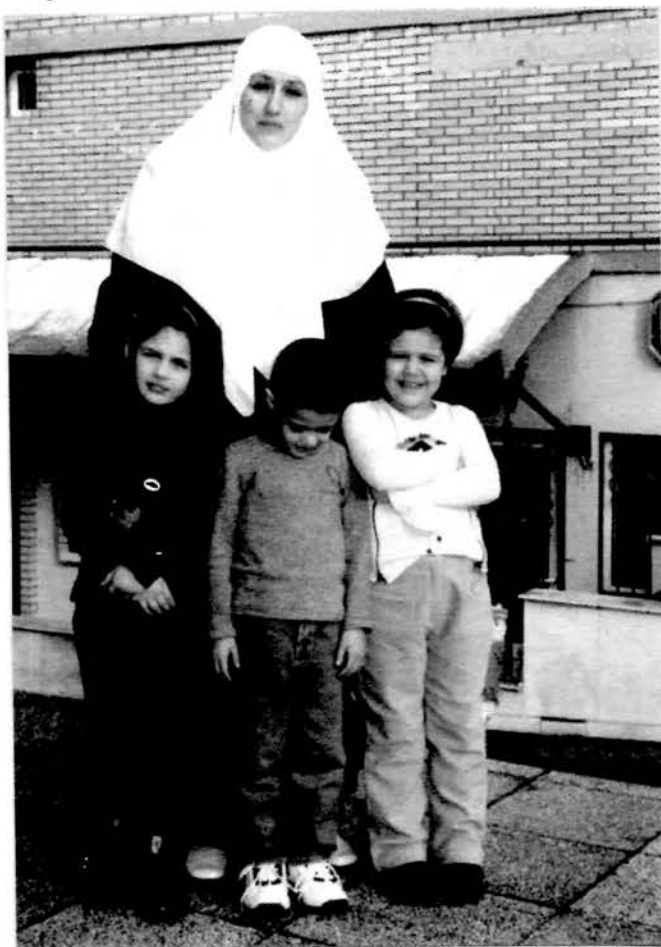
Али се десило и ово: под истим кровом су живела два брата – један је хришћанин и други муслиман. Ишли су и на славе један другом: муслиман је честитао Божић свом брату, а хришћанин му је то узвратио честитајући му Бајрам. Као пример ове братске љубави и разумевања спомињем породицу Главатовић из Туза.

Ови се исламизирани Црногорци данас простиру и живе на све стране своје домовине, као и Црногорци православне вере. Изузев Пераста и Цетиње не само да нема муслимана мештана, већ ни придошлица. Једини муслиман на Цетињу био је турски амбасадор.

Временом, ови црногорски муслимани, као и сами црногорски хришћани, стицајем околности, најчешће трбухом за крухом, иселили су се из Црне Горе, пре свега у суседне земље, а затим и у најудаљеније. Тако данас црногорске муслимане срећемо у Хрватској, поготово у Херцеговини и Босни, затим Србији, Македонији, Албанији, па и у Турској, Израелу, Русији, па и преко мора и океана, у Судану (Африка), у Америци, Аустралији.

Као што су се иселјавали из Црне Горе црногорски муслимани, тако су се и уселјавали у Црну Гору нецрногорски муслимани.

2. Мањи део муслимана Црне Горе, својим етничким пореклом су Херцеговци, Босанци, Срби, Хрвати, Турци, Арабљани, Албанци, Роми, Цигани, Власи, Грци и др. Имамо у Црној Гори и црнаца муслиманске вере. Сви су они дошљаци, који су се стицајем околности настанили у наше крајеве, у највећем делу случајева у саставу турских окупационих снага, значи као војна лица, али и трбухом за крухом, док су нам црнци довели са афричког континента арапски гусари као робове.

Херцеговци живе углавном у пределима према Херцеговини, Босанци у пределима према Босни, Срби у пределима према Србији, а Албанци у пределима према Албанији. Поједине муслиманске породице ових народа преместиле су се и у најудаљеније крајеве Црне Горе. Тако имамо Херцеговаца и у Улцињу, а Босанаца и у Плаву и Гусињу. Албанаца можемо срести и преко Црне Горе, у Босни и Херцеговини, сред Сарајева, па и сред Загреба, сред Љубљане, сред Париза.

Турци, Арабљани, Роми, Цигани и Власи, који су у најмањем броју, простиру се по читавој Црној Гори, док су грчког порекла само неколико породица, претежно у Улцињу.

III Став муслимана Црне Горе према хришћанима

Рекосмо да су нецрногорски муслимани обично долазили под непријатељском турском заставом, па су као непријатељи и опстајали на територији Црне Горе. У првом реду Турци, а затим и сви остали, били су увек исукана сабља турског окупатора против мештана, хришћана. Крајњи им је циљ био да истребе хришћане, или исламизирајући их, или таманећи их, физичким геноцидом. Па и пошто је Црна Гора дефинитивно ослобођена од турског окупатора, ови муслимани су наставили за својим непријатељством. Они су увек били полуца свих нових окупатора Црне Горе. Посебно муслимани албанске националности. Следствено, како у прошлости, тако и данас, они су одиграли негативну улогу у историји Црне Горе и црногорског народа, што није случај и са нашим муслиманима у другим земљама. Свака част изузетцима, који су врло-врло ретки међу овим нецрногорским муслиманима.

Ови муслимани нису издајници црногорског народа, јер етнички не припадају овом народу. Они су окупатори, савезници турског окупатора и – као такви – непријатељи.

По ослобођењу Црне Горе од турског ројства, статус ових муслимана се идентифицира са статусом националних мањина, или емиграната.

Муслимани црногорске националности, они који су се исламизирали (не и њихова дјеца!), самим чином исламизирања, пошто се нису задржали само у промени вере, већ су са окупатором домовине своје учинили и заједничку ствар, каузу, ујединили су се са њима и окренули против своје хришћанске браће (значи: издали су свој народ и своју домовину!), не могу да се друкчије окарактеризирају, већ само као издајници. Они су издали свој народ (и то у најтежим околностима!), па су зато и заслужили да се као такви и стигматизирају. И народ их је кроз векове са потпуним правом стигматизирао. Штавише, пошто су се међу турским окупаторима и истицали својим непријатељством, народ је за њих створио и познату изреку: Потурица гори од Турчина!

У свим хришћанским земљама света народ се борио против својих потурица. Прва истрага Потурица извршена је у Албанији од Ђурађа Кастриоте, преко 200 година пре истраге Потурица у Црној Гори. Грци, чим су ослободили своју домовину, оне који нису пристали да се врате вери својих прадедова, протерали су их. Са својим Потурицама они су протерали и негрчке муслимане.

Рехок да су издајници само они који су се исламизирали, а не и њихова деца, која су се родила и васпитала као муслимани. Нигде на свету и по ниједном закону се кривица родитеља не преноси и на децу. Кривица деце се може пренети и на родитеље, зато што су ови одговорни за васпитање које узимају деца, али никако и кривица родитеља на децу, јер ни жива деца нису свесна за оно што им чине родитељи, камоли још neroђена.

Истина је да су се и ови муслимани, који се нису ислами-

зирали (јер су рођени у исламској вери!), ујединили са турским окупатором своје домовине и борили су се раме уз раме са њима против своје хришћанске браће, против свог народа. Треба знати да је у та времена доминирала међу људима верска свест, па су се по вери и определили. Националне свести тада нисмо имали ни код Француза, а камоли код наших горштака и сељака. И контрадикције, и ратови, мада су у основи имали класни карактер, вијорили су верску заставу и под њом су окупуљали своје људе, хушкали их и завадили, бацали их једне против других. У та времена људи су се делили на муслимане и немуслимане, на хришћане и нехришћане. За муслимана је хришћанин био безбожник, а за хришћанина је муслиман био безбожник. Муслимани су били непријатељи хришћана и хришћани су били непријатељи муслимана. Тако се схватао живот. Такав је био живот. Нико се није борио за народ и домовину, већ за своју веру. Једни за крст, други за полумесец. Преко вере су се реализирали и циљеви народа и домовине, јер таква је била средњовековна свест људи.

Ови муслимани, рођени у исламској вери, васпитани и индоктринирани исламом, борећи се за исламску веру, борили су се и нису се борили за циљеве свог народа и своје домовине. Борећи се за себе и своје, за исламизирану браћу, они су се борили и за свој народ, и за своју домовину, као што се данас боре за свој народ и за своју домовину као они који припадају једној политичкој партији, тако и они који припадају другој, антагонистичкој политичкој партији. Вера је тада била идеологија. Била је и политика и партија! А и сада је таква. Али, кад су ови муслимани иступали против своје хришћанске браће на страни окупатора, тада су се нису борили за свој народ и своју домовину, већ за народ и домовину окупатора, Конкретно – за Турке и Турску. У ствари, ни за Турке ни за Турску, већ за турску феудалну владајућу класу, која се састојала колико од правих Турака, толико и од нетурака, јер је био припадник те класе и Мехмет-паша Соколовић, који није био Турчин по крви и националном пореклу, већ Србин, штавише био је и брат патријарха Пећке Патријаршије. Два брата – два екстрема!

Следствено, ови муслимани, који су рођени као такви, који нису исламизирани (или су исламизирани као деца, не свесни тог чина!), нису издајници свог народа, Они нису ни окупатори, али јесу непријатељи хришћана, а то значи и једног дела народа и домовине своје. Као што су и ови, хришћани, били њихови непријатељи и, истовремено, непријатељи једног дела свог народа и домовине.

Треба да се чини разлика између издајника и непријатеља. Између окупатора и сарадника окупатора.

Тако, ови муслимани манифестирају једно специфично непријатељство: они су пре свега непријатељски индоктринирани, па и стицајем околности приморани на то непријатељство. Временом, кад су се ослободили те индоктринације, кад је код њих пробуђена национална свест, па и класна, кад су се околности промениле, они не само што више нису били непријатељи свог народа и своје домовине, не само што више нису били ни сарадници окупатора, већ су се и сврстали поред своје хришћанске браће и борили су се раме уз раме са њима за ствар народа и домовине.

Сетимо се капетана Требиња, црногорског муслимана Адем-бега Ресулбеговића, који на позив Мића Љубибратића да се уједини са хришћанском браћом у борби против турског окупатора, за ослобођење Херцеговине, у којој ће сви бити равноправни, како хришћани, тако и муслимани, одговорио му је: „Кад би знали да ви доиста тако мислите, тако ми Бога и онога свијета, ја бих први узјахао ата и истргао сабљу на ове гологњате азијатске!”

Ето колико су ови национално освешћени муслимани били непријатељи народа и домовине!

Освешћивајући се они су се сврстали поред своје браће исте крви и истих стремљења, па су се и борили и боре се дан-данас раме уз раме за својом хришћанском браћом, у служби народа и домовине. Па су се и истакли у тој борби ништа мање од хришћана, па су се и ценили, поштовали и одликовали. Сетите се само Алије Сиротановића, Цемала Биједића, Хајра Капетановића, Цевдета Ресулбеговића, Меше Селимовића, Скендера Куленовића, Емира Кустурице и пуно других. Црна Гора, Србија, Македонија, Босна и Херцеговина, није домовина само хришћана, већ и муслимана. Нико од њих нема ни више ни мање права!

Наравно да и дан-данас, 200 година након Адем-бега Ресулбеговића, имамо пуно неосвешћених. Али пуно неосвешћених имамо и на другој страни, међу хришћанима. За ово нису криви само они. Криви смо и ми, освешћени, што нисмо радили и што дан-данас не радимо са њима како и колико треба, да би се они освестили, па и да нам се придруже у овој борби, коју водимо од пре више векова...

IV Став хришћана Црне Горе према муслиманима

Од првог дана исламизирања њихове браће, хришћани су заузели став према њима. Било је у том ставу правичности, али и неправичности. Конкретно: кад су их назвали издајницима имали су право, али не и кад су их назвали Потурицама и Турцима, јер – ако су променили веру, нису променили и своју крв, своје словенско, црногорско порекло. Исламизирање не значи и потурчивање. Ако је Мехмет-паша Соколовић био Турчин, онда мора да је био Турчин и његов брат – патријарх Пећке Патријаршије, поглавар свеколике српске цркве. А ако је Патријарх био Србин, онда је био Србин и Мехмет-паша Соколовић.

Исламизирали су се и многи други народи, конкретно и Албанци, али се нису потурчили: они су се звали и називају се Албанци. Да ово не значи да су они промућурнији, паметнији од нас?! Њихову прву основну школу отворио је Србин Доситеј Обрадовић! И кад смо ми у Београду имали универзитет, Албанци још нису стигли да формирају ни своју азбуку!

Са своје стране, ови муслимани нису називали своју хришћанску браћу издајницима, нити неким другим националним именом, па ни онда кад су се борили против њих под руском, аустро-угарском или млетачком заставом. Они су за њих, муслимане, увек били хришћани и Црногорци. Па и као такви – браћа. Кад су Турци исукали своје мачеве да по-

кољу заробљене Русе и Црногорце код Клобука 1806. године, црногорски муслиман Сабит-паша Ресулбеговић исукао је своју сабљу и супротставио се Турцима, па је и платио за сваку руску и црногорску главу златницима, затим их је ослободио и пустио да оду својим кућама. Не само за црногорске главе, већ и за руске! Овај је муслиман и у другим приликама доказао да у његовим жилама куца словенска крв његових хришћанских прадедова.

Овде су ови муслимани били на сасвим здравим позицијама, достојни сваке части.

И док је њихов став био позитиван, став хришћанских Црногораца је био негативан. Ово поистовећивање вере са националношћу, ово називање исламизираних Црногораца Потурицама и Турцима, не само што није одговарало истини, већ је било и у прилог турског окупатора. Они су тиме својим рукама гурали од себе ове муслимане и приморали их да се уједине са Турцима, да се поистовеће са њима, па и да се сврстају под њихову заставу и да се боре за њихове циљеве. Овако су хришћани, уместо да реализурају ону нашу народну изреку брат је мио које вере био, играли карту турског окупатора, подржали их и помагали их да индоктринирају и регрутирају у своје редове Црногорце муслиманске вере.

Ово поистовећивање не срећемо само код обичних људи, необразованих, не само код гуслара и у његовим песама, већ и код образованих. И сам Петар Петровић Његош, кад је у питању непријатељско поларизирање, ставља знаке националног једначења међу свим муслиманима Црне Горе, поистовећујући их са окупатором. Тако их он са странице на страници његовог *Горског вијенца* и не назива друкчије до само Турцима, иако сасвим добро зна да то нису Турци већ

само Црногорци, који су напустили хришћанску веру и пригрлили ислам. Његош је аутор и лапидарних стихова:

*Не њиша се ко се како крсти,
Већ чија му крвца зрије њрси.*

Овим ставом, хришћански Црногорци удаљили су од себе ову браћу исте крви. То је један од разлога што су се ови муслимани, уопште узев, и одстранили, удаљили, па су временом пошли и путем турцизирања. Многи су се и турцизирали. Иако су код куће говорили српским језиком, који су наследили од својих родитеља, прадедова, они су се почели осећати као Турци, па су се и изјављивали за Турке. После овога је долазило и учење турског језика, па и употреба тог језика на домаћем огњишту, па и заборав свог хришћанског и црногорског порекла. Уз то је дошла и турска пропаганда, која је у почетку тражила од ових само да кажу: „Ја сам муслиман, елхамдурилах!“ Касније, буђењем националне свести код самих Турака, прешли су на ново гесло: „Ја сам Турчин, рлхамдурилах!“

И поред тога, многи су од ових муслимана сачували не само српски језик, већ и свест о заједничком пореклу са хришћанима Црне Горе. Неки од њих су сачували и своје прадедовско „хришћанско“ презиме, па и везе са својом хришћанском браћом, што је довело и до заједничке борбе против турског окупатора, како то видесмо у случају Адем-бега Ресулбеговића.

V Странпутице после ослобођења

Муслимани Црне Горе уопште и они нецрногорског порекла посебно, после повлачења турских власти, нису се осећали баш најљепше, понајмање пријатно, што је сасвим

природна ствар. Турске власти су биле њихов ослонац, њихова заштита и њихова повластица. Чињеница што је већи део становништва Црне Горе православне верске припадности, после ослобођења од турског ропства, опет природно, довела је православне, као носиоце побједе над Турцима и муслиманима, у повлашћен положај: они су сада били фаворизовани у сваком погледу, па и на уштрб муслимана. Уз њих су сада и власти, које се смењују са дотадашњих друштвено-политичких положаја муслимане својим хришћанима.

Првих година ослобођења, кад су хришћани из рата са турским окупатором изашли не само као победници, већ и као окривљени, масакрираним и десетковани, природно је било да их и власти фаворизирају, што се сигурно дефаворизираним муслиманима није свиђало. Али, и пошто је прошла ратна врева, и пошто су ране колико-толико зарасле и излечене, иако пред законом равноправни са православцима, муслимани су фактички били потлачени и дискриминирани. Њихов третман често је био и очито незаконит. Они су и зостављени не само од црногорских власти, већ и од појединаца, осилених и верски нетрпеливих, фундаменталистичких настројених, мада је било и таквих православца који су дали муслиману за невесту и своју кћер, па су узимали и кћери муслимана за своје синове. У животу Црне Горе средли смо оба екстрема. Краљ Никола Петровић узео је под своју личну заштиту (па ће му спјевати песму, најпохвалнију оду!) малтретираног муслимана турске националности, али не и малтретираног муслимана црногорске националности, мада ће овога прогласити (за своје потребе!) чак и перјаником, па и војводом, и сенатором.

Тако неки муслимани, осећајући се несигурни, па и угрожени, дефаворизирани и дискриминирани, не подносили то, добровољно су се удаљили из Црне Горе и пошли за Турску, продајући све што нису могли да понесу са собом.

Кад су њихови преци, дедови, окупирали Црну Гору, нису дозволили Црногорцима ни да се удаље, камоли да продају некретнину и да понесу са собом било што. Напротив, све су прешли преко оштрице својих мачева, или су их продали по тржиштима Балкана, Азије, Африке као робље. У најбољем случају претворили су их у своје слуге и у сасвим

обесправљену рају. Црногорски победници, које нам и данас приказују као дивљаке, нису тако поступили над овим Турцима и муслиманима ни за освету, мада су порушене цркве и гробови вапили за то. Напротив, ови „дивљи“ и „немилиосрдни“ Црногорци дозволили су им не само да се удаље, већ и да продају што нису могли да понесу са собом. А онима који нису хтели да се удаље, већ и да продају што нису могли да понесу са собом. А онима који нису хтели да се удаље, признали су им једнака права, она права која су и сами уживали.

Са Турцима и муслиманима нецрногорског порекла удаљили су се и многи муслимани српске националности. На путу за Турску ови наши муслимани зауставили су се у којој балканској земљи кош неослобођеној од Турака. Тако су се многи од њих задржали у Скадар, где и дан-данас живе по посебним квартовима, називају се и Подгоричани, па и говоре код куће српским језиком, иако им је тај језик био и забрањен после конституирања независне албанске државе, у чији састав уђе и Скадар. Други су стигли не само до Истанбула, већ и преко Босфора, у Азију. Последњих дана нашла смо муслиманизиране Буровиће управо тамо, у Азији.

Црногорци хришћанске и муслиманске вере, који су се за време турске окупације често и клали међусобно, први за крст часни а други за полумесец сласни, како смо нагласили, знали су да живе под једним кровом и да се трпе. Знали су и да се бране, па и да свете један другог не само као побратими, већ и као рођаци. Сетите се Његошевих стихова: изречених кроз уста Владике Данила:

*исклајти се браћа међу собом,
а крвници јаки и ојаци-
зайтријеће сјеме у одиву.*

Муслиман Сабит-Мехмет-паша Ресулбеговић пише писмо хришћанину грофу Ивану Буровићу у XVIII веку, где му дословно каже: „Драги мој стари пријатељу и рођаку“.

А сада, после ослобођења, не под истим кровом, већ сваки у својој кући, мада им је још Алекса Шантић јасно и гласно рекао да су браћа и да им је мајка, њихова мајка – земља ова, почели су нелагодно да се осећају под заједничким небом, па нам одбијају и заједничко национално име. Муслимани не трпе национално име Црногорац, јер Црногорац

више није представљао брата, већ властодршца, који га дискриминира, персекутира, тлачи, експлоатира, вређа и понижавао свакако, оспорава му све и свашта, и најелементарнија људска права, па и сматра га за грађана друге и треће руке, мање, ниже вредности. Преко свега ови их Црногорци сматрају и као туђинце, као да Црна Гора није и њихова домовина, домовина црногорских муслимана.

Православни Црногорци, у свом православном фундаментализму, капарисали су црногорство само за себе. Следствено и Црну Гору. Шти су им прадедови били исти, што су њихови гробови били заједнички, неће ни да чују. Црногорца муслиманске вере, па и онога кога су непријатељи Црне Горе и Црногораца одрали наживо, тражећи му да порекне Црну Гору и црногорску, односно српску, националност, Црногорци, Јосипа Броза Тита и Мила Букановића не прихватају за Црногорца, гурају га од себе, врше над њим и притисак и шантажа и злочине да се у Црној Гори, под својом националном заставом (!) изјави за Албанца. Парадоксално, али истинито! Видите документа објављена у мојој књизи *Крик расцепа*, Женева 2003.

На овај начин, бити Црногорац и бити православац временом се истоветило, иако је било (и дан-данас их има!) и на другој, православној страни, и дискриминираних, и експлоатираних, и понижених, и увређених, па и масакрираних. Интолеранција је и у Црној Гори, као и свугде на свету, покрај верског карактера, имала и економско друштвени, класни карактер. То се мање-више догађа и данас. Ево где смо – трбухом за крухом по свету, јер нас наша браћа Црногорци на власти неће! Прогнали су нас са наших огњишта! Одделили су нас од наших родитеља, од наших жена, од наше деце!

Класна је борба јача, крвавија од верске.

Као последица свега тога, као последица поистовећивања Црногораца са крстом, дошло се до једног новог осећања: бити муслиман значило је не бити и Црногорац. И ово се осећање усађивало не само муслиманима, већ и хришћанима.

Црногорске власти пре свега, а у стопу за њима, уопште узев, и најобичнији Црногорци (фундаментализмом набојени православци), на све могуће начине су подржали ову подвојеност, посебно кад нам се вештачки створи и тзв. „муслиманска“ националност, или „национално неопређени муслиман“. Тако се и преко закона формирала и инкарнирала ова национална подвојеност, овај антинационални расцеп, ово наше национално зло и лудило, које – како смо видели и како видимо – неће служити ничему добром, ни вери ни народу, ни домовини. А ни онима који нас излудише! Све што будемо претрпели ми са нашом децом, претрпеће и они са њиховом децом. Босна и Косово су живи сведоци. Или не?!

У овој новоствореној ситуацији, да би се како-тако одбранили од злостављања, од малтретирања, муслимани црногорског националног порекла освртали су се и лево и десно, природно тражећи за себе ослона и подршке, заштиту, па су у том свом очајању, наравно, пошли и странпутицом, на коју су их гурали и гурају православни Црногорци, имам у вид увек фундаменталистички настројене.

Ову националну подвојеност, које се у почетку ослањала само на верску подвојеност, а касније – како рекох- и не економску, правну и друштвено-политичку, класну подвојеност, временом су почели да искоришћавају у своје непријатељске сврхе према Црној Гори и црногорском (православном) народу сви непријатељи ове земље, посебно Албанци и њихови муслимани. Ове Албанце, у првом реду, подржали су их и подржавају у овоме свестрано и са свим могућим средствима сами властодршци Црне Горе, затим и фундаменталистички настројени православни Црногорци. Ови, откад одоше Турци са Балкана, не називају више муслимане као некада Турцима, нити Потурицама. Сада их називају Албанцима. Па и оне за које сасвим добро знају да нису Албанци, већ Црногорци! Па и оне који су дали својој деци имена Душан и Душанка!! Па и оне који су право да се назову

Црногорцима платили скупље но ма ко други на овом свету, својом чапром!!!

VI Албански муслимани

Муслимани албанске националности, дошљаци из Албаније под турском заставом, час као редифи, а час као најамници, плаћеници, увек као исукани мач свих освајача Балкана, посебно турског, били су верски и органски, биолошки настројени против Црногораца православне вере. Још за време турске окупације, владари Скадра, у чијем је саставу била сва Црна Гора, имали су за сан свој истребљивање православних или путем муслиманизирања, или мачем. Они су се у почетку ослањали на турску власт, чинећи заједничку каузу, мисију и ствар са њима, па ваде из гроба и мошти Светога Саве и, на Врачару, пред Београдом, спаљују их. После националног препорода Албанаца (године 1878), они се у својој борби против православних Црногораца ослањају колико и муслимански фундаментализам, толико и на свој агресивни национализам. Временом, поготово после Другог светског рата, њихов се национализам разбесни и претвори у отворени шовинизам и расизам, па и у најфлагрантнији фашизам, који имамо пред очима на улицама нашег Улциња.

Ови муслимани албанске националности искоришћавају новостворену верску, националну и економско-друштвену ситуацију Црне Горе да привуку к себи све муслимане ове земље, посебно оне црногорског националног порекла. Тако је почело масовно албанизирање муслимана Црне горе, не само Грка, Влаха, Рома, Цигана, Турака, Арабљана, већ и Срба, Босанаца, Херцеговаца, па и самих Црногораца (штгавише и црнаца!), против чега црногорске власти никада нису предузимале никакве мере. Напротив, ове су власти и ишле на руку овим Албанцима, сматрајући Црну Гору само својом, православном, а и њих, муслимане, проданим душама, од којих су свакако настојале да се отресу. Видећи ово, Албанци су вршили и врше дан-данас отворено притисак и шантажа над муслиманима Црне Горе да се албанизирају. Прогањају их и злостављају свакако, припрећују им и смрћу, ако не пристану да се албанизирају и да их подрже у њиховом шовинистичком и расистичком бесу. Видите за ово њихово **ојворено њисмо**, објављено у мојој књизи **Њеџиш и Албанци**, Подгорица 2002.

Албанци су дошљаци не само у Црној Гори и у другим суседним земљама према Албанији, у Србији, Македонији и Грчкој, већ и у самој Албанији. Они су дошли из Индије, пролазећи својим стадима покрај обала Балтичког мора (албански језик, и по признању највећег албанског научника, академика проф. др Екрема Чабеја, братски је језик са литванским!), затим преко Карпата и Бескида, преко Трансилваније и Румуније (видите код италијанског научника, академика, проф. др Парвана и код румунског научника, академика, проф. др Пушкариу!) стигли су, крајем VIII века нове ере (!), у пределима Источног Балкана, у Тракији, данашња Бугарска. У 10. веку н.е. они прелазе са својим стадима са Истока на Југозапад Балкана, у данашњој албанској покрајини Мат, одакле у наредним вековима, енормно се множећи и асимилирајући остатке других народа, распростиру у суседне области, па и даље, преко граница данашње Албаније. Опширније видите о овоме код немачког научника, академика, проф. др Г. Стадмилера, а у мојој студији **Порекло албанаца** (албанско издање 1994, српско прво и други издање 1995 и 2004, македонско 2005.).

Албански научници, који сасвим добро знају етногенезу свога народа, крију је од маса и целог света, настојећи да их индоктринирају као да су тобоже аутохтони и генеолошки

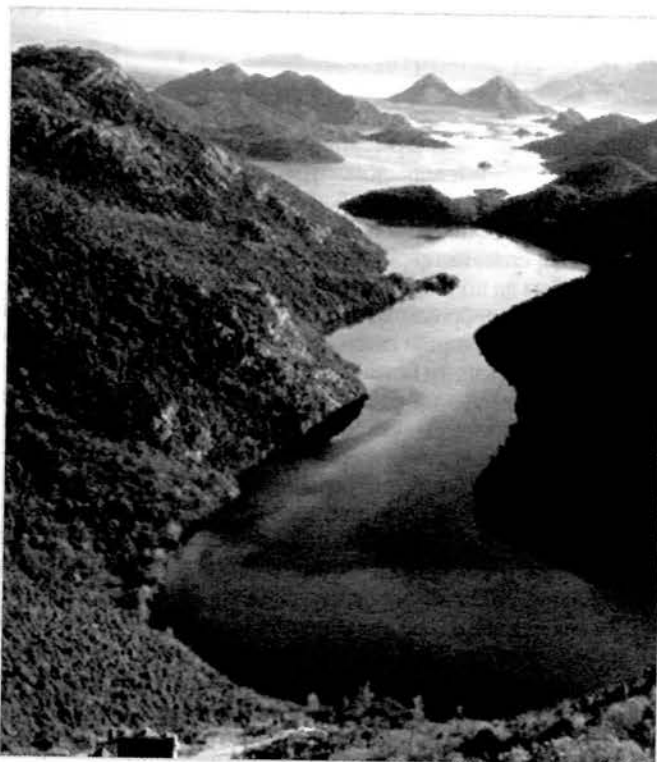
следбеници Илира, да би их овако мобилизирали и хушкали против суседних народа. Опширније о овоме видите код аустријског научника, академика, проф. др Густава Вајганда, који је поређао 12 стриктно научних аргумената, којима се недвосмислено доказује да Албанци немају никакве везе са Илирима.

И Словени (Бугари, Срби, Црногорци, Македонци, Хрвати, Словенци, Босанци и Херцеговци) дошљаци су на Балкан, али кад су Словени 548. године нове ере ушли у Драч, Албанци су били у Трансилванији. Они – Албанци – улазе у Драч тек у XI веку н.е., значи пуних 500 година касније.

Е па, кад су у Драч ушли 500 година после наших прадедова, можете замислити кад су из Драча стигли у Улцињ, Тузи, Плав и Гусиње, где нам претендирају да су они аутохтони, а ми дошљаци, презрени уљези.

Кад су дошли на Балкан Албанци су били пагани. У XI веку н.е. они примају хришћанство, затим православље, католицизам, патаренство и – доласком Турака – примају муслиманску веру. Албанци су и тада и сада били склони да промене једну веру са другом, оном која им је дозвољавала да краду, отимају, кољу, деру и ждеру. Њихов национални херој Скендербег прелази из православне вере у муслиманску, затим се опет враћа у православље и пре Француза чини у Албанији Барталомејску ноћ, пре Владике Данила врши истрагу Потурица прелазећи преко оштрице свог мача све оне муслимане који нису пристали да се врате у хришћанство.

Чим им је Енвер Хоџа потражио да се одрекну сваке вере и да се изјаве за безбошце, Албанци су драге воље прихватили то и широм Албаније су порушили из темеља све богомоље, све цркве и манастире, џамије и спалили све свете књиге, обријали хоџе, дервише, попове и калуђере, па су их стрпали по затворима, где су их свакојако злостављали и мучили, вређали и понижавали, па и на живо драли, вршећи овако над њима не само верски и интелектуални геноцид, већ и физички. Убијали су их без милости, као стоку и горе од стоке.

После пада терора Енвера Хоџе у Албанији су процветале све могуће вере, као гљиве после кише. Исти Албанац, онај који је јуче рушио џамије и теџеа, цркве и манастире, данас, ујутро, буса се у прса за католика (албански књижевник, „муслиман“ Исмаил Кадаре тражио је да се сви Албанци конвертирају у католике!), на подне је православца, после подне је муслиман, навече протестант, пре пола ноћи – бахајац, а после пола ноћи видећете га где се буса у прса за будизам, или за конфучијанизам. Дајте пара Албанцу, па ће својом руком убити и оца и мајку, камоли да промени веру. Част изузетима! Углавном у Албанији данас имамо ове четири вере: муслимани сунити који су у већини, затим бекташинци (национални песник Албанаца „муслиман“ Наим Фрашери тражио је да се сви Албанци конвертирају у бекташинце!), православци и католици.

VII Закључак

Нагласих све ово јер наши, црногорски, херцеговачки, босански, српски и македонски муслимани не познају Албанце. Они мисле да су сви Албанци муслимани, па су се у свом злу примакли њима и ослањајући се на њих, очекујући од њих свој спас, интегрирају се са њима и албанизирају се, са убеђењем да код Албанаца имају своју верску браћу, своје покровитеље, браниоце и спасиоце, полазећи овако још једном у својој историји сасвим крвавом странпутицом. Временом они ће сазнати истину, да се иза анђеоског осмеха албанског муслимана крије церене крвавог сатане, који хоће да их искористи као топовско месо, а за остваривање својих екстремних националистичких, великоалбанских, шовинистичких и расистичких циљева, нимало верских, нимало хуманих. Да се то крије иза „муслиманства“ Албанаца види се и по томе што су они и преко штампе већ изјавили да су сви Херцеговци и Босанци по националности Албанци. Па и Црногорци! Ето у каквом грму лежи тај албански зец!

За муслимане Црне Горе неприхватљив је православни фундаментализам Црногораца, као и сваки други фундаментализам. Неприхватљиво је свако враћање назад! Историја човечанства иде напред, и са њом, треба да идемо у корак и ми. За црногорске муслимане, актуелно, највећу опа-

сност представља великоалбански национализам, који их не само одваја из крила своје браће, свога народа, већ их баца и у крвави окршај и рат против своје крви, свог народа и своје браће.

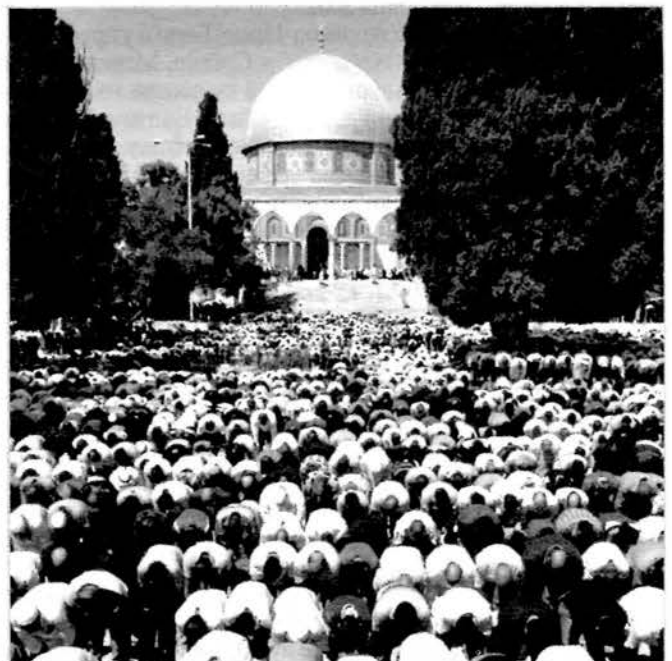
И у овој ситуацији, сви муслимани Црне Горе треба да се дистанцирају од сваког фундаментализма, од сваког национализма. Пре и изнад свега од агресивног албанског национализма, који се припрема да да их употреби, како већ рекох, за топовско месо. Чиста вера не познаје ни национализам нити ма коју другу политику. Она познаје само Бога и божје принципе, који су били и јесу против сваке мржње и нетрпељивости, против рата и крви.

У првом реду треба да се дистанцирају од њих, од албанских националиста, неалбански муслимани, пре и изнад свега муслимани црногорског, херцеговачког, босанског и српског порекла, а биће добро и за саме албанске муслимане да се што пре дистанцирају од својих националиста, од својих шовиниста и расиста, који им не спремају ништа добро.

Муслимани Црне Горе треба да се што пре освете за себе ко су и што су, да допринесу да се што пре освете и православни Црногорци, па да пружи и прихвате топлу братску руку конструктивних грађана домовине, да са њима започну конструктивне разговоре и преговоре с овим проблемима. Док се не постигну жељени циљевци, муслимани Црне Горе треба да се чувају странпутица, вабљена непријатеља свих боја црногорског народа и домовине нам Црне Горе, која нам је заједничка.

Црногорци православне вере, са своје стране, треба да прекину сваку своју антинационалну делатност, да прекину капарисање црногорске националности само за себе, да признају за Црногорце и своју муслиманску браћу, па да им на делу докажу да су браћа, прекидајући сваку подвојеност и дискриминацију, а у првом реду да прекину подржавање албанског агресивног национализма, шовинизма и расизма, да прекину притисак и шантаж који чине на црногорске муслимане да се албанизирају.

Црна Гора не припада само православнима, већ ништа мање и муслиманима. Она је била и биће заједничка домовина свих нас, без обзира на верску и политичку, или друштвено-класну припадност. Она је била и биће народна, а не ове или оне вере, нити ове или оне политике.

Писмо Митрополита црногорско-приморског
господина Амфилохија предсједницима странака

Комунистичка идеологија у новом Уставу

- *Нажалост, у Предлогу устава се, из неких чудних и неразумљивих разлога, одустало од добрих обичаја и уставне традиције Црне Горе. Подсјећања ради, у првом Уставу Црне Горе од 1905. г. у чл. 129 избројане су три традиционалне вјероисповјестии. И чл. 11 првог вишестраначког устава Црне Горе од 1992. г. номинује Православну цркву, Римокатоличку цркву, Исламску заједницу, али јамчи слободу вјерског дјеловања и свим другим вјерским заједницама. Нови предлог устава је, оиет из неразумљивих разлога, у живој вратио ригидну и аистиракћину формулацију „вјерских заједница” коју су садржали уставии из комунистичког периода коју је, по многу чему, суирићан прокламованим и усвојеним европским принципима у Црној Гори*

Једно од „спорних” питања о коме се преговара и које се третира у актуелном преговарачком процесу између представника власти и опозиције у Уставотворној скупштини РЦГ јесте питање уставног положаја Православне цркве, Римокатоличке цркве, Исламске заједнице и других вјерских заједница.

Иако су информације о томе врло штуре, а коментара готово да и нема, у дневном листу „Вјести” од 28. септембра ове године објављена информација „да је предлог владајуће већине да су Цркве, Исламска заједница и друге вјерске заједнице равноправне и одвојене од државе”. Опозиција, како се наводи, није имала свој предлог у том документу као што га је имала поводом других питања о којима је преговарала па се може закључити да је сагласна са тим предлогом представника власти. Објављена информација није коментарисана, а ни демантована од представника власти и опозиције.

Епископски савјет Православне Цркве у Црној Гори је још од 1. децембра 2006, поштујући уставну традицију и чињеницу да у Црној Гори вјековима живе припадници три традиционалне вјероисповјести – православне, римокатоличке и исламске, а да су се временом у њу доселили и припадници других тзв. малих вјерских заједница, предложио да се уставни статус цркава и вјерских заједница ријешии на следећи начин:

„Православна Црква, Римокатоличка црква, Исламска вјерска заједница и остале вјерске заједнице су равноправне и одвојене од државе.

Држава поштује и не повређује статус и устројство цркава и вјерских заједница. Признајући њихов идентитет и посебан допринос унапређењу друштва држава одржава отворен и стални дијалог са црквама и вјерским заједницама.

Цркве и вјерске заједнице самостално уређују своју унутрашњу организацију и слободно врше вјерске обреде и послове. Цркве и вјерске заједнице имају право да оснивају своје стручне школе, социјалне, хуманитарне, добротворне и васпитне установе и да њима управљају, а у својој дјелатности уживају заштиту и помоћ државе.”

Нажалост, у Предлогу устава се, из неких чудних и неразумљивих разлога, одустало од добрих обичаја и уставне традиције Црне Горе. Подсјећања ради, у првом Уставу Црне Горе од 1905. г. у чл. 129 побројане су три традиционалне вјероисповјести. И чл. 11 првог вишестраначког устава Црне Горе од 1992. г. номинује Православну Цркву, Римокатоличку цркву, Исламску заједницу, али јамчи слободу

вјерског дјеловања и свим другим вјерским заједницама. Нови предлог устава је, опет из неразумљивих разлога, у живот вратио ригидну и апстрактну формулацију „вјерских заједница” коју су садржали уставии из комунистичког периода који је, по многу чему, супротан прокламованим и усвојеним европским принципима у Црној Гори.

Митрополија Црногорско-Приморска нема ништа против да се у новом уставу Црне Горе уз Православну Цркву помену и Римокатоличка Црква и Исламска заједница у Црној Гори, али стојимо на становишту да предложено рјешење апсолутно није прихватљиво и то из више разлога.

Задатак је уставних норми да не уносе забуну и тако не стварају бројне и комплексне проблеме у будућности. Задатак уставних норми јесте да одржавају, прокламују и гарантују дух истинске равноправности и међусобног поштовања како међу традиционалним црквама и вјерским заједницама институционално тако и међу вјерницима као грађанима појединачно. Предложено решење, нажалост, фаворизује само једну традиционалну вјероисповјест (исламску), а друге двије (православну и римокатоличку) неименовањем доводи у подређени положај што се никада није догодило у историји Црне Горе. Такав приступ грубо нарушава и уставни систем одвојености цркава и вјерских заједница.

Митрополија Црногорско-приморска сматра да се и постојећи члан Предлога устава који се тиче статуса цркава и вјерских заједница може и треба дефинисати на следећи начин:

„Православна Црква, Римокатоличка Црква, Исламска заједница и друге вјерске заједнице су равноправне и одвојене од државе.

И даље, како је горе предложено од стране Епископског савјета у децембру прошле године, сагласно већини европских устава.”

Црна Гора има своју уставну и вјерску традицију, али и изграђене односе међусобног уважавања припадника различитих вјероисповјести. Поставља се питање: да ли би, рецимо, једна Италија или Шпанија, без обзира која је политичка опција у већини у датом моменту, биле спремне да се одрекну права и обавезе да Римокатоличку цркву, којој на тим просторима припада већина становништва, не помене у своме уставу? Да не говоримо да је то немогуће у исламским државама свијета.

Стога још једном и апелујемо и инсистирамо да се у новом уставу не чине изузеци, не примјењују погрешна и неодржива рјешења, али и не утире пут вјерској неисправности, те да се озбиљно узму у обзир ове наше примједбе.

Улога невладиних организација у рушењу режима у источној Европи

Лов на руског капиталца

- *Сменивши диктатуру без проливане крви, рецети који је усмешно примењен проишав Милошевића у Србији, постојао је, после октобра 2000, врло изражен и усмешни српски извозни „бренд”. Већ пет година метод деловања младих, ненаоружаних српских „Гевара” усмешно се примењује у борби проишав постојокомунистичких недемократских режима, од Грузије и Украјине, до Киргизије, Молдавије и Белорусије*

Пише: Драган Јокић

Талас спонтаног народног незадовољства збрисао је Милошевића, Шеварнадзеа, Кучму, Акајева; прети Назарбајеву и Лукашенку. У првом јунском броју француског часописа „Нувел опсерватер”, у тексту под насловом „Произвођачи револуција”, поставља се, међутим, питање да ли су мирне револуције, које су започели млади, ненасилни противници посткомунистичких режима биле сасвим спонтане, или су биле добро организоване и, често, дуго времена припремане изван земаља где владају диктатори.

Незадовољство грађана било је веома очигледно и раелно у Србији, људи су спонтано изашли на улице да изразе револт, фитиљ масовног беса је био запаљен у тренутку кад су доказане изборне манипулације и крађа, али која рука је запалила тај фитиљ? – пита француски недељник. У свим револуционарним променама изведеним и источној Европи после београдског октобра, види се један исти рукопис, једно исто револуционарно „упуство за употребу”, које у први план истиче веома младе људе, следбенике и наследнике српског „Отпора”. Млади људи, присташе ненасилне револуције, крстаре данас широм источне Европе, од Минска и Кијева, од Бакуа, Крима и Москве, пише „Nuvel opservater”. Ови необични мисионари су Срби, Словаци, Украјинци, Грузијци, и сви имају заједничке и препознатљиве карактеристике, независно од националности: они заговарају гандијевску теорију ненасилне борбе против диктатора, говоре перфектно енглески, имају најбоље универзитетске дипломе (често америчке) и покровитељство међународних невладиних организација (најчешће америчких). Неки од њих носе титулу „champions of freedom”, којом их је частио лично Џорџ Буш.

Из разговора са неколицином ветерана ових „демократских интернационалних бригада”, који су разрадили суптилну стратегију борбе у којој се мешају ненасиље, менаџмент и фонд раисинг (прикупуљање новца), сарадници француског недељника склопили су мозаик њиховог деловања против аутократских режима, које се одвија у неколико етапа.

Најстарији међу саговорницима „Nuvel opservatera”, Словак Павел Демеш, једно време и министар спољних послова, имао је већ 45 година када је 2000. дошао у Београд као координатор иностране помоћи за обарање Милошевићевог режима. Прошле године је, као руководилац врло утицајне америчке невладине организације „Герман маршал Фонд”, помагао активисте у Украјини. По његовим речима,

прва етапа борбе против диктатуре почиње у предизборном периоду. „Сваки посткомунистички диктатор има једну слабу тачку: изборе. Они јуре на изборе јер желе да на њима стекну легитимитет, али при том не могу да се уздрже од махинација и изборних превара сваке врсте. Ту почиње деловање „отпорашких” организација, оне будно прате сваки потез власти, скрећу пажњу домаће и светске јавности и медија на најмањи прекршај. Већ на дан избора, после затварања бирачких места активисти имају податке о изборним преварама и веома брзо их саопштавају јавности. По правилу, обманути бирачи излазе на улице, заузимају јавне институције полиција не пуца и смена режима се обавља на гандијевски начин”, објашњава Демеш.

Нови послови који чекају међународне демократске бригаде су, по писању француског часописа, обимни и тешки. Крајем године их чекају избори у Казахстану, где треба покушати са свргавањем корумпираног лидера Назарбајева. Ту је и врло тежак противник, председник Белорусије, Лукашенко, против кога је већ пропала побуна 2001. године. Али и Лукашенко се припрема за изборе следеће године: недавно је ухапсио петорицу активиста, ухапсио је и протерао из земље српског и словачког активисту. Због тога се белоруски отпораши припремају ван земље. Међународни републикански институт, организација коју финансира амерички Конгрес формира младе револуционаре у Литванији.

Највећа амбиција свих младих „Гевара“ је да скину с власти најмоћнијег лидера земаља бившег СССР, самог Владимира Путина. То је њихов врхунски циљ. Фондација **Фред Хаус** је 2004. сврстала Русију међу земље где нема слободе. Али свргавање првог човека Русије није лака ствар. Поред тога што држи чврсто полицију и тајне службе, Путин је, по писању „Нувел опсерватера“, осмислио веома лукаву стратегију да саботира активисте. У Русији је власт недавно формирала Омладински покрет, који представља верну копију српског „Отпора“, „Кмаре“ и осталих режиму несклоних организација: користе исте мајице, исти слогани, двосложни назив организације (Наши), млади чланови су насмејани, учтиви, говоре енглески. Али њихов политички говор их одаје, он је виолентан и националистички, међу чланство су се увукли припадници тајне полиције. Деветнаестовековни рецепт по којем је злогласна „Обзнана“ проваљивала револуционарне групе, није до данас заборављен.

Према „Nuvel opservateru“, Београђанин Срђа Поповић, поседује успешан рецепт за свргавање диктатура и важи као организатор првог револуционарног покрета XXI века – „Отпора“. Поповић је отворио „експертски кабинет за производње револуција“, невладину организацију „Данвас Гроуп“ и веома је тражен као саветодавац, широм планете, чак и у Зимбабвеу.

На питање колика је зарада у његовој НВО одговара лаконски да је то „пословна тајна“.

У разговору за „Nuvel opservater“ Поповић каже да је тајна успешне револуције у парафразираном Љенинском геслу: организација, организација и само организација. Најважније од свега је, по њему, имати у тој организацији врло младе људе зато што су „храбри, ентузијастички и што полиција нема никаквог утицаја на њих“. Млади немају децу, посао, ништа да изгубе и чувају. Осим тога, „кад год се неки диктаторски режим реши на обрачун са децом, он навлачи на себе страховит бес њихових родитеља, баба и деда, ујака и ујни, пријатеља... једном речју, много људи, чак и међу дотадашњим присталицама режима“, каже Поповић.

Један од његових чувених рецепата за успешну побуну гласи да у прве редове демонстраната треба ставити младе девојке у белим мајицама и чекати, мирно, напад полиције.

„Ефекат је загарантован – каже он – и најмања кап крви на белој мајици врло је фотогенична, слике делују застрашујуће и обилазе свет – тако је режим врло лако дискредитован“.

Успела револуција одвија се по сценарију који је прецизан као неки информатички програм. Кад се нађу млади мотивисани људи, следи тражење имена покрета, које ће бити његов заштитни знак. Име, по правилу, мора да буде кратко и ефектно, да се памти лако као Levi's или Соса. Тако су од „Отпора“, до данас, покрети младих револуционара имали искључиво двосложна имена са јасним порукама: „Отпор“, „Кмара“ (доста, на украјинском), „Пора“ (време је, на словачком), „Зибр“ у Белорусији (што значи бизон – симбол ове земље).

Веома важна етапа револуционарног програма је прику-

пљања новца. Оформљена група отпораша има велике трошкове око штампања летака, налепница, мајица са логом организације, куповине мобилних телефона; а треба и путовати, с краја на крај земље, изнајмљивати сале за састанке, правити фотографије и филмове. Новац се, у почетку, може наћи углавном у иностранству. Локални богаташи се, по правилу, уздржавају од давања помоћи и донација све до тренутка кад јесно виде да је режим у паду. Највећи донатор отпору против диктатора у источноевропским земљама је Вашингтон. У случају Украјине, на пример, америчка помоћ је почела да притиче више од годину дана пре „нарандасте револуције“ (име дато због нарандастих мајица које су носили млади демонстранти, са истоветним логом стишуте песнице коју је имао „Отпор“), преко великих приватних и јавних организација као што су USAID и National Endowment for Democracy. Ту су и традиционално дарежљиви донатори, као Соросова фондација и неке европске владе, холандска и британска, пре свих. „Револуција је посао као сваки други у којем влада јака конкуренција“, каже „словачки Гевара“, Блаш Јарабик, експерт за преговоре око финансирања са неколико међународних организација истовремено.

Четврта етапа прављења револуције састоји се у што масовнијем окупљању присталица и организовању састанака. Ту важну улогу играју произвођачи револуција које су већ успеле (српски активисти, пре свих) који противницима диктатора на власти причају о својим успесима и показују им конкретно како су они извели револуцију без крви. „Песница нашег Отпора је постала симбол за све“, каже активиста покрета Синиша Сикман, који је помагао и на свргавању украјинског режима. Најделикатнија фаза револуционарних припрема је „освешћивање јавности“; грађани се подстичу да што масовније изађу на изборе, док се истовремено стално говори о корумпираности и ауторитарности режима.

Веома је важна и заштита младих револуционара. Припадник српског „Отпора“ Милош Миленковић, детаљно је за „Nuvel opservater“ описао како је обучавао младе белоруске и азерijske бунтовнике: „Користимо класична револуционарна правила: илегална група не сме имати само једног вођу, у случају да је он ухапшен, цео посао пропада. Организација се колективно руковођење, задатке дели више особа које не знају до краја шта је мисија оног другог“. Револуционари се такође уче да савлађују страх од полиције: на тајним састанцима организују се виртуелна хапшења и саслушања, млади се уче како да одговарају неодржено, како да се не буне и не луте, да остану мирни, учтиви и насмењени, ко-

га да зову у случају хапшења, којим адвокатима, којим новинама и којим невладиним организацијама ће да се обрате.

Кад једном обаве свој посао и помогну обарању диктатуре, револуционарни инструктори не преузимају никакве функције у новом режиму који су довели на власт.

Ови „трговачки путници демократских побуна“, како их зове „Nuvel opservater“ путују даље, у нове мисије, углавном тамо где се спрема разградња режима заосталих после рушења СССР.

Да би се убрзао процес ове разградње, у току је стварање глобалног центра за извоз мирних револуција, Међународног института за демократију, са седиштем у Кијеву. Промо-тер овог пројекта, Владислав Каскин, представио је план лично Џорџу Бушу, наводећи да су међу „кумовима“ пројекта личности као Вацлав Хавел, Лех Валенса и Медлин Олбрајт.

Буш је обећао подршку и, што је важније, финансијску помоћ.

Венецуелански „отпораши“ у Београду

...Председник Венецуеле Уго Чавез добро је познат по иступима против Вашингтона, оштрим критикама „империјалног капитализма“, као и необичном захтеву да се његова земља нађе у посебној временској зони. Међутим, његов режим карактерише и потпуна контрола медија, чињеница да се и поред огромних извора нафте не живи боље, као и да се људска права крше.

Воће студенског покрета, насталог пре пет месеци збога гашења најстарије телевизије у престоници Каракасу, проглашени за стране плаћенике и домаће издајнике.

Ронел Галго, Гералдин Алварез, Родриго Дијаманти и Елиза Тотаро, представници су студенског покрета Венецуеле, и они су чак из Каракаса дошли у Београд како би из прве руке чули како би из прве руке чули како су се студенти у Србији и организација Отпор борили против режима Слободана Милошевића у другој половини деведесетих година. Игром случаја, дошли су баш на годишњицу 5. октобра...”

Центар за ненасилни отпор Рушење диктатура у 50 тачака

Срби нису патентирали ни кајмак ни ајвар, али су на добром путу да постану познати као народ који зна како се пружа отпор режиму без коришћења насиља. Шестог септембра, у Вашингтону, представници Центра за ненасилни

отпор представиће књигу „Ненасилни отпор – кључних 50 тачака“ представницима америчке администрације, али и студентима Џорџтаун универзитета.

Срђа Поповић, један је од чланова Центра и коаутор књиге за „Блиц“ каже да су студентски протести из 1996/97. године и петоктобарски протести многи већи бренд него што власти у Београду могу да замисле.

– Американцима је књига постала јако интересантна, нарочито зато што има везе са тероризмом. Тероризам своје уточиште налази у недомкратским режимима и ако успете да смените те режиме смањујете простор терористима да се скривају. Са друге стране, у књизи објашњавамо да војне интервенције дају далеко мање резултата него ненасилне револуције – објашњава Поповић.

Он наводи да ће књига постати и уџбеник из којег ће учити студенти „Флечерове школе права и дипломатије“ који чине трећину својих америчких дипломата, а да се користи и на колеџу у Колораду кој спада у 15 наутицајнијих у земаља.

На питање да ли је то приручник за прављење револуције, Поповић каже да није могуће извозити револуцију.

– Могуће је да окупиш 250 до зуба наоружаних герилаца и да заузмеш аеродром, државну телевизију и заробиш председника, али не и да на једном тргу окупиш милион и по људи који ће протестовати због нечега. Упоредите искуства из Србије 2000. године, Украјине или Либана са Авганистаном, Бурмом, Ираном и Зимбабвеом где су биле интервенције. У првим имате фер и поштене изборе, док у овим другим конфликти и даље трају – даје аргументе наш саговорник.

Српска верзија књиге изаћи ће из штампе до краја године и моћи ће да се преузме са сајта.

Игрица „Смените директора“

„Много моћнија сила“ наслов је игре која предходи овој књизи а коју је Иван Маровић, један од чланова Центра, развио са америчким софтвер компанијом. У тој стратегији може се смењивати диктатор, корумпирани градоначелник... Тренутно, игрица може да се игра само путем Интернета.

Да ли смо у августу 2000–те били на корак од светског нуклеарног сукоба?

Како је ПОТОПЉЕН Курск?

- „Курск” је био модерна атомска подморница типа 969а „Антеу” класе, за НАТО кодираног имена Оскар. Потонуо је 12. августа 2000. у Баренцовом мору 135 км од обале, након експлозије у предњем делу подморнице где су била смештена торпеда. Као разлог експлозије западни медији су одмах навели застарело гориво који мсу пуњене ракете, док је руска страна једно време шпекулисала са постојањем другог подморнице са којим се „Курск” сударио идентификујући то као неку америчку подморницу

Пише: Стевица Стефановић

„Курск” је био модерна атомска подморница типа 969а „Антеу” класе, за НАТО кодираног имена Оскар. Потонуо је 12. августа 2000. у Баренцовом мору 135 км од обале, након експлозије у предњем делу подморнице где су била смештена торпеда. Као разлог експлозије западни медији су одмах навели застарело гориво који мсу пуњене ракете, док је руска страна једно време шпекулисала са постојањем другог подморнице са којим се „Курск” сударио идентификујући то као неку америчку подморницу.

О удесу је јавност обавештена тек 14. августа. Председник Владимир Путин се поводом ове трагедије огласио тек након седам дана.

У то време Путин је тек четири месеца био председник Русије и потапање познате подморнице, која је била понос руске Северне флоте, био је први велики инцидент са којим се као политичар суочио. Због закаснелог реаговања добио је и прве критике у домаћој јавности. Западна штампа је касније то приписала његовој неспособности да се суочи са несрећама (тероризмом, инцидентима, убиствима), односно свим оним што је заиста и обележило његов први и други председнички мандат.

Ипак, коначна истина о удесу „Курска” никада није утврђена, бар не званично. И након седам година и даље је све у претпоставкама и најасноћама.

Сви чланови посаде „Курска” као и неки гости на подморници (за које се касније сазнало да су тамо били) погинули су. То је укупно 118 људи. Мртва уста не говоре, па су тиме нагађања о томе шта се стварно догодило и даље актуелна.

Најзанимљивију тврдњу о томе изнео је 2005. године бивши британски високи војни официр, инжењер и стручњак за торпедо, Морис Стардлинг. Иако је и сам 2001. године за један Би-Би-Сијев документарца изјавио како верује да је узрок хаварије експлозија торпедоа које је „Курск“ носио, он је своје мишљење након четири године променио и ову тврдњу назвао бесмислицом.

Разлог за то су два детаља која су му до тада била непозната и која су у медијима упорно прећуткивана, а могла би представљати кључ решења мистерије.

Детаљи које су медији изоставили

Први детаљ је присуство неких људи на подморници који нису били чланови посаде. Курск је тада био ангажован у великој војној вежби која је, између осталог, требало да демонстрира једној високој кинеској војној делегацији дејство најновијег руског подводног крстарећег пројектила ВА-111 Схквал. Овај пројектил у стању је да путује 300 километара на сат под водом тик уз површину. Таква брзина је за амерички војни арсенал била недостижна, па је то у Пентагону изазвало велику позорност. Тим пре што су Кинези намеравали да купе овај пројектил па су кинески војни експерти вероватно зато били на подморници.

ВА-111 Shkval је намењен потапању носача авиона. Уколико би Кинези дошли у посед оваквог оружја, америчка војна супремација би била озбиљно нарушена. Посебно ако се има у виду да је Кина највећи економски ривал САД у

овом тренутку и да САД грозничаво покушавају да контролишу све нафтне путеве ка Кини, како због самог енергента, тако и због нафтног долара.

„Курск“ није био предвиђен да носи балистичке ракете, али је могао да носи управо такве супербрзе пројектиле који би лако разорили сваки носач авиона.

Зато су Американци морали што боље да „сниме“ нови пројектил и прецизно измере његову брзину и разорне ефекте. У рејон вежбе у Баренцовом мору послате су најмање две америчке подморнице: „Мемфис“ и „Толедо“ тип 688, класе Лос Анђелес, као и посебно опремљен брод широке палубе са специјалном мерном опремом и сензорима.

Резултат је, изгледа, био судар „Толедо“ и „Курска“.

„Толедо“ је био много мањи, али су обе подморнице претрпеле тешка оштећења. На основу анализа које су рађене касније, верује се да су се подморнице тешко „очешале“ једна о другу, при чему је „Курск“ тада претрпео и оштећење дуж великог дела горње стране корита. Ту је могло да настане и оштећење улазних врата коморе за спасавање која се налази у крмном делу, и коју руски спасиоци наводно нису могли да отворе.

Одмах након удеса руска морнарица је известила да је њихов сонар детектор лоцирао где лежи „Курск“ на дну мора, али дајући сигнал да су у питању две подморнице. Док су се Руси бавили трагањем за „Курском“, друга подморница је полако нестала. Норвешки радио аматери ухватили су тог 12. августа 2000. комуникацију америчке подморнице која је тражила дозволу да уђе хитно у неку норвешку луку због оштећења која нису спецификована.

Други детаљ је у јавност доспео тек када је олупина „Курска“ извучена из мора, после пет година.

На једном снимку олупине јасно се види рупа од удара пројектила споља, при чему је на кориту направљено удубљење због деловања механичке силе. Да је експлозија била изнутра, материјал корита би био деформисан ка споља.

Правилна кружна рупа на десној страни корита подморнице за Стардлинга је типична ознака како дејствује амерички торпедо МК-48, који је направљен да глатко топи челик бродског корита захваљујући механизму на врху торпедоа који сагорева бакар.

Стардлинг зато претпоставља да су се приликом судара подморница на „Курску“ отвориле цеви за избацивање торпедоа и тада је друга подморница „Мемфис“, која је пратила оштећени „Толедо“, вероватно превентивно испалила свој торпедо МК-48. У силовитој експлозији потпуно је уништен предњи део „Курска“ у коме су биле смештене и бојеве главе његових торпедоа.

Ови детаљи први пут су јавности приказани у француском документарном филму „Курск“, подморница у узбураканим водама, Жан Мишел Кера. ББЦ је одбио да прикаже овај документарца иако је он приликом првог приказивања у Француској имао преко четири милиона гледалаца. Разлог за неприказивање није наведен, па се претпоставља да је британска влада вршила притисак на Би-Би-Си-ја. У филму се јасно сугерише да су Американци торпедовали „Курск“, али да је на највишем државном врху постигнут политички договор. Нагодба је, наводно укључила отпис 12,4 милијарди долара руског дуга америчким повериоцима и нови повољнији кредит од 10 милијарди, тврди се у поменутом француском филму.

Сензори су све забележили

Вода је изузетан проводник звучне енергије па се сваки догађај под водом сензорски може регистровати и на веома удаљеним местима. Тако су сеизмографи у Норвешкој од-

мах регистровали подводни инцидент и не знајући о чему се ради то одмах објавили.

На ово запису регистрована су два звучна догађаја: први слабији у 7.28, а други, 40 до 50 пута јачи, само два минута касније. Први догађај, заправо, више личи на развучено сило-вито стругање или млевање, а дуги на експлозију.

Исти тајминг догађања је касније потврђен и у Пентагону.

Руси су брзо идентификовали и другу подморницу као америчку подморницу „Мемфис“. Одмах су тражили од норвешке амбасаде у Москви информације о подморници која је затражила хитно упловљавање у једну норвешку луку која уопште није ни предвиђена за пристајање подморница.

Крећу политичке смишлице

Норвешка амбасада у Москви одмах је признала да је примила захтјев од америчке подморнице „Толедо“, да уђе у норвешку луку, али, наводно, Норвежани нису знали разлог хитног упловљавања. Одмах затим су због притиска Русије признали да је у питању био захтјев за поправком подморнице. Али, убрзо Норвешка мења став, опет ваљда због притиска САД, и у амбасади изјављују да су погрешно растумачили захтев, јер у норвешкој амбасади у Москви немају људе који добро говоре руски(!) па су побркали речи „поправка“ и „храна“. Тако је издато саопштење да је америчка подморница упловила хитно у норвешку луку само због хране(!)

Када су, ваљда, опет притешњени сателитским снимцима, где се види оштећена америчка подморница, ревидирали су свој став и признали да је у питању био захтев за поправком. Тврдили су и да су норвешки новинари упознати са штетом. Русија је, међутим, тражила од Норвешке тачан извештај о штети.

Ипак, рационални политички дил на највишем нивоу САД и Русије читаву ову причу је релативно брзо смирио и трагедија „Курска“ је престала да се помиње у медијима.

Требало је још само смирити страсти у руској армији, због евентуалног сазнања да су им Американци потопили популарну атомску подморницу и убили 118 војника. Зато су ваљда у јавност полако кренуле руске измишљотине.

Зашто Руси измишљају

Једна таква лажно конструисана прича је објављена у Немачкој, а пренео је и британски Индепендент Невс. То је, наводно, прича извесног Сергеја Жикова, бившег подморничара, који је изјавио да је „Курск“ потопљен пројектилом који је грешком испаљен са руске крстарице „Петар Велики“, која је, такође, 12. августа учествовала на вежби.

„Петар Велики“ је на вежби имао улогу „непријатеља“ и подморница је очекивала напад са тог брода. „Петар Велики“ је испалио пет противподморничких пројектила на „Курск“, али су након истраге пронађена само четири(!) „Чини се да је „Курск“ погођен са оним недостајућим пројектилом,“ изјавио је Жиков агенцији Интерфакс. „Курск“ је затим покушао да изрони на површину, али је ударио у дно „Петра Великог“.

Тврдња Жикова је идентична извештају Берлинера Зеитунг-а, који је објавио да је трагом руског Федералног безбедоносног сервиса (бивши КГБ), закључено да је „Курск“ потопљен ударом „Гранит“ пројектила који је испаљен са „Петра Великог“.

Дакле, скована је и „тајна“ верзија за оне знатижељнике у Русији који у званичне извештаје своје Владе не верују, па се информишу у страним медијима где као из рукава „дуре“ подаци из ФСБ. (Данас са Интернетом, службе за дезинформисање, морају да лажу на све стране и на свим интелектуалним нивоима).

Берлингер Зеитунг пише да је пројектил „Гранит” путовао чак 12 миља под водом пре него што је експлодирао у близини „Курска”. Како је онда „Курск” приликом израњања могао да удари о овај брод (како тврди Жиков) ако је био удаљен 12 миља? И конструкција као да се приликом вежбе гађа стварно, иако се само врши навођење ракете, изгледа да је промакло маштовитим дезинформаторима. Други руски официри демантовали су да је то могло да се деси, али и даље немају објашњење за стварни разлог потапања „Курска”.

Да ли су сви морнари морали да умру?

Наравно, да су бар неки руски морнари спасени, они би изнели праву истину, а то је да је САД извршила тежак инцидент и безразложно потапање руске атомске подморнице и убијање 118 руских војника.

Да ли су зато чланови посаде са „Курска” који су преживели експлозију намерно остављени да умру како се истина никада не би сазнала? За ову тврдњу нема доказа. Бар за сада.

Чињеница је, ипак, да су сви светски медији данима извештавали о неуспешним напорима руских спасилаца (који су се показали прилично неспособни) да допру до евентуално преживелих морнара са подморнице. Час је било јако узбуркано море, па нису могли да отворе врата подморнице, онда је војни врх био упоран у одбијању да прихвати страну помоћ... И дани су пролазили.

Председник Путин је у то време био на одмору у Сочију и тек након пет дана од трагедије одлучио је да одмор прекине. Онда је још четири дана чекао док није отпутовао у Мурманск, одакле је подморница испловила.

Тајно се састао са члановима породица пострадалих морнара и том приликом им се извинио што није реаговао брже, наглашавајући да он ту и није могао ништа учинити.

Најзад је прихваћено да норвешки спасиоци одраде посао отварања врата подморнице и они су то очас посла успешно одрадили. Сви чланови посаде „Курска” тада су већ били мртви.

Кремљ је касније званично потврдио да, заправо, нико од чланова посаде и није преживео првобитну експлозију. Звучи куцања изнутра које су чули руски спасиоци, који су одмах дошли на место несреће, и што су светски медији пренели, заправо су били звуци аутоматске машине(!). Али, истина је, изгледа, била другачија.

Драматична борба преживелих?

Капетан поручник Димитри Колешников са још 23 преживела морнара налазио се у деветом одељку коморе за спасавање. Сатима након експлозије они су чекали у мраку, у леденој води која им је била до појаса, да буду спасени. Он је, наводно, успео само то да запише на парчету папира које му је нађено у џепу. Страни медији, али и неки руски, о овом папирићу су доста нагађали.

Колико је њихова борба за преживљавањем била јака и каква се драма под водом одвијала доказ су биле многе употребљене хемијске касете напуњене калијумом супероксидом како би се апсорбовао угљен-диоксид из ваздуха и хемијски ослободио кисеоник који би им омогућио дужи опстанак у потонулој олупини.

Коришћење ових касета је, међутим, био и узрок њихове смрти, јер је неко од морнара, изгледа, случајно довео касету у контакт са морском водом, при чему је дошло до хемијске реакције која је изазвала пламени бљесак. Трагови ватре нађени су на зидовима коморе. Званична истрага показала је да су неки морнари и овај пожар успели да преживе тако што су се загнурили под воду.

Ватраје, међутим, сагорела преостале количине кисеоника и они су се коначно угушили.

Узрок потонућа не помињати!

Чини се да би читав случај око подморнице „Курск” најрадије желели да забораве и САД и Русија.

Можда је разлог управо у томе што би се откривањем истине о удесу „Курска” и Американци и Руси (као и читав свет) запитали где је граница у којој политички лидери одлучују да уђу у ратни сукоб, прекину дипломатске и економске односе, или једноставно пређу преко тешког инцидента договором и финансијским поравнањем?

Како објаснити грађанима, а посебно војницима у САД и Русији, да неки ситни инциденти постају повод за велике ратове, а неки много озбиљнији са пуно жртава, сагласношћу обе стране бивају заташкани?

Шта је цена око које вреди увести државу у ратни сукоб, када се и преко најтежих инцидената може мирно прећи уз сасвим рационалну политичку нагодбу? Како су САД и Русија тако велики непријатељи, када лепо могу да се и након тешког инцидента помире и нагоде. И наставе да тргују.

Да ли политички лидери уопште сами о томе одлучују?

Необично срдачан и ванпротоколаран сусрет на највишем руско-америчком нивоу, седам година након убиства 118 војника на „Курску”. Да ли цвеће, пољупци и држање за обе руке уопште приличи онима који одлучују о животу и смрти стотина милиона људи широм света? Осим ако и једна и друга страна нису само „симпатичне” марионете за приказивање у медијима, док стварне политичке одлуке доноси моћна глобална властела **иза завесе**.

Подморница курск је потопљена!

О потапању подморнице „Курск” у светској штампи као и у војно-аналитичким круговима је већ доста тога написано а доста тога можете наћи и на многим сајтовима. И данас има прилично различитих мишљења али само у делу западне пропагандне штампе, док је војним аналитичарима сасвим јасно шта се уствари десило.

На данашњем степену развијености технике, све се може утврдити и без директних сведочења поготову ако се могу извући делови пострадале подморнице. У оваквој несрећи, која се мерила секундама само сведочење посаде и морнара може бити интересантно само у домену шта је непосредно претходило несрећи. Иначе, после тако снажне ланчане експлозије која је потпуно разнела „Курск”, није могло бити преживелих па ни њиховог сведочења. То је уједно и објашњење зашто Руси нису прихватили понуђену помоћ Запада у спасавању посаде, јер би се таква „помоћ” завршила евентуалним уклањањем доказа о торпедовању подморнице „Курск”.

Поред тога Руси су у тој зони изводили војну вежбу у којој увек, поред подморница, учествују и бродови. Са једног од командних бродова се прати извођење вежбе, док се са других бродова мере ефекти коришћеног оружја, у овом случају новог типа брзог торпеда, кога су Американци у свом радном називу назвали „подводни крстарећи пројектил ВА-111 Shkval”. У тексту се и спомиње да је „Петар Велики” био у зони маневара представљајући наводну metu, што није тачно, већ је он био командни брод са кога је страна кинеска делегација требала да посматра кретање торпеда (пројектила ВА-111 Shkval). Мета у целој операцији је био један понтон кога су руски бродови довукли а који је постављен на 10 км удаљености одакле је са „Курска” требало бити испален торпедо. При том је кинеска делегација тре-

бала да види шетајућу путању торпеда, прецизност поготка и време за које ће торпедо прећи тих 10 км непосредно испод површине воде. Поред кинеских стручњака на „Петру Великом”, неколико стручњака је било и у самом „Курску” како би се касније сви параметри могли упоредити.

Уобичајене подморничке „ратне игре”

Приликом свих маневара (вежби), нарочито поморских снага, сасвим је уобичајено да противничка страна покушава да се „ушуња” што ближе како би снимила карактеристичне „шумове” противничких подморница. Под те „шумове” подразумева се рад мотора, шум пропелера све до самог борбеног позиционирања и начина маневрисања подморнице. Некад се таква „ушуњавања” завршавају и сасвим блиским сусретима тих подводних грдосија. Таквих „блиских сусрета” било је и у прошлости јако много, али су се обе стране трудиле да, ипак, све остане само на томе.

Сличне „ратне игре” између суперсила изводе се и у ваздушном простору где ратни авиони пресећу једни друге. Изведу по неки претећи борбени маневар или лете тик један уз другог, али се све заврши без пуцања, а некад и поздравима. „Блиски сусрети” су најчешћи са стратешким бомбардерима и њиховом пратњом јер су они на 24-часовном борбеном дежурству, летећи у тзв. слободном ваздушном простору над морима и океанима.

У овом случају, у Баренцовом мору десило се, по свој прилици, нешто непредвиђено. Пошто су Американци имали добре информације о каквој вежби поморских снага Русије је реч, био је велики изазов да се све то „сними” из непосредне близине. Посебан задатак Американаца је био да прикупе што више параметара о новом супер брзом руском торпеду (пројектилу). Пошто је торпедо требао да се прикаже кинеским војним стручњацима није искључено да су Американци у тој демонстрацији желели да омету руску подморницу „Курск”. Из свих ових разлога су у Баренцово море, на северу Норвешке, упутили бродове за „снимање” али и две своје моћне атомске подморнице из класе „Лос анђелес (ССН 688)”. То су биле подморнице **Толедо (ССН 688)** и **Мемфис (ССН 691)**. Према неким доста сигурним изворима, „Толедо” је добио и задатак да изазове лакши судар (гребање) са „Курском”, јер тежи судар не би могла да поднесе та подморница с обзиром на величину и тежину „Курска”. Судар (гребање) подморница је требало изазвати у предњем делу где се налазе торпедне цеви што би омело „Курск” да обави задатак, јер после таквог „гребања” нико не би ризиковао испаливање торпеда док се детаљно не утврди степен оштећења на „Курску”. Комплетни маневри, па и демонстрација торпеда би пропали, и све би било одло-

жено за неко дуже време јер се маневри таквог типа не понављају често. Питање је како би на све те околности реаговали Кинези, па би продаја убојитог оружја Кини била одложена или је чак можда не би ни било.

Међутим, тако осетљиво и ризикантно маневрисање грдосијама не иде увек по плану, тако да је дошло до озбиљнијег судара две подморнице. Посада „Курска” је била изненађена и реаговала је, јер се осетила нападач. Да ли је покушала да се с неким маневром ослободи нападача или је припремала узвратни ударац знају само директни актери догађаја и команде обеју страна. Руска која је водила комплетне маневре и америчка која је испровоцирала инцидент. С обзиром да је америчка подморница „Голедо” била знатно оштећена и да не би могла да поднесе даља оштећења које би јој могао нанети знатно већи и масивнији „Курск”, у акцију ступа друга америчка подморница „Мемфис”, која торпедује већ оштећени „Курск”, што се на снимку у тексту госпође Живковић јасно види. Пошто су подморнице у било којој мисији увек наоружане (ради евентуалне одбране) долази до серије експлозија торпеда и осталог наоружања у унутрашњости „Курска”, која потпуно разара подморницу све до командног центра. **Таква експлозија је за сваку подморницу фатална и не постоји готово никаква могућност да неко од посаде преживи.** Тим пре што „Курск” није био у борбеној мисији где се могао очекивати напад и где би све борбене припреме биле подигнуте на највиши степен.

Из доле презентираних фотографија после вађења „Курска”, то се недвосмислено може закључити. „Курск” је, готово, преполовљен све до командног центра који се налази испод уздигнутог, перископског дела подморнице. Логично је да се главна и помоћна „врата” за евакуацију никако нису могла отворити, јер је цела подморница доживела такав велики степен деформације да би она могла нормално да функционишу.

Реаговање Русије и председника Путина

Зашто је јавност о удесу „Курска” обавештена тек након два дана касније и зашто се председник Путин огласио тек након седам дана од тог кобног 12. августа 2000, требало је прво размотрити све аспекте тако тешког инцидента, шта се тачно догодило, а који је достигао размере ратног сукоба. И то не неког локалног већ сукоба две најмоћније војне силе света.

Посебно председник Путин, пре него што би ишта рекао, морао је имао све тачне информације о инциденту, процене даљег развоја догађаја, као и одлуку највиших државних органа како реаговати...

Прогутати врло горку пилулу и прихватити извињење друге стране, објавити да су Американци испровоцирали тешак инцидент и потопили „Курск”, или узвратити ударац са

нејасним даљим исходом где ни обострани нуклеарни удар не би био искључен.

За многе, па и део руске јавности и штампе, Путин је за каснело реаговао. Ја немам такво мишљење, јер знам шта би сваки озбиљан председник у таквом случају претходно морао да уради. Тих седам дана Путину је управо требало да све ове горе наведене ствари обави, јер се свет тих дана налазио на ивици нуклеарног сукоба.

Без обзира на суву бахатост америчке политике и њене војне силе као ударне песнице те бахатости, САД нису имале намеру да потопе „Курск”. Њихов циљ је био да омету маневре, али се ствари понекад не одвијају баш по вашим плановима. То је у тих седам дана јасно утврђено и Американци су притиснули необоривим доказима признали кривицу за инцидент. Осим тога, Русија је од САД добила најдубље извињење и чврсто обећање да ће Русију максимално обештетити. Сва обећања су у новцу јер се изгубљени животи ничим не могу вратити.

Нагодба је укључила отпис 12,4 милијарди долара руског дуга америчким повериоцима и нови повољнији кредит од 10 милијарди, што је тачно. Једино смета реч „нагодба” јер је та реч прилично груба, и прикладније би било рећи обештећење. Сама сума од 12,4 милијарде долара је скоро шест пута већа од вредности „Курска”, што јасно говори да су Американци прибегли тако великом обештећењу управо због погибије 118 чланова посаде.

Кад све сагледамо, Русија и Путин су реаговали разумно и онако како је Русија у том моменту једино могла реаговати. Треба бити реалан и рећи да Русија 2000-те није била у стању на било какав узвратни ударац, а отвара се и питање какав би то ударац могао бити. Донета је једина могућа одлука да се о томе не таласа превише, да се породице настрадалих збрину и максимално обештете, као и да се од САД поред новчаног обештећења извуку и неке за ширу јавност мање познате повољности.

„Пријатељство” Буша и Путина

Свако да би Американци читав случај око подморнице „Курск” најрадије желели да забораве, али им Руси то никада неће заборавити. То што Буш и Путин, један о другоме говоре као о пријатељу, то је само спољна фасада за ширу јавност. Суштина тих односа је знатно другачија која чак и не зависи много само од њих. Односи државника, поготову великих сила, могу бити „п

ријатељски” али то пријатељство се никако не може прегледати са оним што пријатељство међу обичним грађанима подразумева.

Односи међу државницима су једна цела лепеза од пријатељских па све до непријатељских али чак и ти непријатељски односи их не спутавају да међусобно разговарају и решавају проблеме. Стога сва та „срдачност” има једну сасвим другу димензију у решавању проблеме. Она је усмерена ка јавности. Када разговори почну икада се новинари удаље срдачности углавном нема и онда су главне водиле интереси земаља које они представљају.

О трагедији „Курска” је готово све познато, али ће се о томе и даље писати. Појављиваће се разни текстови, сходно политичким турбуленцијама, или личним осећањима, као и о свим већим трагедијама у свету. Биће чак и нових „открића” јер све што се држи у оквирима државне тајне увек побуђује знатижељу. Али, званично, шта се догодило са „Курском”, остаће под печатом државне тајне и у Русији и у САД. Они који таквим документима имају приступ знају шта се догодило, али су обавезни да то јавно не изнесу.

Знамените Црногорке у народном памћењу

Срне и лавице

- „Кад ове жене нису сасвим ућучене бедом мучног живота, неспорно су најотменији тип јужнословенске жене... Једва да где има жена, сељанки из простог народа, које би биле за више врлина и природно отменије него што су Црногорке.”

(Јован Цвијић)

Пише: Владо Синђелић

Ово није прича о салонским љепотицама, што заводе и стасом и гласом, ово је прича о женама од камена, о српским Спартанкама, насталим у ратним вихорима и непрестаној борби са неумољивим и суровим законима природе на просторима Црне Горе у минулим вјековима. Њихова лица су била посебне љепоте, носиле су у себи снагу и ћутање камена, на њима су почивале куће, народ и слава и храброст Црногораца. Мушкарци су били задужени за одбрану части и слободе, а оне за све остало, за свијећу у дому, за ватру на огњишту, за топлину која грије и окушља, за гајење слободарског духа у дјецу.

Жена у старој Црној Гори је била митска жена, муза битка и пророчица побједа, њену ратничку и исконску, снагу славе пјесме, приче и легенде.

Црна Гора је у раздобљу од неколико вјекова била слободарски ратни логор, каја није хтјела ни могла да упозна ропство. У таквим условима непрестане борбе формирају се обичајна и етничка правила схватања живота, она се строго чувају и преносе са кољена на кољено кроз вјекове и деценије. Покољење извире из покољења, додајући искуство и тековине свога доба али строго чувајући наслеђе. Култ чојства и јунаштва строго се и по цијену живота одржава кроз вјекове.

Зато ни Црногорка није могла да има нека друга схватања и погледе на живот него што је имао њен отац, брат и муж. И – ако по природи њежна, она је својим осјећањима према оцу, брату, мужу и сину одана без резерве, чак до крајности да негира себе, јер је већа љубав према њима него према себи.

Јован Цвијић каже „Кад ове жене нису сасвим ућучене бедом мучног живота, неспорно су најотменији тип јужнословенске жене”. Или: „Једва да где има жена, сељанки из простог народа, које би биле са више врлина и природно отменије него што су Црногорке”.

Вође као и жене долазе из народа. Црна Гора је живјела своју усамљеност у вјечној борби са свим стихијама далеко од „великог свијета” испуњеног задовољством и уживањима. Из те достојанствене усамљености морају изнићи снажне природе, срца која не познају страх, која презиру слабост.

Црногорке су са својом љепотом подсећале на срне а храброшћу и неустрашивошћу на лавице увијек спремне да својим животом заштите оне које воле.

Војвода Карауић је био моћан и ћутљив човјек. Све је на њему било моћно: торзо, удови, нос, очи, руке, а у исто вријеме све је било савршено складно. Са својом препланулом ко-

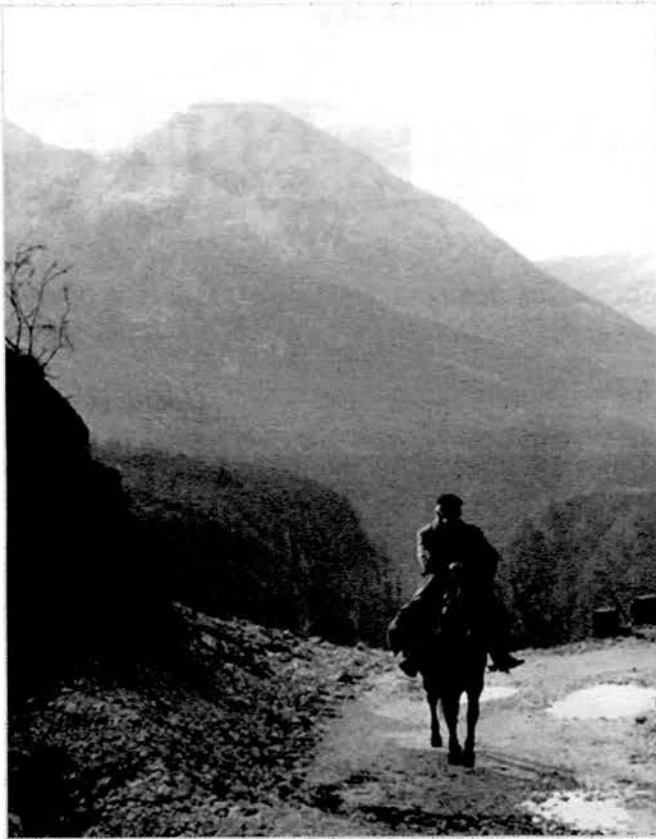
жом и истакнутом корпуленцијом, војвода је подсјећао на натприродно велику статуу Хероја, вјероватно су баш тако изгледали римски диктатори.

Милица Караџић:

Мисија жене је била да служи мужа и да мужу служи

Његова жена Милица је била висока и крупна, поред свога мужа изгледала је витка и крхка, грациозна. Имала је нос који јој је давао важан изглед и строг израз уста. Њене смеђе очи срне биле су тако топле и пуне исконске доброте.

Ова горда жена одлазила је и долазила кући као сјенка свога мужа, скоро као робиња.

Једне вечери војвода дође са својим гостом неким странцем (један од Италијана, пустолова или ратних извјештача или и једно и друго). Милица им донесе по шољу црне кафе турске и луле, упали једну и даде војводи, затим клекну да би му изула опанке и обула пар папуча. Хтједе исто да уради и госту али он одби. Војвода забаци главу и гласно рече:

„Вараш се – Ви кварите своје жене, јер ко није за слугу, није ни за господара”.

Касније, док је војвода издавао наређења својим људима уочи битке, Милица и гост остадоше на кратко сами и гост је ушита.

„Ти волиш овог човјека – и добро чиниш, „Господине” – одговори - „он је човјек од камена” (али камен у себи носи снагу и варнице, крије злато, најтврђа је кула, кула од камена).

Сутрадан су кренули у битку. Војвода у тешкој одори, носио је за пасом ханџар и два пиштоља за златним интарзијама, пушку о рамену и у руци дуги лулу. Милица у подврнутим хаљинама, са прслуклом постављеним лисичјим крзном, пратила га је натоварена као мазга са другом пушком, муницијом и намирницама. Дјеца су морала остати код куће, али кад су мало одмакли стиже их мала Јана, кћи, и трчећи без суза баци се грчевито у мајчино наручје... Караџић на њу и не обрати пажњу, било му је довољно што је његов наследник на сигурном.

Пошто су стигли у Гацко Поље, Турци их одмах нападаше, њихови топови су сијевали са свих страна и грмјели ка црногорским четатама, које су скривене у планини узвраћале жестоку ватру. Док су мушкарци пуцали жене су пуниле пушке, старице помагале и његовале рањенике, који су остајали на положају настављајући да учествују у бици.

Милица је била на кољенима пунећи и празнећи војводице пушке, док је мала Јана скакутала као маче, трчећи по воду до оближњег извора и скупљајући околу разбацане метке.

У жестоком окршају са Турцима, војвода је рањен пао на земљу. Милица је пала преко њега говорећи: „Ој, соколе мој, немој умријети или ћу и ја са тобом”.

„Не плачи” – одговорио је војвода - „не могу те гледати како плачеш,“

Кад му извадише метак. Караџић се уз женину помоћ повуче иза заклона, иако рањен, настави да пуца.

Ђетна Јововић

„Нисам их родила да умру на пријеклад, него да гину за Црну Гору”

Многобројни Турци су брзо напредовали, битка се све више распламсавала. Усред битке Милица потрбушке отпуза до руба провалије, опрезно испружи главу, разгледа около, опази положаје и број непријатеља који се бијаху распоредили за пењање и повуче се натраг. Потражи унаоколо погледом и зграби један огроман камен, закотрља га до ивице понора и гурну га низ падину. Хитро стиснутих зуба, замраченог погледа, Милица се помјери и закотрља другу, трећу и четврту каменчину. Изгледало је као да немају тежину у њеним рукама, сваки камен који се сурвао падао је на Турке као гром рушећи и уништавајући. Мала Јана поче имитирати мајку, носећи највеће камење које је успела да подигне. Друге двије жене су дотрчале наоружане пушкама, пошто су све метке испалиле и оне се дадоше на котрљање камења.

Турци су почињали да се повлаче. Милица је стегла пенице и у предаху посматрала ефекат лавине коју је подстакла, када се са лијеве стране иза једне стијене појави црвени фес. Био је то Турски војник који је извињао положај црногорске војске. Милица се мало повукла и извади пиштољ из мужевљевог појаса и уби готово пред својим ногама дрског војника прије него је стигао и да нанишпани. Онда се сакну да види има ли на себи нешто вриједно али не нађе ништа, гурну га ногом до ивице провалије и баца га доле. У том тренутку зачу се знак за јуриш од Црногораца и читава војска се разјарено залеће у јуриш. Из далека војвода је посматрао битку и рече: „Боже, како се добро туку, побиједиће без мене”.

Хитро, без ријечи, Милица упрти мужа и понесе га прецицом тамо гдје је борба била најжешћа. За њом је ишла и мала Јана вукући за собом тешку пушку.

Битка се завршавала и за око пола сата Црногорци су јуначки побиједили. Какав је то био дан и вече након побједи. Упркос тешкој рани војвода је учествовао и у последњим окршајима.

Када се битка завршила војвода је сједио на неком изврнутом казану а његова жена и дјевојчица стајале су близу њега.

Ту га је нашао његов пријатељ странац, који је пратио битку. Војвода је уживао у богатом плијену и заробљеном паши.

„Шта кажеш сада о мојој жени”, питао је пријатеља, „од сада па на даље желим да она буде обучена и окићена као султанија”.

Онда изабра једну златну огрлицу и огртач од свиле постављен куниним крзном. Стави Милицу огрлицу око врата а огртач преко рамена, а она смијешећи се и постиђена сакри своју лијепу и храбру главу мужу на груди.

Љубав супруге у Црној Гори, пуна вјере, слави се скоро до негативне мајчине љубави. Један пастир, на обали Мораче, гдје су турске госпође убичавале да долазе како би умиле своје лице, налази огрлицу од стотину златних венецијанских цекина. Жели да искуша мајке, сестре и жене. Сакрије огрлицу у прслук и тјерајући кући стадо завика из далека:

*„А ну ходи моја сѝара мајко
да ми врѣнеш њедрима руку
е сам сѝава данас код овацах,
змија ми је љуѝа ирионула,
не би ли ми змију извадила
не оѝиани без сина иѝвојеѝа”*

Мајка одговара:

*„Радије сам без једноѝа сина
но без моје руке у рамена”*

Тако се оправдава и сестра. Пастир онда зове своју вјерну љубу, а она не размишљајући извуче из мужевљевих њедара огрлицу од стотину цекина. Кад је стави око врата, покаже се пред заовом и свекрвом.

„Истина је што казују људи
да је љуба вјернија од мајке.”

Зато се код народних пјесника освајање женског срца олјева као „најбољи лов”.

Оваква поезија о жени не спречва Црногорца да своју жену оптерети најтежим пословима. Чак и у народним пјесмама ни кнежеви се не устручавају да се грубо обраћају својим женама. Показивати јавно њежност и пажњу према својој жени сматрало се великом слабошћу. У обичајном праву родбина са женине стране није призната исто као мужевљева, мада се слободно може рећи да је то у стварности било мало другачије, стриц се више поштује а ујак више воли. Желим да нагласим да ипак ту постоји привид од понижења који не може сакрити поштовање према неприкосновености жене. Зато се Црногорка не устручава да се поузда у непознатог, јер добро зна да би смрћу био кажњен онај ко би се усудио да изврши напад на њу. Жена служи мушкарце, међутим она је светица за њих.

Ни као вјереници младој Црногорки се младожења не удвара. Када је младић начинио избор или прихватио избор родитеља (у највећем броју случајева родитељи одлучују), шаље гласнике да је и званично запросе. На свадбеном славлу у невјестиној кући младожења се не појављује, у цркву као да долази кришом. Тако је и вјенчање, које би требало да буде тријумф жене, искључиво мушка и мужевљева светковина, на којој је, прије свега, покривена љубав а наглашена дужност.

Жена у Црној Гори није била љепша и њежнија половином мушкараца, него робиња породичног деспотизма мушкараца. Једина њена надмоћ је лежала у рађању пуно синова, тим чином су заузимале високо мјесто у друштву, мајке јунака биле су равне јунацима, ако не и изнад, јер мајка се поштовала скоро као Бог.

Женин понос је био рад, и то онај најтежи, без одмора, мисија Црногорке је била „служити мужа и служити мужу”. Зато са двадесет пет година чак и оне што су рођене лијепе чиниле су на смежуране и деформисане старице сломљене тешким радом и сакривеним душевним патњама.

Љиљана Петровић Његош

Да се не истражи дом кнеза Рада Шћепова

Гаврило Ивов Петровић Његош, или како су га сви звали Гардаш, оженио се Љиљаном, кћерком кнеза Вука Богдановића из села Копита за Његуша. Гаврило јунак и домаћин, а Љиљана радна и лијепа, па људи говораху, нека су Богу за славу, од нашега Гардаша и Љиљане нема љепшега и бољега пара у цијелим Његушима. Сви се мољаху да им Бог да од срца порода, само да се не истражи дом кнеза Рада Шћепова. Прође година, прође и пет, зађе се и у десету а код њих се не нађе ни женско а камоли мушко дијете.

Свијема жао било због тога и не знају шта да раде. Не

оста им ништа друго неголи да питају Мата Глушца, који је у то вријеме кроз племена Црне Горе пролазио и за кога се вјеровало да је видовит човјек: „Хоће ли Гардаш имати порода?” Мато им је говорио да ће он иза себе оставити потомство: „Добри људи, Гардаш Иванов се неће истражит.” Потом прођоше многе године а код Гардаша се не нађе дијете. То је највише бољело старог Пера, Гардашев стриц, па он једном скупу, послјије вијећања рече:

„Вала Гардаше, право би било, вјере ми, да доведеш другу, да се не угаси јуначки траг, а овако, остаће пусто у ово имање што ти је од ђеда остало.”

„Неће стрико” – одговори Гардаш - „ко зна до јединога Бога до којег ке кривица за ђецу, а Љиљана је добра жене, па да је мијењам с другом згријешио бих грдно и пред Богом и пред људима, а ово имање што имам то је у Божје руке и припашиће Његушима, неће га нико одавде понијети”.

Љиљана Петровић

„Свакоме се једу недах, ал не надах женити мужа!”

Након овога сви су дигли руке помирени са судбином да се истражила кућа Рада Шћепова. Но, о томе није једино мислила Љиљана, Гардашева жена, и она једног дана у згодној прилици рече Гардашу:

„Море Гардаше, зар не видиш да оста без ђеце, а угледан си, богат и још јак, па сам мислила да те другом оженим”.

Гардаш јој у чуду одговори:

„Бог с тобом, женска главо, јеси ли ти при памети, да се ја женим крај тебе живе! Зар да пукне брука по народу и да ме црква и владика прокуну?”

„ Сва клетва на моју дупљу” – одговори Љиљана - „кад је пристајем онда ће и народ примити за добро а црква одобрити”

Војвода Караџић

„Ви кварите жене, јер ко није за слугу, није ни за господара”

Тих дана сврати у Његуше и владика Раде код оца Тома Маркова. Љиљана пође код њега, с помоћу Томовом замоли владика да позове Гардаша, како би га наговорио да се ожени. Гардаш дође а владика му рече:

„Жена твоја, Гардаше, а шћер кнеза Вука, Љиљана, моли ме да ти одобрим женидбу. Ја сам је разумио, с тога се жени и нека ти је од мене и Бога благослов”.

Гардаш поче да се противи, али Љиљана скочи, пољуби владика у руку и рече: „Прими благослов Гардаше, владичина се не пориче! ,,

Гардаш виђе да се нема куд и пристаде.

Послјије неколико дана Љиљана пође са Гардашем код Крсића Кадије и код њега запроси кћер Мару, дјевојку од двадесет и три године, а овај је без поговора даде. Гардаш по обичају дарова дјевојку и уговори свадбу, али са мало сватова. Но, Љиљана уочи свадбе окупи у сватове најугледније Његуше и после их по дјевојку. У цркви Светог Ђорђија у Ераковићима Гардаш се вјенча са Маром. Из цркве, по повратку, сватови пођу Гардашевој кући, али успут нијесу пјевали, нити из пушака пуцали. Испред куће дочека их Љиљана и са прага викну:

„Шта је с вама, свати! Што не пјевате и пушке истурате? ,, Онда потрча старом свату, узме му пушку и опали. Сви свати стали па гледају, а Љиљана виче: „Огањ, огањ сватови”. Сватови, као по команди, дохвате пушке и три пута им дадоше огањ оглашавајући им женидбу и весеље Гардаша Иванова. Пред кућом зајева и заигра коло, а у колу се нађе и

Љиљана. Пјевала је и играла више но други, али је пјевала и за себе: „Свакоме се јаду надах, али не надах мужа женит...”

Гардаш је са Маром имао три сина (како је прорекао Марто Глушац): Станка, Ђура и Ивана. Њих је Љиљана вољела као рођена мајка. Кад је Гардаш умро остале су Љиљана и Мара дјецу да подижу, али се Мара убрзо разболи и умре, а дјеца остану са Љиљаном.

Кад су Гардашеви синови поодрасли и до пушке стасали и Љиљана је умрла. Из љубави и захвалности Гардашеви синови су јој подигли споменик и на њему урезали натпис: „Овдје почива племенита Црногорка Љиљана Гаврилова Петровић – Његош, кћер Вука Богдановића, рођена 1800, умрла 1880. године”.

Гаврило је био директни потомак кнеза Рада Шћепчева, брата владике Данила, о коме пјева Његош у Горском вијенцу.

Ћетна Петрова Јововић Три сина, три јунака

Ћетна се родила на Чеву, у познатој и надалеко чувеној кући Вукотића, 1786. год. Први пут је била удата за једног богатог сељака, али том удајом није била задовољна, јер је у свом мужу видјела слаба и неодавна човјека. Зато једног дана одлучи да га стави на пробу. Прије но што ће се муж вратити кући, Ћетна сједне на праг од врата, пружи ноге преко прага и узме преслицу да преде. У том јој дође муж и умјесто да каже жени да устане да би он могао ући у кућу, заобиђе је и уђе без да јој ријеч рече. Тада је био обичај да, кад домаћин улази у кућу, жена га ногама дочекује и нуди му столицу да сједне. Све ово што се збило наљутило је Ћетну и она се врати у род и рече оцу да не може живјети са млакоњом па да ће је сву сасећи. Убрзо последије овога удала се

за Петра Јововића из Марковине. И жега је пробала као првог домаћина, но Петар кад је видио како прекрштених ногу сједи на праг и не диже се, потегну чибук те је добро изударе. Ћетна ништа не рече нити се пожали, а доцније је причала да је тада себи рекла: „Овакав ми муж и домаћин треба”. Петар је стварно био човјек на гласу и добар јунак у бовјевима за вријеме Петра Првог Петровића против Турака и Француза.

Ћетна је с Петром живјела лијепо и родила му три сина – три знаменита Црногорца: Рама оца Новакова, попа Луку и попа Мила, опјеване јунаке и харамбаше...

Битка на Граховцу је била 1858. године, у којој су учествовала сва три сина Ћетнина и унук Новак Рамов. Она је тада живјела на Цетињу. Кад је стигао глас од војводе Мирка Петровића о великој црногорској слави и побједи на Граховцу, на Цетињу је настало насеље и звонила су сва звона с Иванбегова манастира. Народ је играо кола, пјевао и величао славу црногорског ортуђа. Убрзо је и други глас стигао о потанкости исхода битке и погибије појединих Црногораца. Књаз Данило је наредио да се одмах прекине весеље у знак жалости.

Ћетна Петрова завиче из кола:

„Што прекидаш весеље, господаре?”

„Изгинули су нам Црногорци, Ћетна. Рањени су ти Рамо и Мило и унук Новак, а поп Лука погибе...”

„Па зар због тога весеље да прекидамо? Нијесам их родила, господаре, да умру на пријеклад, но да гину за Црну Гору. Не ломи се турска сила без погибије јуначке, паше се сабљама сијеку и топови на ханџар отимају... Дођи, господаре, па са мном заиграј у коло...”

Књаз Данило је пришао и играо са Ћетном, и весеље није престајало.

Касније за вријеме Омер-пашине похаре, погинуо је и Рамо, други Ћетнин син, у Кити Никшићкој, на мјесту које се од тада зове Рамова главица. Трећи син, поп Миле, опјевани јунак, при опсади Никшића 1877. године дошао је под градски бедем само и позвао бега Мушовића на мегдан. Бег му није смио изићи на мегдан већ га је убила његова стража.

Ћетна је наживјела сва три сина и остала сама до смрти поштована човјек жена. Књаз Никола је наредио да јој се споменик подигне, но њега нема, до обична камена плоча крај Петрове цркве у Никшићу.

Испод те обичне камене плоче почива једна горда Црногорка, мајка мученица, мајка јунака.

Ајкуна Илијина

Кад је Илијино, онда је и моје

Илија Поповић, Куч и добар јунак, био је ожењен Ајкуном, кћерком сердара Вука Милошевића од Братоножића. Послије годину дана Ајкуна му роди женско дијете. Истог дана родила је мушко дијете Јана, Радованова удовица. Село ниједно рођење није поздравило пуцањем из пушака. Нико ме није било право што се код Илије нашло као прво женско дијете. Свакоме је, опет, било криво што се у селу родило копиле. Но убрзо по селу пуче глас да је и ово мушко дијете Илијино. То Јана Радованова јавно и потврди. Дијете уви у пелене, стави у колијевку и однесе кући Илијиној.

„Шта је то” – упита Ајкуна Јану која се од порођаја бјеше тек придигла

„Дијете” – одговори Јана - „и то Илијино”.

Ајкуна приђе, узме колијевку и принесе је колијевки гдје је лежало њено дијете, намјести их једну поред друге, пољуби дјецу а Јани рече:

„Кад је Илијино, онда је и моје”.

Успјех фудбалског клуба Општинског одбора Странке српских радикала у Никшићу

„Бенерал” првак

Пише: Мирко Ђукић

Странка српских радикала одавно је постала значајан политички фактор на овој мрачној и криминалној сцени Црне Горе. Сваким даном се све више људи учлањује тражећи спас за своја права, пошто су Србима права толико погажена да је постало неиздржљиво живети и радити на овим просторима. Просто човек не зна шта и како даље, куда да оде не би ли нашао спас за свој живот. Тешко је да теже не може бити. Опозиција не функционише на најбољем нивоу, мада би могли констатовати да праве опозиције уопште нема. Српски народ егзистира борећи се сам и покушавајући да сам себи побољша статус. Када се већ говори о неком статусу, опет се враћамо на констатацију да статуса не постоји. Република Србија је мало изашла у сусрет Србима дајући им право на држављанство. Међутим, то је минимум када у Подгорици још увек не постоји дипломатско представништво које би барем мало уливало наду у овом тешком времену. Зато посебну наду уливају Српски радикали, који делују под називом Странка српских радикала и којима сваким даном све већи број људи приступа препознајући у нама правог српског представника. Странка српских радикала јача толико да полако, али сигурно преузима водеће место у Српској листи. У томе свакако предњачи рад на терену и то првенствено организовање трибина „Слобода Шешељу”, која је масовно посећена. Такође велико интересовање код народа привлаче и промоције сабраних дела проф. др Војислава Шешеља. Све то говори коли-

ко су устари српски радикали присутни у политичком и јавном животу. Општински одбори су присутни на свим местима организујући велики број активности од хуманих преко културних до спортских и тиме показују како се анимира народ. Такав рад даје велике резултате који су за пример свима. Освајају се признања и плакете, учествује се активно у друштвеном животу.

На свим овим пољима највећу активност има општински одбор радикала из Никшића. Овај одбор поред добре организованости на терену окупља велики број професора, инжењера економиста, правника и уметника. За сваку похвалу су постојање клуба добровољних давалаца крви и фудбалског клуба „Бенерал”.

Овај пут ћемо представити фудбалски клуб „Бенерал”, који је регистрован 2005. године. Две године се такмичи у општинској лиги где постиже завидне резултате. Присутни су на свим турнирима у граду као у омладинској тако и у ветеранској селекцији постижу завидне резултате.

У 2007. години на омладинском турниру у Никшићу освојили треће мјесто у такмичењу десет екипа где су за вешину екипа играли И професионални фудбалери. Истичу да је посебно била посећена финална утакмица у којој је клуб „Бенерал” победио. Утакмица је завршена резултатом 4:2. Тада су за екипу Бенерала играли: Вранић Веско, Драгутиновић Предраг, Јоксимовић Фења, Кандић Драшко, Николић Жељко, Ђуровић Жељко и Магочевевић Радивоје.

Све ово даје посебно задовољство и част да се настави са већим резултатима у свим клубовима Странке српских радикала.

Сабрана дела проф. др Војислава Шешеља

Преко 65.000 страница сабраних дела проф. др Војислава Шешеља представљају чисти концентрат његових мисли и дела, од дисидентских дана до тренутка када је постао неоспорни лидер свих српских патриота. Овде се, на једном месту, налазе његови научни радови, скупштински говори, телевизијски мегдани, интервјуи које је дао штампи, радио емисије и различити политички и научни скупови у чијем раду је активно учествовао. Ту су и судски процеси, а нарочито место заузима збирка хашких докумената, објављена у чак 15 књига.

Својим пером, ова оригинална личност српске политике објашњава узроке и механизме политичке делатности усмерене против српскога народа и његове државе, али читаоца не оставља у мраку песимизма, попут већине хроничара народног страдања.

Његово сагледавање прошлости и садашњости представља научни метод за пројектовање реалне визије будућности, што је, у ствари, одговор на најтежа питања данашњице. Често намерно погрешно схваћен и још злонамерније тумачен, на овим страницама не оставља простор за било какву дилему – све је објашњено, свака реч је у контексту, догађај лоциран, а правни акт протумачен.

По општој оцени целокупне српске јавности, а нарочито њеног научног дела, у овом обиљу историјског, правног и политичког материјала нарочито се издваја његово, по много чему капитално дело „Идеологија српског национализма”.

У својој најпознатијој књизи, проф. др Војислав Шешељ, на хиљаду страна текста, синтетизује све научне чињенице, филозофске парадигме и теоријске постулате на којима је саздана идеологија српског национализма.

Ово дело др Војислава Шешеља се одликује критичким приступом и бриљантном анализом, а аутор се и овде потврђује као ерудита и стрпљив истраживач, који је у току вишегодишњег рада проучио огроман број историјских, лингвистичких, филозофских, социолошких и политиколошких студија, дела водећих научних ауторитета у разним дисциплинама и областима, селекционишући њихове врхунске резултате и доводећи их у хармоничан облик.

Др Шешељ је ову обимну студију довршио проширујући своју претходну монографију „Научно и публицистичко дело проф. др Лазе Костића”. Српски народ је тако добио компактно, систематизовано и комплетно дело у коме су обрађени сви значајни аспекти српског национализма, његова природа, циљеви и систем моралних судова. Пред нама је први прави уџбеник српског национализма.

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**АНТИХРИСТОВ НАМЕСНИК
ЗЛИКОВАЧКИ РИМСКИ ПАПА
БЕНЕДИКТ ШЕСНАЕСТИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Четири књиге др Војислава Шешеља које раскринкавају антисрпску природу папства и римокатоличког клера у целини.

Концентрат истине на 4000 страна који јасно доказује да је за све ратне злочине на територији бивше Југославије крив римски папа.

Др Војислав Шешељ

**ВАТИКАН ГЛАВНО
САТАНИНО ГНЕЗДО**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**РИМСКА КУРИЈА
ВЕЧИТО ЖЕДНА
СРПСКЕ КРВИ**

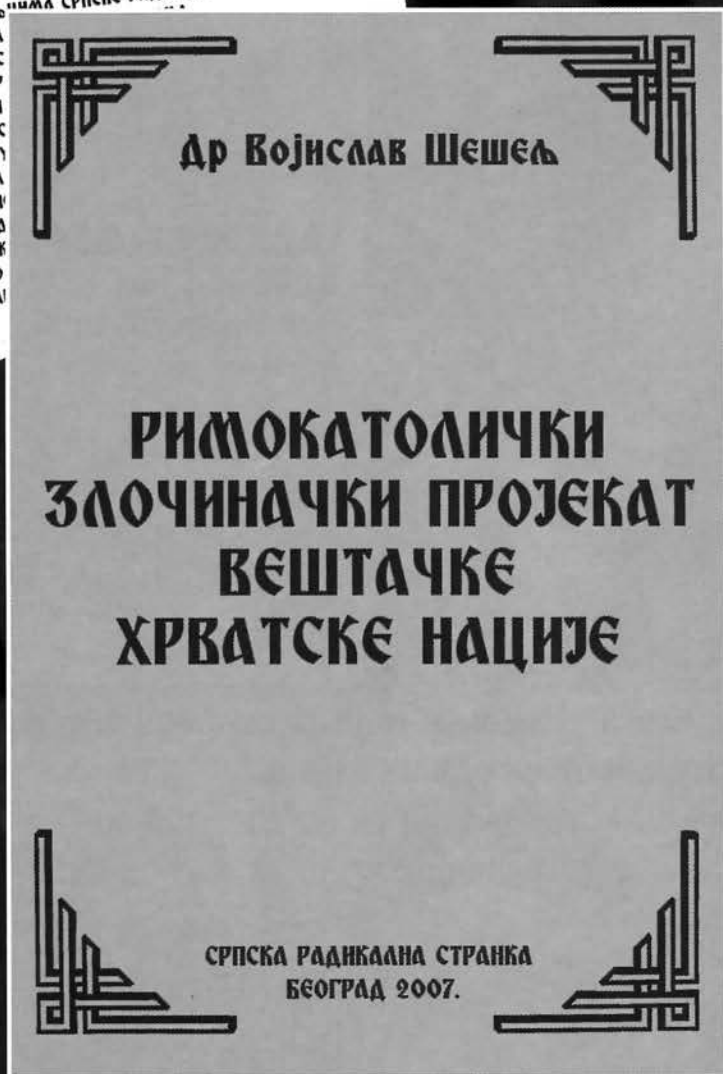
СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Капитално дело

Проф. др Војислава Шешеља

ОВУ КЊИГУ ПОСВЕЋУЈЕМ
МОЈИМ РАТНИМ САБОРЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА
ДОБРОВОЉНИЦИМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

ОВУ СЛОВО
МОЈИМ РАТ
ДОБРОВОЉ
ЈУНАЧЕВИ
КОЈИ СУ
НА ОЛТА
БРАНЕЋИ
ДВИМ С
КЛАЊАЗУ
СТИДИМ
ШТО НИ
ДА ПОД
УТОЛИК
ДА ДО
НАСТА
НА...

Научна истина о Римокатоличкој цркви и Хрватима

Сензационално дело настало за четири године
хашког тамновања проф. др Војислава Шешеља

Чињеницама потискујући емоције, аутор научно доказује да је данашњи „хрватски народ“ вештачка креација Римокатоличке цркве, унапред замишљена као инструмент њеног злочиначког пројекта, утемељеног на тежњи да се српски народ уништи унијаћењем, покатоличавањем или потпуном физичком ликвидацијом, како више не би представљао препреку даљем прозелитском продирању на источноевропске просторе.

Рачунајући на беспштедну и аргументовану критику, проф. др Шешељ анализира бројну научну и публицистичку литературу и тако доказује своју основну тезу истакнуту у самом наслову ове књиге.

Јединствен научни рад на преко хиљаду страница који разобличава пакт Ватикана и Вашингтона који је жигосао Србе као највећи светски проблем и тако се сврстао на страну традиционалних српских непријатеља.